

# COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(93) 530 def.

Brussel, 29 oktober 1993

Vierde Jaarlijkse Verslag van de Commissie

over de uitvoering van de hervorming

van de structuurfondsen

- 1992 -

---

## WOORD VOORAF

Dit vierde verslag over de uitvoering van de hervorming van de Structuurfondsen wordt, net als de verslagen van de vorige jaren, uitgebracht ter uitvoering van artikel 16 van Verordening (EEG) nr. 2052/88.

Het behandelt de in artikel 31 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 genoemde belangrijke aspecten, waarbij met name aandacht wordt besteed aan het gebruik van de begrotingsmiddelen van elk Fonds en aan de concrete resultaten die de activiteiten van de Fondsen hebben opgeleverd.

In hoofdstuk I wordt derhalve per doelstelling en per land ingegaan op de resultaten van de genomen maatregelen. Tevens wordt nadere informatie verstrekt over de programma's waartoe in het kader van de communautaire initiatieven is besloten, over de vernieuwende maatregelen en over de maatregelen in het kader van de technische bijstand.

Hoofdstuk II is gewijd aan de begrotingsuitvoering in 1992, aan de rol die de leningsinstrumenten (EIB en EGKS) bij het nastreven van de prioritaire doelstellingen spelen, en aan de controles op de besteding van de communautaire middelen.

In het laatste hoofdstuk ten slotte wordt de toepassing van de beginselen van de hervorming besproken, waarbij vooral aandacht wordt besteed aan de op initiatief van de Commissie of de Lid-Staten verrichte evaluatiewerkzaamheden, aan de naleving van het additionaliteitsbeginsel en aan de rol van de sociale partners.

Nadat de tussenbalans van februari 1992 had aangetoond dat reeds bemoedigende resultaten waren bereikt bij de uitvoering van de maatregelen die door de drie Fondsen worden gefinancierd, heeft de top van Edinburgh op 11 en 12 december 1992 zijn goedkeuring gehecht aan de belangrijkste voorstellen uit het pakket Delors II. Het betreft met name een verdubbeling tegen 1999 van de middelen voor het structuurbeleid in de vier minst welvarende landen van de Gemeenschap, de aan doelstelling 1 toegekende prioriteit, een belangrijke verhoging van de middelen voor de overige doelstellingen, een nieuwe omschrijving van de doelstellingen 3 en 4 en de aanpak van de problemen van sommige kustgebieden door de oprichting van een financieringsinstrument voor de oriëntatie van de investeringen in de visserij (FIOV).

Vervolgens heeft de Commissie voorstellen voor wijzigingen in de regelgeving betreffende de Structuurfondsen gedaan, die zowel de kader- en de coördinatieverordening als de specifieke verordeningen per Fonds betroffen.

Alle desbetreffende verordeningen zijn op 20 juli 1993 door de Raad goedgekeurd en de volgende programmeringsperiode loopt van 1 januari 1994 tot en met 31 december 1999.

## SAMENVATTING EN TOELICHTING

Overeenkomstig artikel 31 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 is een balans opgemaakt van de uitvoering van de hervorming van de Structuurfondsen in het jaar 1992, die als volgt kan worden samengevat :

### Stand van zaken bij elke doelstelling

Eén jaar vóór het einde van de eerste programmeringsperiode hebben alle onder doelstelling 1 vallende landen en regio's zeer duidelijk te kennen gegeven dat zij erin wilden slagen de oorspronkelijk toegezegde bijstandsbedragen volledig te besteden. Dit hebben zij gedaan door nog de allerlaatste acties (OP's, globale subsidies, projecten, enz.) voor te leggen waarmee de bestaande leemten in de uitvoering konden worden aangevuld, of door in de tijdschema's de nodige wijzigingen aan te brengen voor een volledige opname van de kredieten tegen eind 1993. Er zijn nog problemen in Italië, vooral bij de acties waarbij de regionale administraties de tegenspeler van de Gemeenschap zijn.

De in 1991 goedgekeurde programma's voor de nieuwe Länder en Oost-Berlijn hebben, zoals verwacht, voor het merendeel een goed verloop gehad. De omvang van de steunaanvraag heeft evenwel geleid tot een wijziging van de verdeling der voorziene betalingen tussen het jaar 1992 en de volgende jaren, ten voordele van 1992.

Bij doelstelling 2 was het in 1992 dank zij de verlenging van de programma's mogelijk de overhanding meerderheid van de voor de eerste programmeringsperiode (1989-1991) toegekende kredieten vast te leggen en tot een goede betalingsverhouding te komen.

Voorts zal het wel te danken zijn aan de continuïteit bij de keuze van de prioriteiten voor de periode 1992-1993 en aan de reeds opgedane ervaring, dat alle regio's het merendeel van de acties die zij in deze tweede periode willen uitvoeren, aan het begin van dit jaar hebben kunnen presenteren en aldus reeds eind 1992 een bevredigend uitvoeringsniveau hebben bereikt.

Bij de doelstellingen 3 en 4 werd in 1992 de uitvoering van de CB's voor de eerste periode voltooid en werden tevens de nieuwe CB's voor 1993 vastgesteld.

Kenmerkend voor deze CB's, waarvoor in totaal ongeveer 2,1 miljard ecu beschikbaar is, zijn de handhaving van de bijstandsprioriteiten (basisopleiding, opleiding van het tweede niveau, ondersteuning van de werkgelegenheid en hulpverlening aan de kansarmen) en de invoering van een grotere flexibiliteit om in het kader van doelstelling 3 ook maatregelen te kunnen treffen ten behoeve van degenen die minder dan 12 maanden werkloos zijn, en van douanebeambten en expediteurs die in hun beroep nadelige gevolgen ondervinden van de voltooiing van de interne markt.

Wegens het hardnekkige karakter van het langdurige werkloosheidsprobleem is trouwens het relatieve aandeel van de bijstand voor de bestrijding van dit soort werkloosheid in de totale beschikbare middelen verhoogd.

De maatregelen in het kader van **doelstelling 5a** hebben in 1992 geen belangrijke wijzigingen ondergaan. De verschillende regelingen lijken op kruissnelheid te zijn gekomen of een stabiel niveau te hebben bereikt. Vooral bij de compenserende vergoedingen is sprake van een toename, terwijl een zekere daling te melden valt wat betreft de investeringen in landbouwbedrijven (ongeveer 50.000 nieuwe plannen) en de vestiging van jonge landbouwers.

Bij de maatregelen voor de verwerking en afzet van landbouwprodukten blijkt uit de verdeling van de betalingsverplichtingen over de verschillende programma's dat de vleessector de meeste steun ontvangt; daarna komen de sectoren groenten en fruit, melk en zuivelprodukten en, ten slotte, wijn.

Vermelding verdienen ook de maatregelen toegespitst op de behoeften van de sector in het kader van **doelstelling 5a** visserij. Wegens de crisissituatie op het gebied van de vangstmogelijkheden betroffen deze maatregelen vooral de herstructurering van de ondernemingen en de verbetering van zowel de hygiënische omstandigheden als van de produktkwaliteit.

De uitvoering van de programma's voor ecologisch kwetsbare gebieden en de regionale programma's met bosbouwmaatregelen werd uitgebreid door de goedkeuring van nieuwe programma's. Deze nieuwe programma's zullen worden geïntegreerd in de programma's voor milieumaatregelen in de landbouw en de bosbouwprogramma's die een onderdeel vormen van de begeleidende maatregelen genomen in het kader van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Het uitvoeringstempo van de programma's voor **doelstelling 5b** is versneld, maar blijft per regio verschillen. Het is het hoogst in Spanje (120%) (1); daarna komen Frankrijk (102%) en Nederland (99%), terwijl het voor Italië slechts 77% bedraagt, vooral doordat de OP's voor sommige regio's laat zijn ingediend en goedgekeurd.

De maatregelen betreffen in hoofdzaak de volgende krachtlijnen : diversificatie van de landbouw, ontwikkeling van niet-agrarische activiteiten, toerisme en menselijke hulpbronnen en maatregelen voor milieubehoud.

De opwaardering van regionale produkten, dorpsvernieuwing, belangrijke investeringen in het midden- en kleinbedrijf en regionale infrastructuurvoorzieningen zijn interessante voorbeelden van projecten die een positieve invloed hebben op in verval rakende plattelandsgebieden.

---

(1) Voor sommige Lid-Staten zijn meer kredieten vastgelegd dan er voor het lopende jaar waren uitgetrokken.



Deze categorie investeringen heeft zich meestal sneller ontwikkeld dan de investeringen op het gebied van de diversificatie van de landbouw of de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen, in welke gevallen de uitwerking van maatregelen doorgaans ingewikkelder is.

In de loop van 1992 zijn zeer veel beschikkingen goedgekeurd om de twaalf reeds in 1990 en 1991 besloten communautaire initiatieven operationeel te maken. In mei 1992 is nog het nieuwe initiatief RETEX goedgekeurd. Dit initiatief heeft tot doel de diversificatie van de economische bedrijvigheid te versnellen in regio's die sterk afhankelijk zijn van de sector textiel en kleding.

Wat de financiële uitvoering betreft, konden de Structuurfondsen in 1992 beschikken over 17.054 miljoen ecu aan vastleggingskredieten en 15.925 miljoen ecu aan betalingskredieten; daarbij kwamen nog 1.046 miljoen ecu voor vastleggingen en 1.285 miljoen ecu voor betalingen ten voordele van de nieuwe Länder.

De vastleggingskredieten werden voor 99,2% besteed en de betalingskredieten voor 99,3% (voor de nieuwe Länder was dit respectievelijk 100% en 96,3%). Binnen de gehele periode waarin de verdubbeling plaatsvindt (1988-1993), brengt dit de totale begrotingskredieten van de Structuurfondsen op 52.419 miljoen ecu (in prijzen van 1988), wat in overeenstemming is met de in Verordening (EEG) nr. 2052/88 genoemde bedragen.

Uit de werkzaamheden die zijn verricht op het gebied van de evaluatie van de macro-economische invloed die de Structuurfondsen in de regio's van doelstelling 1 uitoefenen, blijkt dat in de economische malaise waarin de Gemeenschap zich als geheel bevindt, de relatieve bijdrage van de communautaire bijstandsverlening aan de economische ontwikkeling in de regio's groter is geworden. De Fondsen hebben een groter aandeel in de investeringen in betrokken landen, en zij dragen in sterkere mate bij tot de ondersteuning van een economische groei die de laatste jaren trager is geworden.

Bij de evaluatie van de vormen van bijstandsverlening en bij de thematische evaluaties was in 1992 sprake van een sterke ontwikkeling. Problemen in verband met een complexe methodologie en ontoereikende gegevens deden zich voor bij de beoordeling van het effect van de vormen van bijstandsverlening; de kwaliteit van de resultaten beantwoordde dan ook niet altijd aan de verwachtingen van de Commissie. De thematische evaluaties daarentegen, waarin vooral de prospectieve en strategische aspecten aan bod komen, helpen de koers voor de toekomst te bepalen wat betreft de prioriteiten voor de bijstandsverlening in sommige Lid-Statens.

INHOUD

SAMENVATTING EN TOELICHTING

HOOFDSTUK I :	Overzicht van de activiteiten van de fondsen per doelstelling, communautaire initiatieven, innoverende maatregelen en technische bijstand	1
1.	Overzicht van de activiteiten van de fondsen per doelstelling	1
1.1	Doelstelling 1 en de nieuwe Länder	1
1.1.1	Griekenland	2
1.1.2	Spanje	4
1.1.3	Frankrijk	5
1.1.4	Ierland	8
1.1.5	Italië	10
1.1.6	Portugal	12
1.1.7	Verenigd Koninkrijk	14
1.1.8	De nieuwe Länder en Oost-Berlijn	16
1.2	Doelstelling 2	20
1.2.1	Balans van de eerste programmeringsfase	20
1.2.2	Uitvoering van de voor de tweede fase vastgestelde CB's (1992/1993)	21
1.3	Doelstellingen 3 en 4	27
1.3.1	Uitvoering van de CB's voor de periode 1990-1992	27
1.3.2	Opstelling van de CB's voor 1993	32
1.4	Doelstelling 5a	36
1.4.1	Toepassing van de verordeningen betreffende de agrarische produktiestructuur	36
1.4.2	Maatregelen voor de verbetering van de verwerking en afzet van landbouw- en bosbouwprodukten	40
1.4.3	Maatregelen voor de verbetering van de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurprodukten	41
1.5	Doelstelling 5b	42
	Uitvoering van de operationele programma's	42
2.	Communautaire initiatieven, innoverende acties en technische bijstand	45
2.1	Communautaire initiatieven	45
2.2	Innoverende acties	49

2.2.1	Artikel 10 van de EFRO-verordening	50
2.2.2	Door het ESF gefinancierde innoverende acties	52
2.2.3	Artikel 8 van de EOGFL-verordening	54
2.3	Technische bijstand	54
<b>HOOFDSTUK II:</b>	<b>Begrotingskredieten en uitvoering van de begroting 1992, rol van de leningsinstrumenten bij het totstandbrenging van de prioritaire doelstellingen, controles</b>	<b>57</b>
<b>1.</b>	<b>Begrotingskredieten en uitvoering van de begroting 1992</b>	<b>57</b>
1.1	Voorstelling van de kredieten voor de Structuurfondsen voor 1992	57
1.2	Begrotingskredieten voor 1992 en besteding per Fonds en per doelstelling	57
1.3	Ontwikkelingen in de periode 1989-1992	60
1.4	Financiële uitvoering van de CB's	62
<b>2.</b>	<b>Bijdrage van de EIB</b>	<b>64</b>
<b>3.</b>	<b>Bijdrage van de EGKS</b>	<b>67</b>
<b>4.</b>	<b>Controles</b>	<b>70</b>
<b>HOOFDSTUK III :</b>	<b>Beoordeling van de toepassing van de beginselen van de hervorming, evaluatie van de Communautaire bijstandsverlening en rol van de sociale partners</b>	<b>74</b>
<b>1.</b>	<b>Toepassing van de beginselen van de hervorming</b>	<b>74</b>
1.1	Juridische aspecten van het additionaliteitsbeginsel	74
1.2	Controle op de naleving van het additionaliteitsbeginsel	76
1.3	Het partnership in praktijk	80
<b>2.</b>	<b>Evaluatie van de communautaire bijstandsverlening</b>	<b>82</b>
<b>3.</b>	<b>Rol van de sociale partners</b>	<b>98</b>

BIJLAGEN

TEKENS EN AFKORTINGEN

OVERZICHT VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE FONDSEN PER DOELSTELLING,  
COMMUNAUTAIRE INITIATIEVEN, INNOVERENDE MAATREGELEN  
EN TECHNISCHE BIJSTAND

1. OVERZICHT VAN DE ACTIVITEITEN VAN DE FONDSEN PER DOELSTELLING

1.1. Doelstelling 1 en de nieuwe Länder

In het voorlaatste jaar van de programmeringsperiode zijn de door de drie Fondsen beschikbaar gestelde middelen in alle landen en regio's van doelstelling 1 in zeer ruime mate gebruikt. De laatste operationele programma's zijn goedgekeurd en in alle landen is systematisch gebruik gemaakt van de mogelijkheden tot bijsturing en aanpassing van de lopende maatregelen, om zodoende de financiële middelen maximaal te kunnen besteden, een groot aantal acties te intensiveren en de maatregelen aan de omstandigheden op het terrein aan te passen.

Uit de hiernavolgende tabel blijkt dat de opname van kredieten aan het einde van 1992 een behoorlijk peil heeft bereikt, namelijk bijna 77%.

Doelstelling 1  
Betalingsverplichtingen 1989-1992 in percentage  
van de in de CB's voor de periode 1989-1993  
opgenomen financiële bijstand

Griekenland	79,2%
Spanje	80,3%
Frankrijk	76,6%
Ierland	80,3%
Italië	64,6%
Portugal	79,2%
Verenigd Koninkrijk	78,7%
Totaal doelstelling 1	76,5%

Tegen de achtergrond van de algemene economische teruggang en de vermindering van de investeringen van de Lid-Staten heeft de bijstand van de Structuurfondsen overal een nog duidelijker en positiever effect teweeggebracht.

In hoofdstuk II wordt een gedetailleerd overzicht van de bedragen per Fonds en per doelstelling gegeven, terwijl in de bijlagen I.1 en II.1 de cijfers per land en per Fonds zijn vermeld.

### 1.1.1. Griekenland

1992 was voor de tenuitvoerlegging van het Griekse CB een zeer belangrijk jaar in die zin dat het reeds in 1991 vastgestelde uitstekende uitvoeringsritme van de maatregelen werd bevestigd.

Op het "Acheloos"-project na, zijn in de loop van het jaar de laatste OP's van het Griekse CB aangenomen. Drie daarvan zijn meervondsenprogramma's (EFRO/ESF) en betreffen de verhoging van de concurrentiekracht van industriële en dienstverlenende bedrijven, de evenwichtige ontwikkeling van het toerisme of de opleiding van het overheids personeel. Het "Crash"-programma, voor een snelle uitbouw van het telecommunicatiewezen, is een uit het EFRO gefinancierd éénfondsprogramma, maar uit het ESF wordt voor dat programma ook bijstand verleend via een bijzondere maatregel die is opgenomen in het reeds goedgekeurde OP telecommunicatie. Daarnaast zijn ook twee nieuwe uit het EOGFL gefinancierde OP's aangenomen; het ene betreft een pakket bosbouwmaatregelen en het tweede maatregelen voor de herstructurering van de olijfgaarden.

Daarbij komen nog twee in 1992 goedgekeurde maatregelen op het gebied van technische bijstand; de ene, een uitsluitend uit het EFRO gefinancierde maatregel, is vastgesteld op grond van artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 4254/88 en betreft de voorbereiding van de programmering voor de periode na 1994, de andere maatregel betreft de financiering van een plan voor de opstelling van regionale statistieken, waarvoor zowel het EFRO als het ESF bijstand verlenen. Voorts is er een op initiatief van het ESF tot stand gekomen OP "Technische bijstand 1992-1993" gericht op een betere inschatting van de opleidingsbehoeften en een doeltreffender toezicht, controle en evaluatie.

In de loop van het jaar zijn ook besluiten genomen in het kader van de communautaire initiatieven PRISMA, TELEMATIQUE, REGEN en LEADER.

De vroegere programma's van de drie Fondsen zijn aangepast. Wat het ESF betreft, zijn vooral de OP's "Opleidingsvoorzieningen" en "Middelbaar onderwijs" ingrijpend gewijzigd, waardoor de opleiding en bijscholing van de leraren middelbaar onderwijs en de opleiding van opleidings- en stafpersoneel van de voorlichtingscentra kon worden verbeterd en nieuwe opleidingsmogelijkheden voor technici tot stand gebracht konden worden.

Wat het EOGFL betreft, zijn wijzigingen aangebracht in het OP "Landbouwstructuur".

De bevredigende uitvoering van het CB kan ook worden afgelezen uit de omvang van de betalingsverplichtingen en de betalingen.

Wat de besteding van de voor het Griekse CB uitgetrokken bedragen betreft, is een geleidelijke verbetering ingetreden. Na afloop van de eerste vier jaar is van de voor de gehele periode van vijf jaar uitgetrokken kredieten bijna 80% uitgegeven op het terrein en er zijn goede vooruitzichten dat aan het einde van het begrotingsjaar 1993 alle kredieten besteed zullen zijn.

De gemiddelde jaarlijkse besteding voor de nieuwe regionale OP's is tussen 1990 en 1992 van 60 tot 100% toegenomen.

De gecumuleerde bedragen aan EFRO-kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan, belopen 79,3% van de voor de gehele periode 1989-1993 uitgetrokken bijstand, maar bijna 103% voor de periode 1989-1992, terwijl dit percentage voor de betalingen 75,2 bedraagt. In de afgelopen vier jaar (1989-1992) zijn door het ESF voor het gehele bedrag dat in het CB voor deze periode is uitgetrokken betalingsverplichtingen aangegaan, terwijl de betalingen voor ongeveer 70% van het bedrag van deze verplichtingen zijn uitgevoerd. De betalingsverplichtingen voor alle uit het EOGFL gefinancierde maatregelen samen (vroegere regionale maatregelen en maatregelen van doelstelling 5a) bereiken in 1992 118% van de uitgetrokken kredieten.

Voor de GMP's zijn in 1992 betalingsverplichtingen aangegaan voor 311 miljoen ecu en is 416 miljoen ecu betaald zodat de voor de GMP's bestemde kredieten einde 1993 waarschijnlijk volledig besteed zullen zijn.

Deze vlotte uitvoering van het CB is het gevolg van verschillende factoren. In de eerste plaats heeft de Griekse overheid verdere kredieten vrijgemaakt voor de medefinanciering van de overheidsuitgaven in verband met de Structuurfondsen. Daarnaast was er ook de reeds in het vorige verslag (1991) gesignaleerde gemeenschappelijke inspanning van de Commissie en de Lid-Staat, die in 1992 volop vruchten afgeworpen heeft.

Ten slotte kunnen een aantal elementen van de balans nader worden belicht.

Op het gebied van de basisinfrastructuur zijn de werkzaamheden aan de metro in Athene sneller gevorderd en zijn belangrijke beslissingen op het vlak van de organisatie en van het toezicht genomen, zoals de oprichting van een semi-overheidsinstantie "Attiko Metro" en de aanstelling van een projectleider. De werkzaamheden om van de weg van Athene naar Thessaloniki en van Athene naar Korinthe een volwaardige autosnelweg te maken zijn voortgezet. De Griekse autoriteiten leggen thans de laatste hand aan een algemeen plan voor het wegvervoer dat gebaseerd is op een noord-zuidas en een oost-westas, en dat normaliter grotendeels in het volgende CB kan worden opgenomen. Anderzijds moet met het "Crash"-programma op het gebied van telecommunicatie en door de digitalisering van het Griekse net kwalitatief een grote sprong voorwaarts kunnen worden gemaakt. Daardoor ontstaat een reële kans om tegen 2.000 het niveau van de Gemeenschap te bereiken.

De in 1991 bekendgemaakte cijfers over het economisch effect van de maatregelen gelden ook nog voor 1992 (de gecumuleerde groei van het BBP bedraagt circa 2,5%). Daarnaast heeft de Commissie echter het initiatief genomen voor een aantal studies om de inbreng van het CB in de sectoren onderzoek R & D, vervoer en telecommunicatie in de drie Lid-Staten die geheel onder doelstelling 1 vallen (Griekenland, Ierland en Portugal) te evalueren, alsmede het effect van het CB op het gebied van de menselijke hulpbronnen in alle regio's van doelstelling 1.

Nog andere studies zijn verricht in de door het CB bestreken primordiale sectoren voor de Griekse economie (toerisme, industrie en diensten, vervoer, milieu,

energie, onderzoek en ontwikkeling). De eerste resultaten zouden in de loop van 1993 moeten worden bekendgemaakt en gegevens opleveren waarmee voor de volgende programmeringsperiode rekening kan worden gehouden.

### 1.1.2. Spanje

De uitvoering van de in de vorige jaren goedgekeurde acties is correct en vlot verlopen. Daarnaast zijn in 1992 nog enkele maatregelen goedgekeurd, waardoor de uitvoering van het CB nagenoeg volledig rond is.

Het gaat om zeer uiteenlopende maatregelen waarmee een bijstandsbedrag van in totaal 202 miljoen ecu gemoeid is (waarvan 190,15 uit het EFRO, 0,22 uit het ESF en 11,04 uit het EOGFL) namelijk :

- wat het EFRO betreft : het OP "Comarca del Bajo Guadalquivir", dat ten doel heeft om door activiteiten die nieuwe arbeidsplaatsen scheppen, de levensstandaard van de plaatselijke bevolking te verhogen; daarnaast zijn er ook zeven grote projecten, elk voor een afzonderlijke regio, namelijk : voor Andalusië : inbreng van overheidsmiddelen in het maatschappelijke kapitaal en in het garantiefonds van onderlinge waarborgmaatschappijen; voor de Canarische eilanden : stadsrenovatie in de hoofdstad Santa Cruz de Tenerife; voor Galicië : het project voor het Canal de Eiras; voor Castilla y León : modernisering, met het oog op ontwikkeling van het toerisme, van de stedelijke infrastructuur in het historische centrum van Salamanca; in de drie overige regio's (Castilla-La Mancha, de autonome gemeenschap van Valencia en Asturië) worden diverse afvalwaterzuiveringsprojecten uitgevoerd in het kader van het krachtlijn "bescherming en verbetering van het milieu" van het CB.

In 1992 is ook de medefinanciering goedgekeurd van steunregelingen voor de energiesector en van een aantal maatregelen in het kader van artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 4254/88, alsmede van evaluaties tijdens de uitvoering van de maatregelen en studies van het effect op de betrokken sectoren :

- wat het ESF betreft : twee OP's op het gebied van technische bijstand;

- wat het EOGFL betreft : twee nieuwe OP's, het ene ter verbetering van de landbouwproductie in Melilla en het andere ter verbetering van de bananenproductie op de Canarische eilanden alsmede de problemen betreffende de concurrentiepositie van dit produkt.

In de loop van 1992 zijn ook een aantal wijzigingen in programma's goedgekeurd, met name voor het ESF, om kredieten voor de programma's inzake bijstand voor de indienstneming van arbeidskrachten te kunnen overdragen naar het OP "Escuelas-Talleres", waarvoor zeer grote belangstelling bestaat zodat er niet voldoende geld beschikbaar was om alle aanvragen in te willigen. Van de belangrijke door het INEM beheerde programma's inzake bijstand voor de indienstneming van arbeidskrachten is slechts weinig gebruik gemaakt, omdat het wettelijke kader in Spanje, waarvan sprake was bij de opstelling van het CB en van de OP's, pas in 1992 is vastgesteld. Voor het EOGFL zijn een aantal kleinere programma-aanpassingen vastgesteld. Voor het OP inzake de beëindiging van de landbouwactiviteit, waarvan de uitvoering niet snel genoeg vordert, heeft de Commissie echter besloten de bijstand aanzienlijk te verlagen.

Daar de door het EOGFL beschikbaar gestelde middelen niet toereikend waren om aan alle aanvragen tot financiering van agro-industriële activiteiten (doelstelling 5a) te voldoen, zijn kredieten uit het EFRO en van het OP "Beëindiging van de landbouwactiviteit" overgedragen, om zodoende de Verordeningen (EEG) nr. 866/90 en nr. 867/90 inzake de verwerking en de afzet van landbouw- en bosbouwprodukten op ruimere schaal te kunnen toepassen.

De vastlegging en besteding van de kredieten is bijzonder bevredigend verlopen.

Voor het EFRO zijn al betalingsverplichtingen aangegaan voor 78,5 % van de voor de gehele periode uitgetrokken kredieten (de rest is bestemd voor programma's die al goedgekeurd zijn of waarvoor de goedkeuringsprocedure aan de gang is). Ook het betalingsniveau is bevredigend te noemen.

Sedert 1989 zijn voor alle in het CB vermelde ESF-kredieten voor de periode 1989-1992 betalingsverplichtingen aangegaan, terwijl voor 74% van het bedrag van de vastgelegde middelen betalingen zijn gedaan.

Ook met de financiële uitvoering van de onder het EOGFL vallende maatregelen zijn goede vorderingen gemaakt; de besteding van de middelen voor het OP van de krachtlijn "verbetering van de landbouwproductie, irrigatie en ruilverkaveling" en de maatregelen op grond van de specifieke gemeenschappelijke actie als bedoeld in Verordening (EEG) nr. 1118/88 (1) is zo goed gevorderd dat voor 1993 nog slechts een gering bedrag overblijft. Met de uitvoering van de overige OP's is eveneens goede voortgang gemaakt ten opzichte van 1991.

Het Spaanse CB is nu gedurende vier jaar toegepast, en nu blijkt de aanvankelijke twijfel van de nationale en regionale autoriteiten ten aanzien van de programma's als geschikte vorm van bijstandsverlening verdwenen te zijn. Zij worden nu integendeel als bijzonder nuttige instrumenten gezien in het raam waarvan overheden van verschillende echelons voor de eerste maal samenwerken bij de uitvoering van een coherent geheel van maatregelen waarmee gemeenschappelijke doelstellingen worden nagestreefd en waarvoor de nodige technische en financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

De betalingsverplichtingen ontwikkelen zich steeds meer volgens de oorspronkelijke ramingen en laten zien dat een aantal regio's, een in verhouding tot hun bevolkingsaandeel, zeer groot deel van de bijstand ontvangen hebben, met name Andalusië (27% van het totaal), Castilla-La Mancha (12,5%), Castilla y León (11,3%) en verder nog de Canarische eilanden, Galicië en de autonome gemeenschap van Valencia. Slechts voor 5,2% van de door de Gemeenschap beschikbaar gestelde middelen werden niet geregionaliseerd.

De Commissie is voor Spanje, zoals voor alle regio's van doelstelling 1, begonnen met een evaluatie van het CB op het gebied van de menselijke hulpbronnen.

### 1.1.3. Frankrijk

Voor de uitvoering van de CB's in de Franse gebieden van doelstelling 1 (Corsica en de vier overzeese departementen) zijn reeds een aantal operationele programma's goedgekeurd, meestal reeds in 1990, en een groot project is in 1991 goedgekeurd. In 1992 zijn daar nog een aantal nieuwe maatregelen bijgekomen.

---

(1) PB L 107 van 28 april 1988



Het betreft vooral een in het kader van het POSEIDOM-programma ten behoeve van de overzeese departementen goedgekeurd OP voor de bananensector en de produktiekolom van suikerriet - suiker - rum, waarvoor de Gemeenschap, buiten het CB om, 14 miljoen ecu extra bijdraagt, en programma's die zijn goedgekeurd in het kader van de communautaire initiatieven :

- PRISMA voor Corsica, Réunion en Guyana,
- TELEMATIQUE voor Corsica, Réunion en Martinique,
- INTERREG voor een nauwere samenwerking tussen Corsica en Sardinië,
- ENVIREG en STRIDE voor Corsica.

Hiervoor verleent de Gemeenschap een bijstand ten bedrage van in totaal 28,31 miljoen ecu.

Ten slotte zijn de in de CB's voor technische bijstand uitgetrokken kredieten enerzijds gebruikt om het door het INSEE in het Franse moederland gehouden werkgelegenheidsonderzoek ook in de overzeese departementen uit te voeren en anderzijds om, ingevolge een in 1991 uitgevoerde studie, een gecomputeriseerd gemeenschappelijk beheerssysteem voor de vijf gebieden op te zetten dat in de eerste helft van 1993 in gebruik zou moeten worden genomen.

Hoewel het hele pakket maatregelen laat is goedgekeurd, is de financiële situatie eind 1992 toch tamelijk bevredigend. Voor de periode 1990-1992 zijn, wat het EFRO betreft, reeds voor 54,7% van de oorspronkelijk uitgetrokken kredieten betalingsverplichtingen aangegaan (waarvan 21,2 % in 1992), terwijl voor ongeveer 44% van het bedrag van deze verplichtingen betalingen zijn gedaan (waarvan 18,7 % voor 1992).

De financiële uitvoering van de bijstand uit het EOGFL is eveneens bevredigend en verloopt in Corsica en Guadeloupe overeenkomstig de programmering. Voor het eiland Réunion echter, waar er een groot tekort aan kredieten uit het EOGFL was, zou de Commissie echter moeten voorstellen extra kredieten toe te wijzen, om te voorkomen dat er een breuk komt in de economische ontwikkeling van het eiland. Ook is enige vertraging ontstaan bij de uitvoering van het programma in verband met het communautair initiatief LEADER.

Wat het ESF betreft, verloopt de uitvoering van de beroepsopleidingsmaatregelen geheel in overeenstemming met de programmering. Op grond van het bevredigende tempo waarin de kredieten worden opgenomen, mag worden aangenomen dat vóór het einde van de periode voor het gehele bedrag van de OP's betalingsverplichtingen aangegaan zullen zijn.

Met het oog op een vlottere uitvoering van de programma's, een versnelde beschikbaarstelling van de communautaire bijstand en een snellere uitbetaling ervan aan de begunstigden, maar ook om alle kredieten binnen de voorgeschreven termijnen te kunnen vastleggen, hebben de toezichtcomités in overleg met de Commissie en de nationale autoriteiten, het tijdschema van een aantal OP's aangepast.

Ten aanzien van het GMP voor Corsica waren op 31 december 1992 voor de gehele periode 1985-1992 betalingsverplichtingen aangegaan voor het totale bedrag van de uit de Fondsen en uit "aanvullende begrotingslijn 551" (1) verleende bijstand. De betalingen voor de Fondsen bedragen 45,52 miljoen ecu (waarvan 30,33 uit het EFRO; 6,24 uit het ESF; 8,95 uit het EOGFL), die voor begrotingslijn 551 18,32 miljoen ecu.

---

(1) Deze begrotingslijn is in 1985 vastgesteld om de problemen te verhelpen die de toetreding van Spanje en Portugal zou kunnen meebrengen voor de mediterrane gebieden in Frankrijk, Italië en Griekenland.

In de evaluatieverslagen betreffende het GMP voor Corsica wordt erop gewezen dat alle maatregelen een belangrijk effect gesorteerd hebben, (met name die op het gebied van het herstel van de basisinfrastructuur en de benutting van de menselijke hulpbronnen). Uit de maatregelen die binnen het CB per zwaartepunt zijn goedgekeurd en uitgevoerd blijkt dat voor de overzeese departementen voorrang is gegeven aan ontsluitingsmaatregelen, zowel op Martinique en in Guyana als in Guadeloupe, terwijl voor Corsica vooral geïnvesteerd is in infrastructuur ter ondersteuning van de economische activiteit.

In vergelijking met de investeringen voor ontsluitingsmaatregelen en basisinfrastructuur is veel minder bijstand van de Gemeenschap naar de industrie gegaan, hetgeen erop wijst dat de betrokken regio's enigszins terughoudend waren om aan deze sector voorrang te geven en dat dergelijke maatregelen wegens de zwakke industriële structuur in deze regio's moeilijk uit te voeren waren.

Hoewel in alle regio's vrij hoge percentages van de bijstand voor de landbouw, voor een betere benutting van de agrarische hulpbronnen en voor plattelandsontwikkeling zijn aangewend, zijn de resultaten niet bijzonder betekenisvol en was de aanpak meestal zeer uiteenlopend. Zo hebben bepaalde regio's de voorkeur gegeven aan versteviging en modernisering van de traditionele sectoren, terwijl in andere regio's liever steun werd verleend voor op diversifiëring gerichte projecten. Een groot deel van de voor REGIS bestemde kredieten is overigens eveneens naar dergelijke maatregelen gegaan.

Behalve in Corsica, waar de geringere uitgaven voor beroepsopleiding een gevolg zijn van het feit dat het eiland een relatief oudere bevolking heeft, is in alle regio's bijna een derde van de voor de CB's beschikbaar gestelde financiële middelen gebruikt voor een betere benutting van het arbeidspotentieel. In het algemeen zijn de onder de regionale besturen ressorterende maatregelen beter afgestemd op de sociaal-economische werkelijkheid van het betrokken gebied, en in bepaalde gevallen overtreft de uitvoering ervan de verwachtingen. Dat was bijvoorbeeld het geval voor de opleidingen voor ambachtelijke beroepen op Guadeloupe en de opleiding voor handel en toerisme op Corsica.

In het pakket van nationale maatregelen valt het succes op van de "aangepaste militaire dienst" voor jongeren in de overzeese departementen. De uitvoering van de maatregel, waarvoor al in 1991 ruime belangstelling was gebleken, heeft in 1992 de verwachtingen overtroffen, zodat de financiële middelen hiervoor verhoogd moesten worden.

Zoals hierboven al is vermeld, is de Commissie begonnen met een evaluatie van het CB op het gebied van de menselijke hulpbronnen in alle gebieden van doelstelling 1, met inbegrip van de Franse regio's.

Conclusies inzake het macro-economische effect van de bijstand van de Gemeenschap in de vijf Franse regio's van doelstelling 1 hebben weinig zin, gezien de transfers uit het moederland, maar toch kan worden gesteld dat de maatregelen bijdragen tot de instandhouding van de economische activiteit, meer in het bijzonder in de bouwsector en inzake openbare werken, doordat grote projecten voor de uitbouw van luchthavens en havens en op het gebied van de waterhuishouding worden uitgevoerd.

Per krachtlijn bekeken, blijkt dat de uitvoering van de geleidelijk ingestelde maatregelen ter bevordering van de produktieve investeringen achterligt bij die voor de grote infrastructuurwerken. Thans wordt een bijzondere inspanning geleverd om deze achterstand door voorlichting en groepswork in te halen.

De algemene conclusie kan luiden dat een geprogrammeerde aanpak in het raam van de communautaire bijstand ertoe bijgedragen heeft de plaatselijke economische ontwikkeling en het partnership tussen de verschillende betrokken overheden en sociale partners in goede banen te leiden.

#### 1.1.4. Ierland

De uitvoering van het CB voor Ierland beantwoordt aan het einde van 1992 aan het gestelde doel.

In 1992 zijn een aantal nieuwe maatregelen goedgekeurd, onder andere :

- een globale subsidie uit het EFRO/ESF die hoofdzakelijk bestemd is voor plaatselijke ontwikkelingsinitiatieven met steun voor de oprichting of uitbouw van bedrijven en voor beroepsopleiding;
- technische bijstand uit het EFRO ter aanvulling van de in 1990 goedgekeurde maatregel. De bijstand is bestemd voor een evaluatie van het lopende CB en om het volgende CB voor te bereiden;
- toekenning van een aantal uit de drie Fondsen afkomstige kleinere bedragen voor technische bijstand;
- een bijdrage van het OP Technische Bijstand voor Innoverende Projecten voor onderdelen van de door het ESF gefinancierde OP's Plattelandsontwikkeling en Toerisme;
- de programma's in het kader van de communautaire initiatieven LEADER en HORIZON.

De uitvoering van de overige programma's die al vroeger in het raam van het CB zijn goedgekeurd, verloopt vrij bevredigend. Er werden slechts kleinere aanpassingen in aangebracht om optimaal gebruik te maken van de door het CB geboden flexibiliteit :

- de uitvoering van het OP Industrie verloopt ruim volgens plan. Ofschoon begin 1992 werd gerekend met een belangrijke onderbesteding voor het uit het EFRO gefinancierde deelprogramma "Wetenschap en Technologie", vindt een nieuwe maatregel ter ondersteuning van op initiatief van het bedrijfsleven uitgevoerde onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten grote weerklank.
- de uit het ESF gefinancierde bedrijfsopleidingsregeling en arbeidspremieregeling zijn begin 1992 aangenomen, maar aanvankelijk was de belangstelling voor de eerste regeling, vooral als gevolg van de slechte economische toestand, geringer dan verwacht;
- in het OP Toerisme zal door een herschikking van de kredieten voor de verschillende maatregelen (verhoging voor marketingmaatregelen en openbare voorzieningen) ervoor gezorgd worden dat de uitgaven volgens plan verlopen;
- in totaal is de bijdrage van het toerisme in het BNP van 1988 tot en met 1991 jaarlijks gemiddeld met 9,5% toegenomen (dat is het dubbele van de BNP-groei). Het aantal arbeidsplaatsen in de toeristische sector is sneller gestegen dan verwacht, namelijk jaarlijks gemiddeld met 8%, terwijl het streefcijfer 7% was;
- de financiële uitvoering van het OP Watervoorziening, sanitaire en andere lokale voorzieningen is het schema vooruit en ook voor de verdere uitvoering worden geen moeilijkheden voorzien;

- het OP Opleidingsvoorzieningen en Vorming van Opleiders is in 1992 versterkt doorgevoerd. Met dit programma wordt gepoogd de opleiding beter te standaardiseren en wordt voorzien in de opleiding van personeel van de FAS (het nationale opleidingsbureau), de CERT (het bureau voor opleiding in de toeristische en horecasector) en de regionale Technical Colleges en in de herscholing van opleiders in derdegraadsinstellingen;
- de uitvoering van het OP Compensatie van de Perifere ligging is het hele jaar door gestaag gevorderd;
- hoewel de bijdrage uit het EOGFL voor het OP "Controle van de verontreiniging op de bedrijven" verminderd is om aanvullende middelen vrij te maken voor de maatregelen van doelstelling 5a en voor de plattelandsontwikkeling, zijn voor het totaalbedrag aan kredieten voor het OP betalingsverplichtingen aangegaan; de voortzetting van het programma hangt nu dus af van een nieuwe toewijzing van middelen uit het EOGFL en van de termijn voor het onderzoek van de aanvragen;
- het OP "Bosbouw" is door het betrokken bedrijfsleven zeer gunstig ontvangen; de particuliere bosbouwers merken echter op dat zij bij de toekenning van de steun gediscrimineerd worden ten opzichte van de met het bosbeheer belaste semi-overheidsinstelling;
- ondanks enige aanpassingen is er nu geen achterstand meer bij de uitvoering van het OP Plattelandsontwikkeling, hoewel het deelprogramma voor de kleine en gemeenschappelijke bedrijven slechts moeizaam op gang kwam. Het is duidelijk dat voor dit deelprogramma niet alle financiële middelen gebruikt zullen worden, zodat een deel daarvan is overgeboekt naar EOGFL-maatregelen.

Wat de voor de hervorming van de structuurfondsen goedgekeurde programma's betreft, is het VALOREN-programma beëindigd met de voltooiing van het project "Bellacorick Wind Farm, co. Mayo" en is het STAR-programma in oktober 1992 op tijd afgewerkt. Een van de vele positieve aspecten van dit programma was het feit dat de particuliere sector veel meer heeft ingebracht dan oorspronkelijk was voorzien.

Wat de financiële uitvoering aan het einde van 1992 betreft, bereiken de overheidsuitgaven in Ierland 72% van de totale in het CB geraamde overheidsuitgaven. Door de EG zijn betalingsverplichtingen aangegaan voor 80,3% van de totale geraamde betalingsverplichtingen, terwijl voor 87,1% van de effectief aangegane betalingsverplichtingen betalingen zijn gedaan.

In 1992 zijn voor een aantal actieterreinen evaluaties uitgevoerd, met name op het gebied van R & D), telecommunicatie en vervoer (met name voor Ierland, Griekenland en Portugal), alsmede op het gebied van de menselijke hulpbronnen, inclusief onderwijs en beroepsopleiding in alle gebieden van doelstelling 1, het toerisme en het milieu. Met deze resultaten zal worden rekening gehouden bij de verdere programmering voor de periode na 1993.

In een door de Commissie gefinancierde studie voor het Ierse Departement of Finance, die begin 1993 werd afgerond, is sprake van een cumulatieve stijging van het BBP van 2,6% in 1992 (vooral als gevolg van vraageffecten), terwijl vanaf het jaar 2000 een blijvende groei van het BBP met 0,8% (vooral als gevolg van aanbodeffecten) voorspeld wordt.

### 1.1.5. Italië

De uitvoering van het Italiaanse CB, die al in de voorbije jaren met veel problemen gepaard ging, is ook in 1992 moeizaam verlopen. Vooral op het vlak van de betalingen deden zich problemen voor, hoofdzakelijk in verband met door regionale organen beheerde programma's.

In 1992 zijn negen nieuwe globale subsidies voor Italië goedgekeurd. Zij betreffen zeer uiteenlopende gebieden, met name reële en financiële dienstverlening (risicodragend kapitaal, deelnamepremies,...) aan het MKB, bevordering van nauwere, onderlinge samenwerking van MKB's en van innoverende maatregelen in de ondernemingen, alsmede een betere benutting van het toeristisch aanbod. De bijstand ten bedrage van 143 miljoen ecu is uitsluitend uit het EFRO afkomstig en zou een totale investering van 334 miljoen ecu met zich moeten brengen.

Op grond van beslissingen van de toezichtcomités heeft de Commissie ook aanpassingen aangebracht in alle eerder goedgekeurde programma's, met name in de OMFP's Basilicata, Apulië, Sicilië en het OP "Opwaardering van de landbouwprodukten uit de Mezzogiorno".

Wat het EOGFL betreft, bevinden twee programma's zich nog in de aanloopfase, daar sedert 1991 voor een door het nationaal landbouwministerie beheerd multiregionaal OP en sedert 1990 voor het OP Abruzzes geen kredieten meer konden worden vastgelegd.

Daarnaast heeft de Commissie in de loop van het jaar twee grensoverschrijdende programma's in het kader van de communautaire initiatieven REGEN (Italië-Griekenland) en INTERREG (Corsica-Sardinië) goedgekeurd.

Voor de hele periode 1989-1992 zijn voor bijna 65% van de oorspronkelijke kredieten voor het tijdvak tot 1993 betalingsverplichtingen aangegaan, terwijl de betalingen slechts 66% van het bedrag aan vastgelegde kredieten bereiken, hetgeen echter wel een verbetering is ten opzichte van het percentage van vorig jaar.

Uit de uitvoering van de maatregelen te velde kan worden opgemaakt dat aan het einde van 1992 door de nationale overheid gemiddeld 54% van de oorspronkelijk uitgetrokken middelen is besteed, waarbij het OP "Telefonia di base" met een besteding van 97% van de oorspronkelijke kredieten het verst gevorderd is, terwijl de OP's "Toerisme" met 65% en "Onderzoek en Ontwikkeling" de grootste achterstand hebben.

Van de programma's op het gebied van communautaire initiatieven in het kader van het EFRO is tot nu toe bijzonder weinig terechtgekomen. Voor STRIDE is namelijk slechts ongeveer 30% van de middelen besteed, voor TELEMATIQUE 16% en voor ENVIREG 14%, terwijl van de programma's in het raam van PRISMA en REGEN, die laat zijn goedgekeurd, nagenoeg niets is uitgevoerd.

De stand van uitvoering van de regionale programma's is nogal uiteenlopend. Voor de bijstand uit het EFRO bedraagt het gemiddelde uitvoeringspercentage (verhouding bestedingen/uitgetrokken kredieten) 25%. Dit percentage bedraagt echter 40% voor Sardinië, 39% voor Basilicata en ongeveer 30% voor Molise, terwijl de laagste percentages worden gehaald in de regio's Sicilië (26%), Campanië (22%), Apulië (19%) en Abruzzes (15%).

Voor de bovengenoemde globale subsidies zijn slechts de voorbereidende werkzaamheden (voorlichting, promotie, uitwerking van de procedures) beëindigd, maar de toepassing van deze maatregel dreigt de mist in te gaan wanneer de centrale overheid geen oplossing vindt voor de problemen in verband met de garantieverplichting die de bemiddelende instanties bij de Italiaanse schatkist moeten voldoen.

Voor de vijftien Italiaanse GMP's ten slotte zijn in 1992 voor een bedrag van 224 miljoen ecu betalingsverplichtingen aangegaan en is 206 miljoen ecu uitbetaald.

De besteding van de middelen uit het ESF blijft ontoereikend. Toch is in 1992 in vergelijking met de vorige jaren vooruitgang geboekt. In 1991 lag de besteding 25% hoger dan in 1990, maar in 1992 bedroeg de toename ten opzichte van 1991 40%.

Uiteraard heeft ook de uitvoering van het structuurbeleid geleden onder de bijzonder moeilijke economische en politieke situatie die in 1992 het openbare leven in Italië gekenmerkt heeft.

Het normale verloop van de programma's ondervindt namelijk erg veel hinder van de forse besnoeiing van de overheidsuitgaven om de begrotingstekorten in te dammen. Door de devaluatie van de lire ten opzichte van de ecu in september 1992 hebben de Italiaanse autoriteiten moeite gehad om voor het in lire uitgedrukte nationale aandeel voldoende financiële middelen te vinden.

In bepaalde regio's is de verdere uitvoering van de lopende maatregelen sterk vertraagd door frequente bestuurswisselingen en het ontbreken van partners. Daarnaast hebben beheersmoeilijkheden en de structurele gebreken van een aantal regionale administraties nadelige gevolgen gehad voor de begeleiding van en het toezicht op de programma's. Een aantal van deze moeilijkheden kon echter worden overwonnen door de goedkeuring van maatregelen op het gebied van technische bijstand (zoals bijvoorbeeld financiering van een seminarie over het gebruik van de middelen uit de Structuurfondsen in Calabrië op initiatief van de drie grote vakcentrales) en het opzetten van een centraal toezichtstelsel.

Met het oog op de vele vertragingen hebben de diensten van de Commissie samen met de nationale autoriteiten de stand van uitvoering van alle programma's onderzocht en nagegaan welke aanpassingen kunnen worden aangebracht om te voorkomen dat de in het CB aan Italië toegewezen kredieten onbenut blijven.

Om het effect van de communautaire bijstand na te gaan zijn de diensten van de Commissie in 1992 begonnen met een reeks evaluaties voor ieder actieterrein van het CB (waterhuishouding en milieu, energie, R & D, industrie en diensten, telecommunicatie en menselijke hulpbronnen), waaruit nu reeds een aantal belangrijke gevolgtrekkingen kunnen worden gemaakt.

Het gunstig effect van de maatregelen kan in alle sectoren worden waargenomen, maar de mate waarin dit effect gemeten kan worden verschilt naar gelang van het actieterrein. Zo hebben programma's die in eerste instantie een verbetering van de water- of gasvoorziening of van het telecommunicatiewezen ten doel hebben, een direct meetbaar effect, terwijl programma's op het gebied van milieu, onderzoek en technologische ontwikkeling vooral een indirecte werking op langere termijn hebben doordat zij het toerisme bevorderen of investeringen aantrekken.

Toch kan worden gesteld dat de bijstand van de Gemeenschap als katalysator gewerkt heeft door op langere termijn geplande nationale maatregelen vervroegd doorgang te laten vinden.

Een urgentieplan is op het getouw gezet om de uitvoering van alle maatregelen te versnellen, vooral de regionale OP's in de regio's met de grootste achterstand (Abruzzes, Campanië, Sardinië en Apulië) en bepaalde programma's in het kader van de communautaire initiatieven PRISMA, ENVIREG, REGEN en INTERREG (Corsica-Sardinië).

De tijdige uitvoering van het CB vormt beslist een grote uitdaging voor de Italiaanse regio's. De Italiaanse autoriteiten moeten de voorrang geven aan maatregelen waarvoor bijstand uit de Structuurfondsen verleend wordt, om binnen de gestelde termijn de door de Gemeenschap verstrekte middelen vast te leggen en de betrokken bedragen te kunnen uitbetalen.

#### 1.1.6. Portugal

De uitvoering van het CB voor Portugal verloopt vlot en de besteding van de financiële bijstand van de Gemeenschap is zeer bevredigend.

In 1992 zijn een aantal nieuwe maatregelen vastgelegd. In de eerste plaats betreft het voor het EFRO de aanleg van een weg in de Alentejo, verder op initiatief van het ESF, het PROFAP-programma dat hoofdzakelijk tot doel heeft de overheidsdiensten te moderniseren en het overheidspersoneel op te leiden, en ten slotte vijf nieuwe van uit het EOGFL gefinancierde OP's. Het belangrijkste daarvan omvat compensatiemaatregelen voor de droogte in 1992, de overige OP's betreffen steun voor bedrijfsinvesteringen, ruilverkaveling en beëindiging van de landbouw, milieubescherming en het welzijn van dieren, alsmede de herstructurering van het wijnbouwareaal op Madeira en op de Azoren.

Buiten het CB en de Structuurfondsen is aan de Azoren en Madelra ook financiële bijstand verleend in het kader van een POSEIMA-programma, dat onder andere een onderdeel "energie" omvat (waarbij de Gemeenschap de extra kosten voor het vervoer van aardolieproducten naar deze eilanden voor haar rekening neemt) en een onderdeel "ambachten" (ter bevordering van de vakopleiding en verruiming van de afzetmarkten voor borduurwerk, tapijtknoppen, enz.). Voor de Azoren komen daarbij nog specifieke maatregelen voor de ontwikkeling van de landbouw en voor Madeira steun voor de bananenteelt.

In de al eerder goedgekeurde programma's zijn talrijke wijzigingen aangebracht, met name in het nationaal programma van communautair belang "Azoren", in het PRODIATEC-programma waarvoor de bijstand uit het EFRO tot 75% verhoogd is. Ook voor de OP's PROTER, PRODAC en voor het project "Autoweg naar Estoril" zijn meer middelen uit het EFRO vrijgemaakt. Na een moeizame aanloopfase verloopt de uitvoering van het CIENCIA-programma naar wens.

Door de aanpassingen in het PRODEP-programma van het Ministerie van Onderwijs kon de bijstand uit het EFRO worden verhoogd, kon de financiering uit het ESF van 65% tot 75% worden opgetrokken en stegen de door dit Fonds beschikbaar gestelde middelen met 116 miljoen ecu, waarmee nieuwe opleidingsmaatregelen gefinancierd kunnen worden. Binnen het PODAEEF-programma inzake opleidings- en arbeidsvoorzieningen, zijn middelen van het ESF naar het EFRO overgedragen om opleidings- en onderwijsvoorzieningen tot stand te kunnen brengen.

Wat het EOGFL betreft, zijn de belangrijkste aanpassingen aangebracht in twee OP's. Het ene betreft de herstructurering van het wijnbouwareaal in Portugal, het andere de ruilverkaveling en beëindiging van de landbouw.

Door gebruik te maken van de technische bijstand is ook statistisch onderzoek op de arbeidsmarkt verricht, zijn controles en audits in verband met opleidingsacties uitgevoerd en zijn voorlichtings- en publiciteit-acties over de bijstandsverlening van het ESF in Portugal gevoerd.

Verder zijn nog drie maatregelen vastgelegd in het raam van de communautaire initiatieven LEADER, REGEN en PRISMA.

Voor de periode 1989-1992 bedragen de betalingsverplichtingen 81% van de voor het EFRO in het CB opgevoerde kredieten en 74,5% van de kredieten voor het ESF. Ook voor het EOGFL is de opname van kredieten bevredigend, namelijk bijna 88% voor het PEDAP-programma (specifiek programma voor de ontwikkeling van de landbouw in Portugal) en bijna 78% voor de maatregelen van doelstelling 5a. Voor plattelandsontwikkeling is het bestedingspercentage echter lager (46%) omdat de meeste van de betrokken OP's pas in 1992 zijn goedgekeurd.



Over het geheel genomen is het effect van de uit de communautaire fondsen verstrekte financiële middelen op het BBP een goede graadmeter voor de invloed van de bijstand door de Gemeenschap. In Portugal werken de acties van de Gemeenschap steeds beter door in de economische ontwikkeling : de financiële inbreng van de Gemeenschap bedroeg in 1992 niet minder dan 3,5% van het Portugese BBP (tegen 3% in 1991). Dit percentage wijst erop dat de Gemeenschap massaal middelen inzet voor de ontwikkeling van Portugal.

Ook dient erop gewezen te worden dat de overheidsinvesteringen vooral gaan naar sectoren die van groot belang zijn voor de ontwikkelingsstrategie van de Gemeenschap : steun voor produktieve investeringen (met name voor de MKB's), transport, onderzoek en ontwikkeling, telecommunicatie, milieu.

Evenals in Griekenland en Ierland zijn evaluaties uitgevoerd over de maatregelen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, telecommunicatie en vervoer, en, zoals in de andere regio's van doelstelling 1, op het gebied van de menselijke hulpbronnen.

Wat de gevolgen op middellange en lange termijn betreft, zullen de in het CB voor Portugal geplande investeringen vermoedelijk het BBP in Portugal in de komende jaren verder laten toenemen met een percentage dat hoger is dan de gemiddelde stijging van het BBP in de Gemeenschap.

#### 1.1.7. Verenigd Koninkrijk

Omdat het veel tijd kost om de noodzakelijke plaatselijke samenwerking tot stand te brengen, vordert de uitvoering van het CB in zijn geheel langzamer dan verwacht en is het bestedingstempo in 1992 lager dan oorspronkelijk was geraamd. De vooruitzichten op langere termijn zijn echter gunstiger, omdat nu de grondslag voor de toekomst gelegd is. Een tegenslag was echter de devaluatie van het pond sterling in de herfst, zodat 22 miljoen pond (30 miljoen ecu) extra nodig was. De Commissie heeft de Noordierse autoriteiten gevraagd hiervoor kredieten uit te trekken.

In 1992 is geen enkele nieuwe maatregel goedgekeurd buiten de programma's in het raam van de communautaire initiatieven STRIDE, TELEMATICA en PRISMA, alsmede een aantal kredietoverdrachten die aan het einde van het jaar door het comité van toezicht zijn goedgekeurd. Het OP Landbouwonwikkeling en een aantal vóór het CB goedgekeurde programma's moesten daarbij het meeste inleveren, vooral ten gunste van het OP Vervoer, andere programma's van vóór het CB, maatregelen in het kader van de doelstellingen 3 en 4 en horizontale maatregelen.

De opname van een gaspijpleiding in het OP Industriële Ontwikkeling bracht in 1992 de grootste financiële aanpassing met zich.

Ten slotte heeft de Commissie in 1992 het voorstel voor de aanleg voor een onderlinge verbinding van het stroomnet tussen Noord-Ierland en Schotland onderzocht. Het voorstel is begin 1993 aangenomen, zodat het in aanmerking komt voor financiering op grond van het volgende CB. Daarbij is rekening gehouden

met de op langere termijn door de stroomverbinding geboden voordelen op het gebied van kosten, bedrijfszekerheid, spreiding van de energiebronnen en planning. Ten overvloede is er daarbij op gewezen dat het project past in het beleid van de Gemeenschap inzake transeuropese netwerken en beantwoordt aan het streven om een einde te maken aan de randpositie en de afzondering van het elektriciteitsnet in Noord-Ierland.

De mate waarin de in de vorige jaren in het kader van het CB goedgekeurde programma's vorderen, verschilt nogal. Zo hebben de uitgaven voor het OP "Materiële en sociale omstandigheden" het voor 1992 vastgestelde peil bereikt; vooral het deelprogramma betreffende de stadsvernieuwing vond grote weerklank en hetzelfde geldt voor de maatregel "Contact tussen de Gemeenschappen" in het kader van het deelprogramma "Betrekkingen tussen de Gemeenschappen".

Voor het programma "Toerisme" blijven de betalingsverplichtingen daarentegen onder het vastgestelde peil, zodat de bijstand uit het EFRO is verlaagd. De slechtste resultaten worden geboekt met de deelprogramma's voor de particuliere sector, namelijk particuliere voorzieningen en particuliere huisvesting, omdat voor verscheidene projecten het bijeenbrengen van de nodige financiële middelen langer duurde dan aanvankelijk was geraamd.

Wat het programma voor de industrie betreft, dient erop gewezen te worden dat de bijstand van de Gemeenschap voor de industrie in Noord-Ierland slechts een klein deel vormt van de overheidsuitgaven voor die sector. Daarom heeft men gepoogd de financiering te richten op veeleer begeleidende/ondersteunende activiteiten zoals onderzoek en ontwikkeling en afzet. Verwacht wordt dat deze maatregelen de concurrentiekracht van het bedrijfsleven in Noord-Ierland op middellange termijn zullen verhogen.

Voor het programma "Vervoer" is men in juni bij een tussentijdse herziening overeengekomen de financiële middelen binnen het programma te herschikken en een aanvraag voor meer kredieten in te dienen. Veel van de grotere projecten, onder andere voor de haven van Belfast, de luchthaven van Belfast, de luchthaven van Eglinton en de spoorverbinding met Cross Harbour zijn in de loop van het jaar flink gevorderd.

Het in 1990 goedgekeurde OP betreffende de landbouwontwikkeling is verder ten uitvoer gebracht. Hoofdzakelijk als gevolg van de bodemverbeteringsmaatregelen bleven de bestedingen beneden de verwachtingen. Door de slechte economische toestand zijn namelijk de investeringen op de bedrijven afgenomen, zodat minder gebruik is gemaakt van de communautaire bijstand. Door in 1992 een aantal aanpassingen aan te brengen kon echter een deel van de achterstand worden goedge maakt.

De besteding van de middelen van het ESF verbeterde in 1992 wel aanzienlijk door deze middelen flexibeler aan te wenden zodat voortaan bijstand kan worden verleend voor projecten die beantwoorden aan de in de operationele programma's aangegeven prioriteiten en die in de plaats komen van weinig succesrijk gebleken maatregelen.

Zo is LEDU, het Bureau voor Kleine Ondernemingen, in 1992 van wal gestoken met het zogenaamde "Business Start Programme", waarmee een veranderlijke premie, bedrijfsadvies, bedrijfsopleiding en doorlopend advies wordt verstrekt. Ook worden strengere toelatingscriteria gehanteerd dan in het vroegere Allowance scheme.

Het Opleidings- en Arbeidsbureau heeft een nieuw ontwikkelingsprogramma voor bedrijven uitgewerkt, waarbij de bedrijven praktische en financiële hulp wordt

verleend bij de evaluatie van hun opleidings- en ontwikkelingsbehoeften en bij de opsporing van onvolkomenheden. Meer dan het vroegere "Job Training Programme" is dit programma erop gericht werkzoekenden een opleiding te geven op de arbeidsplaats.

Volgens het Department of Finance and Personnel, de dienst die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het CB, zullen deze op het scheppen van nieuw arbeidsplaatsen gerichte aanpassingen de resultaten van de communautaire bijstand ter zake in het Verenigd Koninkrijk vermoedelijk nog verbeteren.

Ten slotte ziet de stand van uitvoering van de vóór de hervorming van de Structuurfondsen goedgekeurde programma's er als volgt uit : alle projecten in het raam van het VALOREN-programma hebben in oktober 1992 hun beslag gekregen en het wachten is nu op het eindrapport over de resultaten van het programma. In het kader van het STAR-programma zijn de infrastructuurwerkzaamheden zo goed als klaar en is een aantal demonstratieplaatsen geopend waar de werkzaamheden met bijstand van het EFRO tot in 1993 worden voortgezet. Uit de evaluatie van het programma blijkt dat de mogelijkheden voor het bedrijfsleven in de toekomst zullen toenemen. Het quotavrije programma voor de textielsector is beëindigd en laat een kleine onderbesteding zien. Om alle betalingsverplichtingen van het quotavrije programma voor de grensgebieden te voldoen, is nog iets meer dan 3 miljoen ecu nodig.

Aan het einde van 1992 bereikten de overheidsuitgaven in Noord-Ierland 68% van de in het CB geraamde totale overheidsuitgaven. Voor 78,7% van de in het CB aangegeven EG-middelen zijn betalingsverplichtingen aangegaan, terwijl voor 73,6% van het bedrag van de betalingsverplichtingen betalingen zijn verricht.

Alles bij elkaar genomen is de uitvoering van de programma's in Noord-Ierland bevredigend en heeft de in het CB ingebouwde flexibiliteit zijn nut bewezen.

#### 1.1.8. De nieuwe Länder en Oost-Berlijn

In de nieuwe Länder en Oost-Berlijn, die sedert het najaar 1990 deel uitmaken van de EG en sedert 1991 in aanmerking komen voor structurele bijstand van de Gemeenschap (1), was in 1992 nog steeds een ingrijpende structureaanpassing aan de gang. Ondanks de omvangrijke financiële bijstand is de realisatie van nieuwe productiecapaciteit, nieuwe arbeidsplaatsen en nieuwe zelfstandige activiteiten langzamer geschied dan was verwacht. Hiervoor kunnen twee belangrijke oorzaken worden aangewezen : enerzijds zijn de uit de periode van de geleide economie overgeërfde economische structuur en algemene instelling te star en te statisch gebleken om een snelle overgang naar de markteconomie te kunnen bewerkstelligen. Door de problemen in verband met de teruggave van eigendommen, de milieuvriendelijke behandeling van afvalstoffen en de gebrekkige infrastructuur worden zowel de particuliere als de openbare investeringen afgeremd. Anderzijds hebben de nieuwe Länder met een zwakke vraag in alle sectoren te kampen, die nog verergerd wordt door de snelle teruggang van de vraag in de traditionele afzetgebieden van deze Länder in Midden- en Oost-Europa. Verscheidene grote investeringsprojecten zijn al teruggeschroefd of zelfs helemaal opgegeven.

---

(1) Verordening (EEG) nr. 3575/90, PB L 353 van 17 december 1990.

In 1991 bedroeg het BBP per inwoner ongeveer 6.000 ecu, d.i. ongeveer 36% van het Gemeenschapsgemiddelde. In 1992 is het gestegen tot 7.400 ecu (d.w.z. 46% van het Gemeenschapsgemiddelde). Deze stijging is niet alleen aan een hogere produktie toe te schrijven maar ook aan een afname van de bevolking, die nu minder dan 16 miljoen inwoners omvat. Door het gebrek aan banen in de vijf nieuwe Länder zijn er 400.000 pendelaars die in de westelijke Länder werken.

De arbeidsmarkt blijft in 1992 door hoge werkloosheidscijfers gekenmerkt. Er zijn 1,2 miljoen werklozen, dat is 14,8% van de beroepsbevolking. Toch hebben de maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid meegeholpen om aan ongeveer 2 miljoen personen werk te verschaffen en zo de druk op de arbeidsmarkt te verlichten. Als men dit aantal bij het aantal officieel geregistreerde werklozen telt, bedraagt het totale werklozenpotentieel 3,2 miljoen personen of circa 40% van de beroepsbevolking.

Van de negen prioritaire krachtlijnen in het CB worden vooral het eerste ("Steun voor uit economisch oogpunt belangrijke infrastructuur") en het tweede ("Steun voor produktieve investeringen") uit het EFRO gefinancierd.

Wat de infrastructuur betreft, is voorrang gegeven aan de inrichting van terreinen voor de industrie, inclusief de bouw van de nodige toevoer- en afvoerinstallaties, met het doel de vestiging van nieuwe particuliere bedrijven te bevorderen en zo nieuwe arbeidsplaatsen te scheppen of bestaande arbeidsplaatsen te behouden.

De tweede krachtlijn betreft de bijstand voor investeringen in de industrie. De totstandbrenging van nieuwe werkgelegenheid heeft daarbij de hoogste prioriteit, maar daarnaast moet ook alles in het werk worden gesteld om de produktiviteit te verhogen en de concurrentiepositie van de bedrijven te verstevigen. Volgens de Duitse autoriteiten, die zich baseren op inlichtingen van de bedrijven die deze bijstand hebben aangevraagd, is aan het einde van 1992 al voor 3.000 projecten met een investeringsvolume van ongeveer 5 miljard ecu een financiële bijdrage uit het EFRO toegekend. Daardoor kunnen ongeveer 67.000 banen worden gecreëerd en bijna 50.000 arbeidsplaatsen worden behouden.

Door de omvang van de gevraagde investeringssteun moest het op de begroting van de Commissie voor 1992 uitgetrokken bedrag van 725 miljoen ecu voor de drie Fondsen, binnen het totale krediet van 3.000 miljoen ecu, met 560 miljoen ecu worden verhoogd om alle aanvragen te kunnen inwilligen. Van het krediet van 516 miljoen ecu heeft het EFRO in 1992 489 miljoen ecu vastgelegd, terwijl de betalingen 635 miljoen ecu bedroegen.

Van het totale EFRO-krediet van 1.567 miljoen ecu (tegen lopende prijzen) is aan het einde van 1992 al 995 miljoen ecu (64%) vastgelegd en is 888 miljoen ecu (57%) uitbetaald.

Bij de uitvoering van de OP's hebben zich echter verschillende moeilijkheden voorgedaan.

Zo hadden de nationale autoriteiten in een aantal gevallen bij de financiering van grote projecten de bijstand uit het EFRO meegerekend zonder eerst de toestemming van de Commissie te hebben verkregen, zodat later een verrekening moest worden uitgevoerd.

De aanloopmoeilijkheden bij de opstelling van statistieken betreffende de bijstand konden in 1992 niet volledig worden weggewerkt en, ondanks de verstrekte technische bijstand, functioneert het geïntegreerde gegevensverwerkings- en evaluatiesysteem in de administratie van de Länder nog niet naar behoren, waardoor het toezicht op de programma's bemoeilijkt wordt.

Volgens de Duitse autoriteiten hebben de vertragingen bij de betalingen tijdelijk financieringsmoeilijkheden veroorzaakt voor de Duitse overheid.

Het toezichtcomité voor het CB dat in 1992 tweemaal bijeengekomen is, heeft echter geen grote wijzigingen in het CB en de OP's aangebracht, daar de programma's volgens plan worden uitgevoerd.

In het kader van artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 4254/88 zijn twee voorlichtingsseminaries georganiseerd voor hogere gemeenteambtenaren van de nieuwe Länder.

In een aantal Länder zijn de opleidings- en werkgelegenheidsmaatregelen vooral gericht op groepen met minder kansen op de arbeidsmarkt, zoals werkloze jongeren en langdurig werklozen, categorieën die in de huidige economische context sterk in omvang dreigen toe te nemen. In de overige Länder richten de bijkomende beroepsopleidingsmaatregelen zich vooral op werknemers in bedrijven of met werkloosheid bedreigde werknemers.

Anderzijds probeert iedere Land haar maatregelen zo goed mogelijk af te stemmen op de plaatselijke arbeidsmarkt.

De in 1992 uit het ESF beschikbaar gestelde kredieten voor de nieuwe Duitse Länder zijn meestal volledig opgenomen en de uitvoering van de betrokken maatregelen verloopt vlot.

De met name door de betrokken ministeries en bureaus voor technische bijstand gevoerde voorlichtings- en bewustmakingscampagnes hebben tot gevolg gehad dat een groot aantal instellingen voor beroepsopleiding en bedrijven van de voor financiering in aanmerking komende maatregelen gebruik hebben gemaakt. Alle betrokken partners (sociale partners, opleidingsinstellingen, kamers van koophandel en industrie, kamers van ambachten en neringen en veel individuele bedrijven) hebben een werkzaam aandeel in de tenuitvoerlegging van de opleidings- en werkgelegenheidsacties, zodat sedert 1991 al 330.000 personen, waarvan de helft vrouwen, daarmee hun voordeel konden doen.

Daar in 1992 opnieuw arbeidsplaatsen verloren gingen en het investeringspeil zeer laag was, resulteerden de verschillende opleidingsmaatregelen, met name die voor het bedrijfsleven, slechts voor een klein aantal deelnemers in vast werk. In de nu zeer belangrijk geworden milieusector, kon echter een aantal geïntegreerde acties worden uitgevoerd, waarbij soms een groot aantal personen aan het werk kon en zich daarbij verder kon bekwamen. Ook de ontwikkeling van het toerisme werd bevorderd.

De uit het ESF gefinancierde maatregelen hebben er bovendien toe bijgedragen het gebrek aan geschoolde arbeidskrachten voor bepaalde beroepen te verhelpen (bijvoorbeeld elektriciens, informatici en een aantal beroepen in de dienstensector) of in bepaalde gebieden.

Al deze resultaten moeten echter in het licht van de hierboven geschetste toestand op de arbeidsmarkt worden beoordeeld, aangezien er in 1992 meer dan 250.000 werklozen zijn bijgekomen.

De bijstand uit het Europees Sociaal Fonds heeft derhalve nog niet het gewenste structurele effect gehad en heeft vooral een nog slechtere situatie op de arbeidsmarkt helpen voorkomen.

Tot nu toe is er hoofdzakelijk naar gestreefd om alle potentiële arbeidskrachten voor te bereiden op een verbetering van de arbeidssituatie in de toekomst en hen de nodige vakbekwaamheid te verschaffen, zodat, wanneer het aantal banen weer groeit, aan de nieuwe vraag naar arbeidskrachten kan worden voldaan.

Wat het EOGFL betreft, is geen enkel van de in 1991 goedgekeurde OP's gewijzigd. De uitvoering van de OP's verloopt vlot en alle programma's zijn in aanmerking gekomen voor de eerste en de tweede deelbetaling voor 1992. Mecklenburg-Voorpommeren, Brandenburg en Saksen-Anhalt hebben al de vastlegging van de kredieten en het eerste voorschot voor 1993 gevraagd.

De regionale maatregelen, en meer in het bijzonder de vernieuwing van dorpen, worden sneller uitgevoerd dan gepland was. Daardoor volstaan de toegewezen kredieten bijlange niet om de prioritaire behoeften te dekken. De bijstand van het EOGFL aan de levensmiddelenindustrie was eveneens een groot succes. Zowel de Commissie als de Länder waren van mening dat voorrang moest worden gegeven aan de modernisering en het herstel van deze industrie.

## 1.2. Doelstelling 2

De bijstandsverlening van het EFRO en het ESF in door de achteruitgang van de industrie getroffen regio's is in 1992 gekenmerkt door :

- de voltooiing van de in de eerste programmeringsfase (1989-1991) vastgestelde OP's waarvan de geldigheidsduur is verlengd om de communautaire financiële middelen volledig te kunnen gebruiken,
- het op gang brengen van de acties ter uitvoering van de CB's van de tweede programmeringsfase (1992/1993).

In de onderstaande tabel wordt het niveau aangegeven van de betalingsverplichtingen per 31 december 1992, d.w.z. na afloop van de eerste periode (1989-1991) en aan het einde van het eerste jaar van de tweede programmeringsfase (1992/1993).

**Doelstelling 2**  
**Voor de periode 1989-1992 aangevane**  
**betalingsverplichtingen ten opzichte van de in de CB's**  
**voor 1989-1993 vastgestelde bijstand**

België	81,0 %
Denemarken	93,2 %
Duitsland	78,4 %
Spanje	76,1 %
Frankrijk	76,0 %
Italië	86,8 %
Luxemburg	58,9 %
Nederland	67,8 %
Ver. Koninkrijk	73,8 %
<b>Totaal doelstelling 2</b>	<b>76,1 %</b>

### 1.2.1. Balans van de eerste programmeringsfase

In het vorige verslag (1991) is een overzicht gegeven van de stand van uitvoering van de in de tweede programmeringsfase (1989-1991) vastgestelde programma's voor de regio's waarvoor doelstelling 2 geldt. Ook de financiële uitvoering wordt toegelicht en daaruit blijkt dat binnen de gestelde termijnen betalingsverplichtingen zijn aangegaan voor het toegewezen begrotingsbedrag.

Om specifieke moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden of doordat sommige programma's met vertraging zijn vastgesteld, dienden sommige kredieten in 1992, naargelang van de programma's, in min of meer belangrijke mate te worden overgedragen of verlengd.

Door deze overdrachten konden alle acties in het overgrote deel van de regio's ten uitvoer worden gebracht en per 31 december 1992 bedroeg het niveau van de betalingsverplichtingen vrijwel overal bijna 100 %.

Eventueel resterende betalingen, zowel voor het EFRO als het ESF, moeten derhalve in 1993 voor het grootste deel van de regio's definitief kunnen worden geregeld.

Een precieze kwantitatieve analyse, per Fonds en per doelstelling, is opgenomen in hoofdstuk II en becijferde gegevens per land en per Fonds worden verstrekt in de bijlagen I.2 en II.2.

#### 1.2.2. Uitvoering van de voor de tweede fase vastgestelde CB's (1992/1993)

Als gevolg van het in 1991 genomen besluit om de geldigheidsduur van de lijst van de 60 voor doelstelling 2 in aanmerking komende regio's tot eind 1993 te verlengen, konden de nieuwe CB's, vanaf december 1991, snel worden goedgekeurd en konden alle Lid-Staten het grootste deel van de betrokken operationele programma's vanaf begin 1992 indienen.

Zoals reeds in het verslag van 1991 is aangegeven, zijn de prioriteiten van de eerste programmeringsfase in ruime mate overgenomen in de nieuwe CB's. Vanzelfsprekend is daarbij rekening gehouden met de ervaring die in de loop van de drie betrokken jaren is opgedaan en met de ontwikkeling van de situatie in de betrokken regio's. Er is dus een continuïteit in de soorten acties waarvoor bijstand wordt verleend. Voor het ESF zijn de twee fasen van de CB's erop gericht de menselijke hulpbronnen te valoriseren, de oprichting en ontwikkeling van nieuwe bedrijven en het creëren van produktieve activiteiten mogelijk te maken, steun te verlenen voor nieuwe technologieën en, in ruimere zin, het milieu en de attractiviteit van de betrokken regio's te verbeteren.

In 1992 zijn, ter uitvoering van de nieuwe CB's, in totaal 87 programma's vastgelegd, waarvan 20 uitsluitend uit het EFRO, 15 uitsluitend uit het ESF en 52 zowel uit het EFRO als uit het ESF worden gefinancierd. Er zij opgemerkt dat een klein aantal uit het ESF gefinancierde en in het kader van de CB's vastgestelde OP's pas in 1993 zal worden goedgekeurd.

België heeft de drie uit het EFRO gefinancierde OP's voor Wallonië (Aubange, Charleroi/Centre en Luik) reeds in april 1992 goedgekeurd. Het eerste programma (waarvoor in éénmaal voor 100 % betalingsverplichtingen zijn aangegaan en dat reeds voor 30 % is betaald) is er vooral op gericht de attractiviteit van het gebied te verbeteren, terwijl in de twee andere programma's (waarvoor voor 30 % betalingsverplichtingen zijn aangegaan en die voor bijna 15 % zijn betaald) ook de nadruk wordt gelegd op de bevordering van de technische innovatie, de ontwikkeling van het transport (bouw van platformen op de luchthavens van Charleroi/Gosselies en Liège/Bierset) en de verbetering van de voorwaarden voor de ontwikkeling van het MKB.

Ook het ESF heeft drie OP's goedgekeurd voor Wallonië, één voor de regio Luik, één voor de regio Charleroi en één voor Aubange. Deze programma's zijn gericht op de verbetering van de voorwaarden voor de ontwikkeling van het MKB, door opleidingsacties, en de bevordering van technologische innovatie.

Voor Vlaanderen zijn twee zowel uit het EFRO als uit het ESF gefinancierde OP's (Limburg en Turnhout) vastgelegd, waarin bijstand aan het MKB, diversificatie van de activiteiten en beroepsopleiding centraal staan. Voor deze programma's zijn reeds betalingsverplichtingen aangegaan voor 20, resp. 40 % en de betalingen zelf bedragen 20, resp. 25 %. Er is een CP RENAVAL goedgekeurd voor de zone Sint-Niklaas (Antwerpen) alsmede een PCI RECHAR.



Voorts zijn vier programma's in het kader van het communautair initiatief INTERREG goedgekeurd : drie voor het Frans-Belgische grensgebied (Veurne-leper-Kortrijk/Pas-de-Calais, Champagne-Ardenne/Wallonië en Pas-de-Calais/Wallonië) en één voor het drielandenpunt Frankrijk-België-Luxemburg in de zone van de Europese ontwikkelingskern.

Denemarken heeft twee uit het EFRO en het ESF gefinancierde meervondsenprogramma's ingediend voor de twee regio's (Nordjylland en Vestjylland) waarvoor reeds in de vorige fase bijstand was verleend. Deze programma's hebben ten doel produktieve investeringen in het KMB te bevorderen. De programma's verlopen volgens het vastgestelde schema maar binnen het OP Nordjylland is bijzonder veel bijstand gevraagd voor het subprogramma voor technische ontwikkeling, zodat een herverdeling van de middelen is gepland om aan die vraag te kunnen voldoen.

Duitsland : Voor de fase 1992-1993 zijn 6 van de 7 operationele programma's/projecten goedgekeurd. Samen hebben zij een aandeel van ongeveer 98 % in het totale bedrag dat voor de Duitse gebieden waarvoor doelstelling 2 geldt, is toegewezen. Aangezien de besprekingen tussen de Commissie en de regionale autoriteiten over het programma voor Rheinland-Pfalz lang hebben geduurd, kon dit programma pas in januari 1993 worden vastgesteld. In het kader van deze programma's worden voornamelijk prioritaire acties van vroegere CB's voortgezet, maar er wordt ook rekening gehouden met recentere ontwikkelingen, in die zin dat meer aandacht wordt besteed aan o.a. de omschakeling van de defensiesector en maatregelen om op bepaalde gebieden de verspreiding van technologie te bevorderen.

De prioriteiten in de CB's en OP's kunnen in twee categorieën worden ingedeeld : algemene infrastructuurwerken die een stimulerend effect hebben voor particuliere investeringen en specifieke maatregelen die de bijzondere behoeften inzake ontwikkelingsprioriteiten in elke deelstaat weergeven.

In alle deelstaten van de oude Bondsrepubliek gaat een groot deel van de middelen naar het herstel van vervallen industriële sites. In de CB's is daarvoor ongeveer 46 miljoen ecu (20,7 % van de EFRO-middelen) gereserveerd, vooral voor Bremen, Noordrijn-Westfalen en Saarland. Ten gevolge van procedures met betrekking tot de planning zijn de betrokken projecten in de loop van het programma vaak opnieuw gedefinieerd en is de bijstand van het EFRO meestal aan het einde van de toewijzingstermijn toegekend.

Een ander belangrijk deel van de bijstand van het EFRO wordt, in samenhang met uit het ESF gefinancierde maatregelen om de kwalificatie van de werknemers te verbeteren, gebruikt ter bevordering van het KMB. In de periode 1992-1993 zal ongeveer 138,4 miljoen ecu (125,7 van het EFRO en 12,7 van het ESF) aan deze sector worden toegewezen, hetzij in de vorm van investeringssubsidies, hetzij als bijdrage ter verbetering van het handelsklimaat.

De uitvoering van de maatregelen van de structuurfondsen is in het algemeen bevredigend. Dit is vooral toe te schrijven aan de vlotte integratie van de EG-maatregelen in de steunregelingen van de deelstaten, de Duitse federale structuur waardoor het subsidiariteitsbeginsel op regionaal niveau wordt versterkt en de nauwe samenwerking tussen de Commissie, de Bondsregering en de deelstaten.

In 1992 zijn ook vier PCI's goedgekeurd : een STRIDE-programma voor de regio Emden en drie INTERREG-programma's voor de Frans-Duitse grensstreek.

Spanje : Wat het EFRO betreft zijn in 1992 zes operationele programma's goedgekeurd, namelijk vijf alleen uit het EFRO gefinancierde programma's voor de regio's Cataluña, La Rioja, Aragón, Madrid en País Vasco en één gezamenlijk door het EFRO en het ESF gefinancierd programma in Navarra.

De krachtlijnen van deze programma's zijn dezelfde als in de vroegere CB's, maar er wordt wel meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van de productiesector, het onderzoek en hogere opleidingen.

Het OP Navarra is het eerste Spaanse meerfondsenprogramma voor een door de achteruitgang van de industrie getroffen gebied, waarbij de bijstand van het EFRO en van het ESF in eenzelfde beschikking is vastgesteld.

De OP's Madrid en País Vasco zijn goedgekeurd onder voorbehoud dat de in elk van de programma's vastgestelde steun voor overheidsbedrijven later wordt goedgekeurd.

Voor het OP La Rioja is in éénmaal een betalingsverplichting voor het volledige programma aangegaan.

Alleen het nationale initiatief voor het OP Cantabria kon niet worden goedgekeurd aan het einde van het jaar omdat de betrokken regio niet in aanmerking kon komen voor het communautair programma RENAVAL. De Spaanse autoriteiten en de Commissie zijn derhalve overeengekomen om het bedrag voor dat CP naar het nieuwe nationale programma over te dragen.

Ook zes uitsluitend uit het ESF gefinancierde OP's zijn goedgekeurd voor 1992-1993 (negen voor de periode 1990-1991). De zeven OP's waarbij het ESF is betrokken, omvatten een regionaal en een pluriregionaal deel (waaraan nationale organisaties deelnemen). De programma's bevorderen, door een hele reeks maatregelen, de werkgelegenheid: herscholing en bijscholing van de werknemers in het KMB, opleidingsacties op het gebied van milieu, telecommunicatie, onderzoek, ontwikkeling..., en verschillende maatregelen op het gebied van evaluatie en follow-up.

Twee maatregelen kunnen nadrukkelijk worden vermeld: de instelling in Aragón van een permanent observatiecentrum dat tot taak heeft de opleidingsbehoeften op plaatselijk niveau te bepalen en de homologatie van alle opleidingen op gang te brengen, en in het Baskenland van een opleidingsprogramma gericht op "integrale kwaliteit".

Het CP RENAVAL País Vasco en een PCI INTERREG Spanje-Frankrijk zijn in januari, respectievelijk juli 1992 goedgekeurd.

Voor de twee CB's zijn er talrijke contacten geweest met de Spaanse autoriteiten. De deelname van de regionale autoriteiten is sedert 1989 een feit maar die van de plaatselijke gemeenschappen blijft beperkt tot het subcomité voor het País Vasco en de provinciale autoriteiten. De sociale partners zien nog altijd af van deelname.

Frankrijk: In het kader van de CB's 1992-93 zijn 20 meerfondsen-OP's en vier grote projecten (3 in Nord-Pas-de-Calais en 1 in Midi-Pyrénées) goedgekeurd.

De programma's voorzien in een totale investering van 615 miljoen ecu, waarvan 501 uit het EFRO en 114 uit het ESF. Door de vereenvoudiging van de procedures voor het aangaan van betalingsverplichtingen voor de programma's waarmee een vrij laag bedrag gemoeid is, konden de middelen in 8 gevallen in éénmaal beschikbaar worden gesteld.

Rekening houdend met de reeds opgedane ervaring worden de nieuwe OP's gekenmerkt door continuïteit in de gevolgde strategieën aangezien de in 1989 ingediende Franse programma's voor een periode van 5 jaar waren opgevat. Toch is meer de nadruk gelegd op investeringen inzake onderzoek en op de middelbare en hogere opleiding.

De meerfondsenaanpak is toegepast voor alle OP's en met de kredieten voor technische bijstand, die in elk programma zijn opgenomen, mochten en mogen eenheden voor regionaal beheer worden opgericht, waardoor de uitvoering van de door het ESF gesteunde operationele programma's kon worden verbeterd.

Wat de menselijke hulpbronnen betreft, is met name in bepaalde regio's een verbetering merkbaar in deze tweede fase van het CB (Basse Normandie, Haute Normandie, Nord-Pas-de-Calais, Rhône-Alpes, Midi-Pyrénées). De projecten zijn gemiddeld voor 90 à 100 % uitgevoerd.

In 1992 zijn ook tien INTERREG-programma's goedgekeurd om de interregionale en grensoverschrijdende samenwerking tussen het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Zwitserland, België, Luxemburg, Italië en Duitsland te bevorderen<sup>(1)</sup>.

Italië : in de loop van het laatste kwartaal 1992 zijn negen meerfondsenprogramma's (EFRO en ESF) goedgekeurd. Ten gevolge van moeilijkheden bij het bepalen van het nationale overheidsaandeel waren de ontwerp-programma's namelijk laat (in de loop van juni) aan de Commissie medegedeeld.

De totale communautaire bijstand bedraagt 183 miljoen ecu (127 uit het EFRO en 56 uit het ESF), inclusief de middelen afkomstig uit de reserve voor de programma's RESIDER en RENAVAL en de aanpassingen als gevolg van de toepassing van de deflator. Maar zoals in de eerste fase worden zowel door de overheid als de particuliere sector aanzienlijke aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Voor al deze programma's moeten in éénmaal betalingsverplichtingen worden aangegaan. Door deze vereenvoudiging van de procedures, die de Commissie rekening houdend zowel met het bedrag van de bijstand als met de duur van de programma's heeft ingesteld, zouden de middelen met name beter moeten kunnen worden toegewezen.

In vergelijking met de programma's van de eerste fase bevatten de in 1992 goedgekeurde OP's verschillende elementen die zorgen voor continuïteit op het vlak van ontwikkelingsstrategieën en prioritaire krachtlijnen, maar er zijn ook enkele verschillen waarvan het meest opvallende de meerfondsenaanpak is die met het oog op een betere integratie van de maatregelen voor regionale ontwikkeling en opleiding door alle regio's is toegepast. Opleidingsacties op hoog niveau op het gebied van nieuwe technologieën (waardoor innovatie in bedrijven van alle grootte mogelijk wordt) zijn in 1992 slechts opgezet in de regio's waar de noodzaak aan zulke opleiding zich in de eerste fase heeft doen gevoelen. Er is ook een algemene tendens naar een grotere doorzichtigheid bij de selectie van voor bijstand in aanmerking komende projecten doordat er vaker aanbestedingen voor worden gehouden. Een in het programma 1989-1991 van Piemonte opgenomen maatregel tot toekenning van bijstand uit het EFRO aan MKB's waaraan EGKS/EIB-leningen zijn toegekend, is uitgebreid tot de regio's Liguria en Umbria.

Bij de meeste acties, en met name alle acties van het ESF, gaat een deel van de kredieten naar technische bijstand ten einde een beter beheer van de geprogrammeerde acties te bevorderen.

---

(1) Het PCI PAMINA wordt gefinancierd uit kredieten die verband houden met artikel 10 van de EFRO-verordening.

In de regio Piemonte kon dank zij de technische bijstand met een grondige studie over de opleidingsbehoeften in de sector toerisme worden begonnen en konden aan "op het terrein" geconstateerde behoeften aangepaste "interbedrijfsopleidingen" worden opgezet.

Ten slotte zijn een PCI STRIDE voor de regio's Veneto, Toscana, Marche, Lazio, Umbria en twee PCI's INTERREG voor de regio's aan de Italiaans-Franse grens (Piemonte, Valle d'Aosta en Aliguria), respectievelijk Italiaans-Zwitserse grens (Piemonte, Valle d'Aosta en Lombardia) goedgekeurd.

**Luxemburg :** Hoewel in de eerste programmeringsfase een CB voor Luxemburg was vastgesteld, heeft deze Lid-Staat geen OP ingediend voor die fase. De situatie in de tweede fase (1992-1993) is verschillend aangezien het Groothertogdom, na de goedkeuring van zijn CB eind 1991, een geïntegreerd OP heeft ingediend dat geldt voor de kantons Esch-sur-Alzette en Capellen in het zuidwesten van het land (een deel van de Europese ontwikkelingskern) en betrekking heeft op de volgende vier hoofdpunten :

- verbetering van de ontwikkelingsvoorwaarden voor het KMB en bevordering van produktieve investeringen,
- sanering van de industriële sites,
- verbetering van het milieu en aanleg van een stort voor industrieel afval,
- opleiding, hetzij continu, hetzij in de vorm van intensieve stages.

Eind 1992 bedroegen de betalingen bijna 30 % van het totale vastgestelde bedrag maar het effect van de uitgevoerde maatregelen kon toen nog niet worden ingeschat.

In de loop van 1992 zijn ook twee PCI's goedgekeurd : het ene in het kader van INTERREG als steun voor de Europese ontwikkelingskern, het andere in het kader van STRIDE om de ondernemingen van de twee kantons waarop het OP betrekking heeft tot overdracht van technologie aan te zetten.

**Nederland :** Om de coördinatie in de praktijk te verbeteren, verzocht de Commissie om voor de tweede fase van doelstelling 2 geïntegreerde operationele programma's in te dienen en besloot zij in mei 1992 om in totaal 98,4 miljoen ecu (70,7 uit het EFRO en 27,7 uit het ESF) toe te kennen voor drie programma's : Groningen/Zuidoost-Drente, Twente en Zuid-Limburg. De totale kosten van de programma's worden op 263 miljoen ecu geraamd.

Het algemene doel van de programma's is de betrokken regio's te helpen om de plaatselijke economische basis te versterken door er voor te zorgen dat de firma's, en met name het MKB, een aantal financiële en andere diensten ter beschikking hebben ten einde hen in staat te stellen zich op de uitdagingen van de eenheidsmarkt voor te bereiden.

Rekening houdend met de resultaten van de programma's voor de periode 1989-1991 besliste de noordelijke regio (Groningen/Zuidoost-Drente) om in de tweede fase meer aandacht te besteden aan de wederopnemng van werklozen in de arbeidsmarkt, grensoverschrijdende ontwikkeling en milieu-aspecten.

In het noorden (Groningen) is bijzondere aandacht besteed aan maatregelen voor industriële expansie en toegepast wetenschappelijk onderzoek terwijl in het zuiden (Drente) de bevordering van het groen toerisme in recreatiegebieden een belangrijke post vormde (b.v. de aanleg van fietspaden).

In de regio Twente is speciale aandacht besteed aan maatregelen voor het KMB. Er zijn maatregelen genomen voor de overdracht van technologie van de universiteiten naar het KMB en het EFRO en het ESF hebben samen bijstand verleend aan een opleidingsproject met betrekking tot nieuwe technieken. Bovendien zijn, ten aanzien van de menselijke hulpbronnen, de bestaande problemen inzake de medefinanciering opgelost. Het EFRO heeft bijstand verleend voor de bouw van een zaken- en wetenschappelijk centrum bij de universiteit van Twente. Een tweede belangrijk project betreft de ontwikkeling van een voormalig textielcentrum bij het spoorwegstation van Almelo.

In Limburg zijn maatregelen genomen voor de wederontwikkeling van industriegebieden en de verbetering van de sociaal-economische structuur door infrastructuurmaatregelen voor de heropleving van de stadscentra en de toekenning van bijstand uit het EFRO en het ESF voor opleidingsprojecten voor zowel tewerkgestelden als werklozen als onderdeel van een voor het hele land geldend programma om de opleiding in overeenstemming te brengen met de behoeften van het bedrijfsleven. Het ESF verleent ook bijstand aan een instituut dat nieuwe ondernemers adviseert. Het Toezichtcomité heeft ook bijzondere aandacht besteed aan maatregelen om het toerisme in de regio te bevorderen.

**Verenigd Koninkrijk :** In 1992 zijn in het Verenigd Koninkrijk in het kader van het CB voor doelstelling 2 23 operationele programma's goedgekeurd, waarvan tien meurfondsenprogramma's, tien uit het EFRO gefinancierde programma's en drie ESF-programma's.

In de gebieden Mersey Basin en West-Cumbria zijn twee geïntegreerde programma's goedgekeurd terwijl er in de vorige fase vier aparte uitsluitend uit het EFRO, respectievelijk het ESF gefinancierde programma's waren.

Bij de nieuwe beschikkingen is de toewijzing van bijna 1 miljard ecu aan communautaire bijstand (680 miljoen ecu uit het EFRO en 266 miljoen ecu uit het ESF) goedgekeurd en zijn de acties voortgezet die in het kader van de CB's voor doelstelling 2 voor de eerste fase (1989-1991) waren vastgesteld.

Ten aanzien van vóór de hervorming vastgestelde programma's en RENAVAL-programma's, die in het CB voor 1992/1993 waren opgenomen, zijn in 1992 geen nieuwe beschikkingen vastgelegd, met uitzondering van de GOP's voor de staalnijverheid in Birmingham, Yorkshire en Humberside, die zijn uitgebreid, en de goedkeuring van het OP-RENAVAL voor Merseyside.

In het algemeen kende de uitvoering van de OP's en RECHAR-programma's voor 1992/1993 een langzame start. Eind 1992 was slechts een zeer klein deel van de aan het Verenigd Koninkrijk voorgeschoten financiële middelen voor de nieuwe programma's besteed. Een aantal potentiële gegadigden wachtten namelijk het begrotingsjaar 1993/1994 voor het Verenigd Koninkrijk af vooraleer formele projectaanvragen in het kader van de programma's in te dienen, ten einde gebruik te kunnen maken van de nieuwe goedgekeurde regelingen van het Verenigd Koninkrijk inzake de additionaliteit van de bijstand van het EFRO. De Commissie heeft de met het beheer van de programma's belaste instanties ertoe aangezet maatregelen te nemen om de uitvoering van de programma's te versnellen.

In de loop van het jaar zijn ook verschillende PCI's met betrekking tot RECHAR (elf beschikkingen), STRIDE (één beschikking) en INTERREG (Kent/Nord-Pas-De-Calais) goedgekeurd.

### **1.3. De doelstellingen 3 en 4**

De negen CB's voor de doelstellingen 3 en 4 voor de regio's die niet onder doelstelling 1 vallen (1), waren vastgesteld voor een eerste periode van drie jaar (1990 tot en met 1992); de financieringsmogelijkheden voor 1993 waren opengelaten om eventuele aanpassing van de medegefinancierde maatregelen aan de behoeften van de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

Belangrijk in 1992 was niet alleen de voltooiing van de uitvoering van de CB's voor de periode 1990-1992, maar ook de voorbereiding en opstelling van de nieuwe CB's voor 1993.

#### **1.3.1. Uitvoering van de CB's voor de periode 1990-1992**

##### **1.3.1.1. Cijfers**

De bedragen die eind 1992 op communautair niveau waren vastgelegd hadden betrekking op het grootste deel van de in de CB's voor de jaren 1990-1992 geplande vastleggingen (4.128 miljoen ecu tegen prijzen van 1989); de betalingen in die drie jaar vertegenwoordigen 80% van de vastgelegde bedragen.

Over het algemeen is de financiële afwikkeling van de bijstand in de Lid-Staten goed verlopen.

Er zij evenwel op gewezen dat in een aantal gevallen, ook reeds betalingsverplichtingen voor voor 1993 goedgekeurde operationele programma's zijn aangegaan (bijvoorbeeld in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk) en meegerekend in de statistieken voor 1992.

Daar staat tegenover dat voor enkele Lid-Staten kredieten zijn doorgeschoven naar 1993 om volledige uitvoering van het CB mogelijk te maken : het gaat hier met name om Luxemburg en Nederland, maar ook om Italië, dat om verlenging gevraagd heeft voor een bedrag van 130 miljoen ecu van de bijstand voor de periode 1990-1992. Er zijn twee redenen voor deze sterke onderbesteding : de ontwaarding van de lire (25% in een jaar tijd) ten opzichte van de ecu en het feit dat bepaalde kredieten niet volledig zijn opgenomen, met name kredieten voor technische bijstand, voor maatregelen ten behoeve van migranten, maar ook voor sommige openbare instellingen waarvoor in 1992 een privatiseringsplan is uitgevoerd.

Voor 1992 alleen al, heeft het ESF buiten de regio's van doelstelling 1, 2.156 miljoen ecu vastgelegd voor de bestrijding van langdurige werkloosheid en de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces en circa 1.500.000 jonge werklozen en langdurig werklozen hebben communautaire steun genoten. Deze cijfers zijn slechts ruwe schattingen; zij berusten namelijk op de door de Lid-Staten medegegeerde "prognoses". Ook vallen er acties van zeer uiteenlopende aard onder : soms gaat het om acties van zeer korte duur (bijvoorbeeld in het kader van de beroepskeuzevoorlichting), soms

---

(1) Er zij aan herinnerd dat de acties ter bestrijding van langdurige werkloosheid en voor de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces in regio's met een ontwikkelingsachterstand zijn opgenomen in de in 1989 voor vijf jaar vastgestelde CB's voor doelstelling 1.

zijn voor bepaalde personen gedurende een betrekkelijk lange periode (2 tot 3 jaar bij zeer volledige inschakelingsprocessen, met name voor de ernstigste probleemgevallen) kosten ten laste genomen.

Volgens de beschikbare gegevens, is het bestedingsniveau in de praktijk bevredigend. Dit moet nog worden bevestigd wanneer in de loop van 1993 de Lid-Staten hun aanvragen om betaling van de saldi indienen.

#### 1.3.1.2 Voornaamste prioriteiten

Voor de bijstand van het ESF worden verschillende prioriteiten in aanmerking genomen :

- a) **Basisopleiding** : 45% van de communautaire bijstand in het kader van de CB's voor de jaren 1990 tot en met 1992 voor de doelstellingen 3 en 4 wordt besteed aan de basisopleiding.  
Deze opleiding is namelijk volstrekt onontbeerlijk voor vele werkzoekende langdurig werklozen en jongeren die tot nu toe geen toereikende of geschikte basisopleiding hebben gekregen.  
De acties die in dit verband worden ondernomen, zijn veelal absoluut noodzakelijk voor verdere scholing en maken het de opgeleide personen mogelijk de minst stabiele arbeidsplaatsen te vermijden, terwijl zij voor de jongeren de overgang van school naar arbeidsproces minder abrupt maken.
- b) **Aandacht voor voortgezette vraaggerichte opleiding** : bijna 20% van de voor de CB's uitgetrokken bedragen zijn bestemd voor dergelijke maatregelen, waaraan het ESF voorrang wil geven omdat de werklozen daardoor de door de werkgevers, en vooral het MKB, gewenste beroepskwalificaties verwerven op het gebied van de nieuwe produktie-, beheers- en organisatietechnologie, en als gevolg daarvan een betere kans maken om werk te vinden.

Wat de nieuwe technologieën betreft loopt de situatie sterk uiteen naar gelang van de Lid-Staat. In sommige landen geven de acties goede resultaten en hebben zij het mogelijk gemaakt vernieuwende elementen in te voeren. Dat is o.a. het geval in Spanje, waar acties zijn uitgevoerd om jonge afgestudeerden te oriënteren naar de nieuwe produktietechnologie van de bedrijven. Soms ging het daarbij om acties met een internationale dimensie, in het bijzonder in de financiële sector en de handelssector. Vaak betrof het opleidingen met een hoog technologisch gehalte, zoals b.v. het eveneens in Spanje door de stichting Opleiding en Technologie ingediende opleidingsproject op het gebied van kunstmatige intelligentie, grafische informatica en milieucontroletechnologie, om de deelnemers de kwalificaties te verschaffen die beantwoorden aan de behoeften van de bedrijven.  
In andere Lid-Staten daarentegen waren de voor de opleiding in de nieuwe technologieën uitgetrokken bedragen te hoog gegrepen en beantwoordde de opleiding niet altijd aan het profiel van de op te leiden doelgroepen (bijvoorbeeld in Nederland).

c) **Steun aan de meest kwetsbare personen op de arbeidsmarkt** : de van 1990 tot 1992 toegepaste maatregelen uit hoofde van de doelstellingen 3 en 4 zijn instrumenten in de strijd tegen de uitsluiting van de allerzwaksten van deelname aan de arbeidsmarkt.

d) **Globale en geïndividualiseerde aanpak van de inschakeling in het arbeidsproces** :

In verband met de talrijke verschillende handicaps lijkt een aanpak waarbij verschillende soorten maatregelen gecombineerd worden (kennisbalans en opvang, oriëntatie, toezicht en sociale begeleiding, opleiding, plaatsing), noodzakelijk om de inschakeling in het arbeidsproces te bevorderen. In een aantal Lid-Staten wordt steeds vaker deze aanpak gevolgd.

In Duitsland bijvoorbeeld houdt het Centrum voor de Beroepsopleiding van het Bureau voor het Midden- en Kleinbedrijf in Düsseldorf zich bezig met de langdurig werklozen. De opleiding verloopt in drie fasen : de eerste is voornamelijk gericht op de motivering, het bijbrengen van de ontbrekende basiskennis en het opmaken van een balans voor de op te leiden personen. De tweede fase omvat de eigenlijke leertijd in het opleidingscentrum gedurende ten hoogste drie maanden. In de derde fase (vijf maanden) kan een stage in een bedrijf worden gecombineerd met een opleiding in een opleidingscentrum. Op door de werkgevers aangewezen gebieden worden, afhankelijk van de resultaten die de stagiair op zijn arbeidsplaats heeft behaald, aanvullende opleidingen gegeven.

De opleidingen lopen sterk uiteen, gaande van handwerk (bakkersbedrijf, boekbinden,...) tot nieuwe technologie (elektronika).

e) **De steun voor de opname van gehandicapten in het arbeidsproces** :

gehandicapten ondervinden op de arbeidsmarkt alle problemen tegelijk : er zijn verhoudingsgewijs twee- (in Duitsland) tot driemaal (Verenigd Koninkrijk) zo veel gehandicapte werklozen als werklozen in het algemeen, de beroepsopleiding voor gehandicapten is veelal onvoldoende, zij hebben specifieke problemen om naar het werk te reizen en vaak is er bij de werkgevers een gebrek aan consideratie voor gehandicapte werknemers. Van de bedragen die zijn uitgetrokken voor de bestrijding van de langdurige werkloosheid en de opname van jongeren in het arbeidsproces (411 miljoen ecu, op een totaal van 4.128 miljoen ecu over de periode 1990-1992) wordt 10% besteed aan de opleiding van gehandicapten, los van de middelen die zijn toegekend voor het communautaire initiatief HORIZON en van de middelen in de regio's van doelstelling 1.

Volgens de uitgevoerde evaluatiestudies, kan dank zij de bijstand van het Europees Sociaal Fonds de kwaliteit van de plaatselijke projecten worden verbeterd, kunnen er innoverende acties mee worden gefinancierd en maakt deze bijstand het, speciaal in het kader van het communautaire initiatief HORIZON, mogelijk ervaringen over te dragen.

In dit verband zij gewezen op de volgende twee voorbeelden :

\* de opleidingen voor lichamelijk gehandicapten in Frankrijk : deze opleidingen vormen een combinatie van verschillende actietypes (vooropleiding, opleiding, stages in bedrijfsverband, toezicht, plaatsing)



en zijn vooral gericht op plaatsing in het plaatselijke MKB en MKI, terwijl parallel daarmee een medische behandeling wordt verstrekt. Het gaat om de bouw-, de metaal- en de elektronicasector en de tertiaire sector. De opleidingen, variërend van 722 tot 3.360 uur, omvatten een stage van 3 à 4 maanden in een bedrijf. De opleiding wordt in elk geval afgerond door een staatsexamen (momenteel bedraagt het aantal geslaagden meer dan 75%). De ervaring die zij opdoen met deze acties brengt de scholen die dergelijke opleidingen verstrekken ertoe de inhoud of de organisatie van de lessen te verbeteren (opening van specifieke studierichtingen, meer op de individuele persoon afgestemde opleidingen en aanpassing van de opleidingen aan de behoeften van de plaatselijke ondernemingen).

\* In het Verenigd Koninkrijk organiseert de "Royal London Society for the blind" een opleiding voor jonge blinde werklozen.

- f) **Steun voor het verschaffen van werkgelegenheid aan vrouwen die in een moeilijke positie verkeren** : al 30 jaar lang en als sinds in de jaren '70 de eerste proefprojecten werden uitgevoerd, tot het recente initiatief NOW, dat voorrang geeft aan grensoverschrijdende acties met een vernieuwend karakter ten gunste van de opname van vrouwen in het arbeidsproces, besteedt het Europees Sociaal Fonds veel aandacht aan het bevorderen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

Momenteel zijn 45% van de begunstigen van het ESF vrouwen. Naast algemene acties, die alle zonder onderscheid betrekking hebben op mannen en vrouwen, draagt het ESF voor 5% bij in de voor de CB's vastgestelde middelen voor specifieke acties ten gunste van de meest kwetsbare vrouwen, bijvoorbeeld vrouwen die hun loopbaan lange tijd hebben onderbroken.

De Commissie wenst in de toekomst nog meer aandacht te besteden aan de opname van vrouwen in het arbeidsproces en aan hun opleiding. Daarom heeft zij in de nieuwe voorschriften van de Structuurfondsen, en met name in die voor het ESF gelijke kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt als algemeen beginsel voor bijstandsverlening opgenomen. Bovendien zal de in juli 1993 in de nieuwe ESF-verordening opgenomen bepaling om voor communautaire financiering ook oppaskosten van personen die een opleiding volgen in aanmerking te nemen, normaliter bij de vrouwen bijzonder welkom zijn.

In Denemarken is bijvoorbeeld een opleidingsactie in de regio Funen erop gericht bij langdurig werkloze vrouwen creatieve kwaliteiten te ontwikkelen op gebieden als, bijvoorbeeld, binnenhuisinrichting, schilder- en tekenkunst, en die vrouwen ertoe aan te zetten een eigen bedrijf op te richten. De cursussen, die zowel theorie als praktijk omvatten, hebben betrekking op alle aspecten van de activiteit (organisatie van de produktie, aankoop van materiaal, boekhouding...).

Volgens de beschikbare resultaten heeft meer dan 70% van de opgeleide vrouwen in 1992 werk gevonden.

- g) **Bijstand voor de inschakeling van migrerende werknemers in het arbeidsproces** : in de CB's voor de doelstellingen 3 en 4 die niet op de regio's van doelstelling 1 betrekking hebben, is circa 4% van de financiële middelen over de periode 1990-1992 voor deze categorie personen gereserveerd. Bijna alle Lid-Staten hebben dergelijke acties gepland.

Het gaat om uiteenlopende maatregelen. Sommige maatregelen maken het mogelijk de culturele eigenheid en de eigen taal van het land van oorsprong van de migrerende werknemers te bewaren (zoals bijvoorbeeld acties die in de Italiaanse consulaten in Frankrijk, België en Duitsland georganiseerd worden voor migrerende werknemers en hun kinderen).

Met andere maatregelen wordt getracht de terugkeer naar het land van oorsprong te vergemakkelijken. In dat geval worden de acties georganiseerd :

- . hetzij door het land van oorsprong : bijvoorbeeld taal- en beroepsopleiding voor volwassenen die terugkeren naar Spanje of voor jongeren die teruggaan naar Portugal, of specifieke steun in Griekenland om de integratie van de kinderen van migrerende werknemers in het onderwijsstelsel te vergemakkelijken;
- . hetzij door het gastland, zoals in Duitsland, waar een specifiek programma erop gericht is de terugkeer van Griekse staatsburgers naar hun land van oorsprong te vergemakkelijken.

Nog andere acties ten slotte zijn erop gericht de kansen van politieke vluchtelingen (in Nederland) en van etnische minderheden op inschakeling in het arbeidsproces te verbeteren.

Een voorbeeld in het Verenigd Koninkrijk : het project Art and Printing : dit project is gericht op etnische minderheden uit Azië, die 26% van de werkloze bevolking vormen in de regio waarvoor het project is opgezet en die als gevolg van de bekende moeilijkheden in de textielsector moeten overschakelen op andere activiteiten.

De opleiding richt zich tot migranten van de eerste generatie, die meer dan één handicap hebben : zij zijn niet of nauwelijks geschoold en zijn veelal de Engelse taal niet machtig.

De opleidingen worden geflankeerd door maatregelen betreffende advisering, hulp bij het zoeken van werk, bijbrengen van elementaire sociale en administratieve kennis (correct invullen van een formulier voor werkzoekenden), maar omvatten ook informatie over gezondheid en veiligheid op de arbeidsplaats.

De verworven vaardigheden hadden hoofdzakelijk betrekking op het gebruik van de informatica voor design en druk.

Deze opleidingen zijn in 1992 uitgebreid tot andere sectoren (communicatie, tuinbouw, bouw, milieuverbetering...).

Geen van de nieuwe opleidingen had georganiseerd kunnen worden zonder de financiële bijstand van het Europees Sociaal Fonds, en reeds 50% van de opgeleiden zijn er inmiddels in geslaagd een stabiele betrekking te vinden.

- h) **Beperkt gebruik van de bijstand voor indienstname of voor het scheppen van zelfstandige activiteiten** : dit kan verklaard worden door diverse factoren : keuze van de nationale autoriteiten, beperking op grond van de wetgeving - van de financiële bijstand van het ESF tot nieuwe stabiele arbeidsplaatsen -, het gering aantal langdurig werklozen die een eigen bedrijf oprichten.

### 1.3.2. Opstelling van de CB's voor 1993

De werkloosheid, en in het bijzonder de langdurige werkloosheid en de werkloosheid van jongeren, vormt een voortdurend terugkerend probleem voor de Europese samenleving en voor de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap.

Langdurige werkloosheid treft meer dan de helft van de werklozen en de jongerenwerkloosheid is nog steeds zeer hoog, bijna tweemaal zo hoog als de gemiddelde werkloosheid.

Typerend voor de door de Lid-Staten ingediende plannen en de door hen opgestelde CB's is de continuïteit ten opzichte van 1989.

De plannen die voorafgaan aan de opstelling van de CB's zijn eind juni 1992 door de negen betrokken Lid-Staten ingediend. Zij hebben als uitgangspunt gediend voor de onderhandelingen die in het kader van het partnership door de diensten van de Commissie en de nationale autoriteiten zijn gevoerd. Die besprekingen hebben ertoe geleid dat op 6 november 1992 voor de doelstellingen 3 en 4 en voor regio's die niet onder doelstelling 1 vallen, negen CB's zijn vastgelegd voor 1993.

Het was de bedoeling te zorgen voor een snelle overgang van de periode 1990-1992 naar het jaar 1993 en daarbij rekening te houden met de meest recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt: in de meeste gevallen waren de in de plannen van 1989 en de CB's voor 1990-1992 verstrekte gegevens nog altijd correct. De nieuwe CB's vormen hoofdzakelijk verlengstukken van de CB's voor de eerste periode, maar wel is profijt getrokken uit de ervaring met de in de periode 1990-1992 goedgekeurde operationele programma's.

#### 1.3.2.1 Verdeling van de begrotingsmiddelen

Er is voor 1993 een bedrag van 1.762 miljoen ecu (tegen prijzen 1989) (2.117 miljoen ecu na aanpassing aan de prijzen 1993) uitgetrokken voor bijstand op grond van de doelstellingen 3 en 4 voor de regio's die niet onder doelstelling 1 vallen. Dit bedrag is vastgesteld uitgaande van de indicatieve bedragen die voor de periode 1989-1993 waren berekend voor de doelstellingen 3 en 4, met aftrek van de reeds "gebruikte" bedragen (dat wil zeggen de vastgelegde bedragen voor 1989, de bedragen die zijn toegewezen voor de communautaire initiatieven en de bedragen die zijn vastgesteld voor de CB's van de doelstellingen 3 en 4 voor de periode 1990-1992).

De Commissie heeft besloten dit bedrag bij wijze van indicatie op dezelfde basis tussen de verschillende Lid-Staten te verdelen als in de periode 1990-1992. Een analyse van de beschikbare statistieken heeft aangetoond dat de veranderingen op de arbeidsmarkt geen wijziging van het oorspronkelijke schema voor de verdeling van de middelen tussen de Lid-Staten rechtvaardigen, zodat ook met de bestaande vormen van bijstandsverlening kan worden doorgegaan.

De verdeling over de Lid-Staten van de voor de CB's voor de doelstellingen 3 en 4 over 1993 vastgestelde bedragen is opgenomen in bijlage V.2.

### 1.3.2.2 Continuïteit ten opzichte van de periode 1990-1992

Zoals reeds het geval was voor de periode 1990-1992, gelden ook nu de CB's voor de doelstellingen 3 en 4 en omvatten zij twee delen : een eerste deel, dat betrekking heeft op de bijstand van het Europees Sociaal Fonds ten behoeve van de bestrijding van langdurige werkloosheid (doelstelling 3), en een tweede deel, over de bijstand van het ESF ten behoeve van de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces (doelstelling 4).

Voor elk van beide doelstellingen zijn er viererlei acties : basisopleiding, opleiding voor technologische beroepen, steun voor indienstneming van personeel, en maatregelen voor de opleiding van groepen die bijzondere problemen ondervinden op de arbeidsmarkt.

Het relatieve gewicht van de actie ten behoeve van personen die met ernstige problemen kampen stijgt van circa 20% in de CB's voor 1990-1992 tot 25% van de totale voor de CB's vastgestelde middelen voor 1993. Het is in dit stadium niet mogelijk nader aan te geven welke percentages naar maatregelen voor resp. migranten, gehandicapten en vrouwen gaan omdat enkele CB's gegevens voor al deze maatregelen samen bevatten en in sommige gevallen het accent is gelegd op het begrip "zeer langdurige werkloosheid".

In Duitsland gaat meer dan 50% van de middelen van het CB 1993 naar deze categorieën personen.

De verhoging is des te opmerkelijker omdat in enkele Lid-Staten besloten is voor de nieuwe generatie CB's een bepaald percentage van de acties voor de bedoelde personen te reserveren, veeleer dan specifieke acties voor hen op te zetten.

Dit is met name het geval in Nederland en in België. Frankrijk heeft ervoor gekozen het CB voor 1993 af te stemmen op het probleem van uitsluiting van de arbeidsmarkt, en de acties te concentreren op de bovengenoemde categorieën en op de zeer langdurig werklozen. In het Verenigd Koninkrijk gaat driekwart van de voor de CB's uitgetrokken bedragen naar de basisopleiding.

In Italië daarentegen wordt het accent gelegd op de voortgezette opleiding en de nieuwe technologieën : de helft van de voor het CB 1993 beschikbare middelen wordt daarvoor aangewend.

Drie Lid-Staten trachten de steun voor de indienstname te ontwikkelen : het betreft Nederland (22% van het CB), Spanje (22%) speciaal voor de langdurig werklozen (30% van doelstelling 3), maar ook Frankrijk.

### 1.3.2.3 Ombuigingen in de nieuwe CB's

In vergelijking met de eerste generatie CB's zijn er enkele ombuigingen.

- a) Voortaan wordt in nog sterkere mate het accent gelegd op de bestrijding van langdurige werkloosheid

In verband met het stijgend aantal langdurig of zelfs zeer langdurig werklozen is de verdeling van de middelen tussen bestrijding van langdurige werkloosheid (doelstelling 3), en inschakeling van de jongeren in het

arbeidsproces (doelstelling 4) gewijzigd. Het relatieve gewicht van de doelstellingen 3 en 4 is van 45% en 55% voor de periode 1990-1992 respectievelijk op 51% en 49% komen te liggen voor 1993.

De steun voor acties ten behoeve van de langdurig werklozen is in alle Lid-Staten verhoogd, en vooral met name in Duitsland, Spanje, Luxemburg en Nederland (zie tabellen in bijlage V.1.). Dit was ook het geval in Italië, waar desalniettemin de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces de prioriteit blijft (78% van de voor het CB vastgestelde middelen).

- b) Er wordt gestreefd naar meer soepelheid om rekening te houden met de omstandigheden van de arbeidsmarkt en de problemen die samenhangen met de realisatie van de interne markt.

Dit streven naar soepelheid blijkt voornamelijk hieruit :

er wordt rekening gehouden met de bijzondere situatie van douanebeambten en -expediteurs : de voltooiing van de interne markt zal omschakelingsproblemen meebrengen voor de douanebeambten en -expediteurs. Volgens een op verzoek van de Commissie uitgevoerde studie over de economische en sociale gevolgen van de afschaffing van de douaneformaliteiten aan de binnengrenzen, zullen in de Gemeenschap in deze sector in totaal 63.000 arbeidsplaatsen komen te vervallen en zal de individuele omschakeling grote problemen opleveren in verband met het algemene profiel van het beroep (zeer gespecialiseerde en "empirische" opleiding en zeer hoge anciënniteit).

De Gemeenschap heeft er de voorkeur aan gegeven de in de Lid-Staten toegepaste maatregelen en regelingen op verschillende manieren te ondersteunen : in de eerste plaats heeft het ESF reeds in 1992 in de regio's die voor bijstand op grond van de doelstellingen 1, 2 en 5b in aanmerking komen bijstand verleend voor de beroepsopleiding en steun voor de indienstname van douanebeambten en -expediteurs die gevaar liepen hun werk te verliezen.

Daar kwam dan nog de bijstand bij in het kader van het communautaire initiatief INTERREG en in het kader van specifieke acties buiten de structuurfondsen om.

Voorts heeft de Commissie op 6 mei 1992 besloten werkloze douanebeambten en -expediteurs met ingang van 1 januari 1993 gelijk te stellen met langdurig werklozen, zodat zij overal in de Gemeenschap in aanmerking komen voor steun van het ESF in het kader van doelstelling 3. Bij de besprekingen over de CB's voor doelstelling 3 voor 1993 kon zodoende eveneens het accent worden gelegd op de bijstand voor douanebeambten en -expediteurs met wier situatie veelal rekening is gehouden in het kader van de bijstand voor personen met bijzondere problemen op de arbeidsmarkt.

er is voorzien in de mogelijkheid om uitzonderingen toe te staan op de periode die als criterium geldt voor het bepalen van langdurige werkloosheid, waarvoor is uitgegaan van de door de verordening voor het Europees Sociaal Fonds geboden mogelijkheid bijstand te verlenen in "door de Commissie vast te stellen specifieke gevallen". Het besluit van deze uitzondering gebruik te maken sluit aan op het door de Europese Raad van Edinburgh in december 1992 genomen groei-initiatief. Het is erop gericht de activiteiten van het ESF in 1993 flexibeler en zodoende nog doeltreffender te maken.

Het Comité van het Europees Sociaal Fonds heeft zich in zijn vergadering van 19 februari 1993 voor deze uitzondering uitgesproken en de Commissie heeft er op 24 maart 1993 mee ingestemd.

Dit besluit zal alle Lid-Staten de mogelijkheid bieden om in 1993 op grond van doelstelling 3 bijstand te verlenen voor personen die nog geen 12 maanden werkloos zijn, maar moeilijk werk vinden in verband met hun leeftijd, hun handicap of onvoldoende kwalificaties en die met geografisch of economisch ongunstige omstandigheden worden geconfronteerd.

c) De begeleidende maatregelen worden verbeterd via de technische bijstand

De evaluatiewerkzaamheden hebben een aantal moeilijkheden bij de programmering, het toezicht en de evaluatie van de communautaire bijstandsverlening aan het licht gebracht. Op al die punten kunnen dank zij de technische bijstand verbeteringen worden aangebracht.

1.3.2.4 Goedkeuring van operationele programma's en globale subsidies

Het merendeel van de bijstandsaanvragen in het kader van de nieuwe CB's voor 1993 is reeds in 1992 goedgekeurd : in totaal gaat het om 35 operationele programma's, waarmee een totaal bedrag van 1.466,3 miljoen ecu gemoeid is.

De Lid-Staten en de diensten van de Commissie hebben ernaar gestreefd in 1993 het aantal bijstandsmaatregelen te verlagen in vergelijking met de jaren 1990, 1991 en 1992. Dat is met name vooral het geval in Spanje en Duitsland.

\* \* \*

Er zij aan herinnerd dat naast de 7.243 miljoen ecu (tegen prijzen 1989) die voor de periode 1989-1993 voor de doelstellingen 3 en 4 zijn uitgetrokken, aanzienlijke bedragen naar de regio's van doelstelling 1 gaan voor de bestrijding van langdurige werkloosheid en de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces : het gaat om 3,9 miljard ecu voor de periode 1989-1993, d.w.z. dat 40% van de voor de CB's uitgetrokken middelen aan opleiding en werkgelegenheidsverbetering wordt besteed.

Achter dit globale percentage gaan er grote verschillen tussen de Lid-Staten schuil (zie jaar verslag 1989).

Het is evenwel soms moeilijk om voor de regio's van de Gemeenschap met een ontwikkelingsachterstand, onderscheid te maken tussen acties op het vlak van opleiding-werkgelegenheid in het kader van de regionale ontwikkeling en soortgelijke acties in het specifieke kader van de bestrijding van de werkloosheid en, meer specifiek, de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces.

#### 1.4. Doelstelling 5a

De maatregelen van doelstelling 5a, die gelden in de hele Gemeenschap en gericht zijn op de aanpassing van de produktie- en verwerkingsstructuur voor landbouw- en visserijprodukten, zijn in 1992 niet ingrijpend gewijzigd. De toepassing van de verschillende regelingen lijkt op kruissnelheid te zijn gekomen of zich qua tempo te hebben gestabiliseerd. De landen die het meest van de actie voor de aanpassing van de landbouwstructuur en van de compenserende vergoedingen hebben geprofiteerd, zijn Frankrijk en Spanje, en in mindere mate Duitsland, Portugal en Ierland. De maatregelen voor de afzet en de verwerking van landbouwprodukten zijn vooral ten goede gekomen aan Spanje en Griekenland, gevolgd door Italië en Frankrijk.

Het totale bedrag van de betalingsverplichtingen van het EOGFL voor de maatregelen van doelstelling 5a "landbouw" (in regio's van doelstelling 1 en daarbuiten) bedroeg in 1992 1.415,4 miljoen ecu, waarvan 921,3 miljoen ecu betrekking had op maatregelen voor de verbetering van de landbouwstructuur<sup>(1)</sup>, 398,5 miljoen ecu op afzet en verwerking<sup>(2)</sup> en 95,6 miljoen ecu op andere horizontale maatregelen (producentenverenigingen V.U.T.). De stijging van het totale bedrag komt dus voor rekening van de laatstgenoemde maatregel en van de compenserende vergoedingen. De bedrijfsinvesteringen en de bedragen die zijn besteed aan maatregelen voor de vestiging van jonge landbouwers daarentegen zijn enigszins gedaald.

Wat doelstelling 5a "visserij" betreft, konden niettegenstaande de verhoging van de financiële middelen in verband met de crisis in de visserijsector, niet alle door de Lid-Staten ingediende programma's volledig worden gefinancierd. De betalingsverplichtingen van het EOGFL-Oriëntatie voor maatregelen met betrekking tot de afzet en de verwerking van visserijprodukten beliepen in 1992 81 miljoen ecu; de voornaamste begunstigden waren Portugal, Spanje en Italië.

##### 1.4.1. Toepassing van de verordeningen betreffende de agrarische produktiestructuur

###### Begeleidendende structuurmaatregelen voor het marktbeleid

###### a) Milieubescherming en bosbouwmaatregelen

In 1992 beliepen de betalingsverplichtingen voor deze maatregelen respectievelijk 11,6 en 9,2 miljoen ecu.

De programma's voor uit milieu-oogpunt kwetsbare gebieden (artikel 21 van Verordening (EEG) nr. 2328/91) zijn in 1992 voortgezet. Voor drie landen zijn nieuwe programma's goedgekeurd, namelijk voor Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. De betrokken maatregelen zullen bij hun goedkeuring, op de bij Verordening (EEG) nr. 2078/92 bepaalde voorwaarden, worden opgenomen in de milieuprogramma's voor de landbouw van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

In 1992 zijn slechts acht regionale programma's met bosbouwmaatregelen door de Commissie onderzocht en goedgekeurd (Bayern (D), Murcia (E), Liguria, Emilia Romagna, Lombardia, Valle d'Aosta, Puglia, Sicilia (I) en Madeira (P)).

(1) Verordening (EEG) nr. 2328/91 - PB nr. L 218 van 6 augustus 1991.

(2) Verordening (EEG) nr. 866/90 - PB nr. L 91 van 6 april 1990.

Op België en Luxemburg na beschikken alle Lid-Staten over een doeltreffende regeling voor de toepassing van de bosbouwmaatregelen "bebossing van landbouwgronden" en "verbetering van bossen". Een verhoging van de maximale subsidieerbare bedragen is toegestaan voor Duitsland, Denemarken, Griekenland, Italië en het Verenigd Koninkrijk. In Duitsland, Griekenland, Frankrijk, Ierland, Italië, Portugal en het Verenigd Koninkrijk is een jaarlijkse premie per beboste hectare landbouwgrond ingesteld.

Uit de aanhoudende stijging van de desbetreffende uitgaven van het EOGFL blijkt een steeds ruimere toepassing van de horizontale bosbouwmaatregelen. Het communautair beleid voor deze sector is in 1992 aanzienlijk versterkt door de vaststelling van Verordening (EEG) nr. 2080/92, een van de maatregelen ter begeleiding van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, met name omdat deze verordening door de Lid-Staten verplicht moet worden toegepast en voorziet in een verhoging van de bijdrage van de Gemeenschap en van de subsidieerbare maximumbedragen, een verruiming wat de potentiële begunstigen betreft en de vaststelling van nieuwe bepalingen. Voor 1993 kan worden verwacht dat de bebossing van landbouwgronden in een sneller tempo zal verlopen dan in 1992.

#### b) Extensivering van de produktie

De steun voor de extensivering van de produktie, die in 1987 is ingesteld bij Verordening (EEG) nr. 1760/87 en is geïntegreerd in Verordening (EEG) nr. 2328/91, beliep in 1992 ongeveer 5 miljoen ecu. Het betreft een verplichte maatregel die echter alleen in Duitsland, Italië, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en België is ingevoerd. De maatregel is tot nu toe toegepast voor ongeveer 300.000 ha en voor minder dan 400.000 GVE.

De "kwantitatieve methode", waarbij de produktie met 20 % moet worden verlaagd, had het meeste succes in de sectoren rundvlees en wijn. De "produktietechnische" of "kwalitatieve" methode is vooral toegepast voor de akkerbouw in Duitsland, dat eveneens biologische produktiemethoden heeft ingevoerd.

De extensiveringsmaatregelen zijn toegepast tot bij de inwerkingtreding van de programma's in het kader van de regeling inzake milieugerichte maatregelen in de landbouw.

#### Structurele steunmaatregelen ten gunste van de landbouwbedrijven

Indien men de verdeling van de betalingsverplichtingen in het kader van Verordening (EEG) nr. 2328/91 betreffende de verbetering van de doeltreffendheid van de landbouwstructuur bekijkt, stelt men vast dat voor compenserende vergoedingen voor de probleemgebieden betalingsverplichtingen zijn aangegaan voor een bedrag van 473,2 miljoen ecu (459,1 in 1991) en voor investeringssteun voor 237,8 miljoen ecu (194,7 in 1991) en voor steun voor jonge landbouwers voor 151,9 miljoen ecu, d.i. iets minder dan in 1991 (157,7 miljoen ecu).



Uit de analyse per Lid-Staat blijkt met name dat de belangrijkste maatregelen in het kader van Verordening (EEG) nr. 2328/91, namelijk de compenserende vergoeding, de steun voor bedrijfsinvesteringen (artikel 7), de aanvullende investeringssteun (artikel 11) en de premie voor de vestiging van jonge landbouwers worden toegepast in alle Lid-Staten, behalve in Denemarken voor wat de compenserende vergoeding betreft, omdat dit land niet aan de criteria voldoet, en in het Verenigd Koninkrijk voor wat de premie voor de vestiging van jonge landbouwers betreft.

Het grootste bedrag aan betalingsverplichtingen van het EOGFL met betrekking tot Verordening (EEG) nr. 2328/91 betreft de specifieke steun voor landbouwers in probleemgebieden. De tendens die reeds in de voorgaande jaren merkbaar was, is ook nu nog duidelijk, en de Lid-Staten zijn zich ervan bewust dat de compenserende vergoedingen van levensbelang blijven voor de landbouwers in bergstreken en probleemgebieden. In de onderstaande lijst zijn de Lid-Staten opgenomen in dalende volgorde van omvang van de betalingsverplichtingen voor compenserende vergoedingen :

Betalingsverplichtingen van het EOGFL voor compenserende vergoedingen  
(x 1 miljoen ecu lopende prijzen)

Lid-Staat	1992	1991	Gemiddelde 1987-1991
Duitsland	88,07	88,04	79,76
Ierland	86,63	63,71	45,23
Frankrijk	69,27	73,27	59,81
Spanje	65,60	62,54	37,68
Portugal	51,94	29,92	21,82
Verenigd Koninkrijk	39,57	44,16	40,35
Griekenland	35,12	62,89	38,92
Italië	31,91	29,84	23,95
Luxemburg	2,46	2,32	2,20
België	2,41	2,21	2,35
Nederland	0,24	0,22	0,14
TOTAAL	473,23	459,10	352,21

Volgens de laatste gegevens van de Lid-Staten is het aantal bedrijven dat een compenserende vergoeding heeft gekregen, sedert 1976 gestaag toegenomen. In 1990 is de vergoeding toegekend aan meer dan 1,2 miljoen bedrijven, en voor 1992 wordt dit aantal op 1,3 miljoen geraamd.

De investeringssteun, de qua financiële omvang belangrijkste steun na de compenserende vergoeding, is verleend voor ongeveer 50.000 nieuwe verbeteringsplannen per jaar, dit is minder dan in 1991. Deze daling lijkt vooral toe te schrijven aan de gevolgen van de ongunstige economische conjunctuur en de onzekerheid ten gevolge van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

De investeringssteun blijft de bedrijven stimuleren en stelt hen in staat zich te moderniseren en te outillieren en tegelijk hun produktiviteit te verhogen.

Naar omvang van de in 1992 voor deze maatregel aangevane betalingsverplichtingen kunnen de Lid-Staten, in dalende volgorde, als volgt worden gerangschikt :

Betalingsverplichtingen van het EOGFL-Oriëntatie voor investeringssteun  
(x 1 miljoen ecu lopende prijzen)

Lid-Staat	1992	1991	Gemiddelde 1987-1991
Spanje	56,33	43,19	24,15
Portugal	40,82	32,68	20,99
Griekenland	38,42	34,07	16,68
Frankrijk	33,49	23,38	46,88
Italië	20,87	15,24	11,74
Ierland	16,40	15,03	9,85
Duitsland	12,02	12,21	29,97
Verenigd Koninkrijk	6,47	9,61	17,40
België	4,94	3,89	6,51
Denemarken	4,54	3,33	5,25
Luxemburg	2,29	1,61	1,00
Nederland	1,18	0,49	5,67
TOTAAL	237,77	194,72	196,07

De totale betalingsverplichtingen voor de steun voor jonge landbouwers, die de vestigingspremie en de investeringssteun op grond van artikel 10 en artikel 11 van Verordening (EEG) nr. 2328/91 omvat, lijken ondanks de vrij onstabiele sociaal-economische situatie, niet meer toe te nemen. Zij blijven onmisbaar om de verjonging van de landbouwbevolking te stimuleren en de aflossing te verzekeren van de landbouwers die met pensioen gaan.

De rangschikking van de Lid-Staten naar omvang van de betalingsverplichtingen van het EOGFL-Oriëntatie voor deze maatregel in 1992, ziet er als volgt uit (x 1 miljoen ecu lopende prijzen) :

Lid-Staat	1992	1991	Gemiddelde 1987-1991
Frankrijk	86,42	100,88	41,97
Portugal	13,86	10,94	6,18
Duitsland	13,68	11,48	7,10
Spanje	10,38	7,52	17,02
Italië	8,25	10,88	4,47
België	4,67	6,00	2,90
Nederland	4,43	0,60	0,18
Denemarken	4,20	3,51	1,97
Ierland	2,53	2,95	1,51
Griekenland	2,08	1,62	0,60
Luxemburg	1,32	1,21	0,55
Verenigd Koninkrijk	0,13	0,16	0,97
TOTAAL	151,94	157,74	84,53

Zoals in het verslag over 1991 was aangekondigd, zal de steun in het kader van de begeleidende maatregelen naar aanleiding van de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid voortaan worden gefinancierd door de Afdeling Garantie van het EOGFL, (milieumaatregelen in de landbouw, bebossing van akkerland en vervroegde uittreding)<sup>(1)</sup>.

Een dergelijke overdracht van het EOGFL-Afdeling Oriëntatie naar het EOGFL-Afdeling Garantie had reeds eerder plaatsgevonden voor de maatregelen om landbouwgronden gedurende vijf jaar uit produktie te nemen en voor de herstructurering van wijngaarden.

Voor 1992 zijn de in de begeleidende maatregelen opgenomen acties echter nog gefinancierd door het EOGFL-Oriëntatie. Uitgaven voor voortijdige uittreding zijn alleen gedaan in Griekenland en Duitsland.

#### 1.4.2. Maatregelen voor de verbetering van de verwerking en afzet van land- en bosbouwprodukten

De uitgaven van het EOGFL voor de verwerking en de afzet van landbouwprodukten zijn in 1992 gestegen, al daalt het aandeel van de betalingsverplichtingen voor de twee Verordeningen (EEG) nr. 866/90 en 867/90 in de totale betalingsverplichtingen sedert 1987 voortdurend. Dit geldt voor alle Lid-Staten behalve voor Duitsland. In 1991 waren deze uitgaven sterk gedaald, met name doordat voor 110 miljoen ecu aan beschikbare kredieten geen betalingsverplichtingen konden worden aangegaan wegens het te laat toepassen van Verordening nr. 866/90 door bepaalde Lid-Staten.

Uit de spreiding van de betalingsverplichtingen over de verschillende sectoren blijkt dat de vleessector de grootste begunstigde is. Daarna komen de sectoren groenten en fruit, vervolgens melk en zuivelprodukten en daarna wijn en alcohol.

De totale betalingsverplichtingen voor 1992 voor deze twee verordeningen belopen 398,5 miljoen ecu, d.i. circa 83,5 % meer dan in 1991 (203,4 miljoen ecu in prijzen 1991). Aansluitend bij de communautaire bestekken zijn goedgekeurd voor de nieuwe Duitse deelstaten, Corsica en de LG0; voor andere Lid-Staten zijn aanvullingen op de communautaire bestekken goedgekeurd. De diverse steunregelingen in het kader van doelstelling 5a zijn van het allergrootste belang, vooral voor die Lid-Staten die niet veel bijstand krijgen in het kader van de andere doelstellingen. De intensivering van de maatregelen voor de verbetering en de verwerking van landbouwprodukten toont duidelijk de noodzaak aan om de modernisering van de agro-industrie verder te ondersteunen. Uit de bedragen van de voor de verschillende Lid-Staten aangegane betalingsverplichtingen blijkt dat vooral in de zuidelijke landen van de Gemeenschap, en in de eerste plaats in Spanje, de uitgaven hoog zijn.

---

(1) Verordeningen (EEG) nr. 2078/92, nr. 2079/92 en nr. 2080/92 (PB nr. L 215 van 30 juli 1991).

### 1.4.3. Maatregelen voor de verbetering van de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurprodukten

1992 is het tweede jaar waarin de nieuwe steunregeling is toegepast die is ingesteld bij Verordening (EEG) nr. 4042/89 betreffende de verbetering van de voorwaarden inzake verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurprodukten.

Er zijn verscheidene besluiten genomen waardoor de in 1992 voor de betrokken actie toegewezen communautaire middelen aanzienlijk zijn verhoogd. In de eerste plaats heeft de begrotingsautoriteit een aanvullend bedrag toegekend bovenop de door de Commissie in maart 1991 voor de communautaire bestekken voor doelstelling 5a) visserij toegewezen bedragen. De Commissie heeft dit extra bedrag uitsluitend verdeeld over de regio's van doelstelling 1. In de tweede plaats zijn naar de maatregelen ten gunste van de visserij bedragen overgeheveld die oorspronkelijk waren toegewezen voor andere maatregelen in het kader van de communautaire bestekken voor doelstelling 1 in bepaalde Lid-Staten (Portugal, Griekenland). Een deel van deze interne overdrachten heeft plaatsgevonden in 1992, op verzoek van de betrokken Lid-Staten en met instemming van de Commissie. In totaal zijn daardoor de beschikbare middelen voor doelstelling 5a visserij in 1992 verhoogd van 58,2 miljoen ecu tot 76 miljoen ecu (prijzen 1991), d.i. met 30,5 %.

Desalniettemin kon niet volledig worden voorzien in de door de crisis in de visserij toegenomen urgente behoeften van de sector. Er moest dan ook worden bezuinigd op een aantal operationele programma's die door de Lid-Staten bij de Commissie waren ingediend.

In totaal heeft de Commissie 14 over een periode van twee of drie jaar uit te voeren operationele programma's goedgekeurd. Verreweg het grootste deel van de gesubsidieerde investeringen heeft betrekking op het midden- en kleinbedrijf.

De operationele programma's hadden vooral betrekking op de volgende activiteiten :

a) op het gebied van de verwerking :

- rationalisering en modernisering van de verwerkingseenheden, om de produktiviteit te verhogen, de hygiëne te verbeteren en gezondere produkten te produceren;
- aankoop van materieel om de controle op de kwaliteit van de produkten te verbeteren;
- stimulering van technologische vernieuwing; verruiming van het produkten-sortiment en ontwikkeling van nieuwe presentatievormen;
- aanmoediging tot herstructurering van de sector door bevordering van investeringen die intensievere samenwerking tussen de bedrijven, en met name een financiële inspanning op het gebied van onderzoek en ontwikkeling vereisen;
- valorisatie van produkten van de mariene aquacultuur en de aquacultuur op het land en verbetering van de kwaliteit van de produkten; uitbreiding van het assortiment om de nieuwe vissoorten beter te valoriseren;

- ontwikkeling van systemen voor terugwinning en herbehandeling van bijprodukten en afvallen.

b) Op het gebied van de afzet :

- rationalisering, modernisering en outillering van visafslagen en bijbehorende bedrijfsgebouwen wat betreft de koude opslag en de hygiëne en de computerisering van het beheer;
- verbetering van de goederenbehandelingstechniek en van de bewerking van de vis bij het lossen;
- bouw en inrichting van installaties voor de opslag van diepgevroren vis;
- modernisering van installaties voor de verzending van produkten van de schelpdierenteelt; aanleg of uitbreiding van opslag- en verwateringsbassins;
- bouw en modernisering van groothandelsmarkten.

### 1.5. Doelstelling 5b

#### **Uitvoering van de operationele programma's**

Met de goedkeuring van de laatste zeven operationele programma's in 1992 zijn nu in het kader van doelstelling 5b in totaal 73 operationele programma's goedgekeurd. Het totale bedrag van de communautaire bijstand voor plattelandsontwikkeling in het kader van doelstelling 5b bedraagt voor de periode 1989-1993 2.607 miljoen ecu in prijzen van 1989. De maatregelen in het kader van doelstelling 5b hebben betrekking op 50 gebieden, met in totaal 5 % van de totale bevolking en 17 % van de totale oppervlakte van de Gemeenschap.

Gemeten aan de door de Gemeenschap aangegane betalingsverplichtingen zijn de operationele programma's voor de periode 1989-1992 voor 95,7 % uitgevoerd. In het algemeen was de voortgang bij de tenuitvoerlegging van de programma's bevredigend.

Eind 1992 waren meer dan 80 % van de goedgekeurde programma's opgenomen in geïntegreerde meurfondsenprogramma's. Dit is een uitvloeisel van het streven van de Gemeenschap om de synergie tussen de Fondsen te stimuleren en zodoende het ontwikkelingseffect ervan in alle plattelandsgebieden van doelstelling 5b te maximaliseren. De bijstandsverlening is geconcentreerd op vijf grote prioriteiten :

- diversifiëring van de primaire sector,
- ontwikkeling van andere sectoren dan de landbouw,
- ontwikkeling van het toerisme,
- instandhouding en ontwikkeling van het milieu,
- ontwikkeling van het menselijk potentieel.

Hierna volgen enkele voorbeelden van de concretisering van deze prioriteiten van doelstelling 5b in enkele Lid-Staten :

**België, Nederland, Luxemburg :**

Zowel met de maatregelen tot diversifiëring van de landbouw als met die tot ontwikkeling van de niet-agrarische sector is in 1992 bevredigende vooruitgang geboekt. Wel hebben zich moeilijkheden voorgedaan bij de uitvoering van de bosbouwmaatregelen. Voor het volledige bedrag aan middelen voor het eenfondsprogramma voor de ontwikkeling van het menselijk potentieel zijn betalingsverplichtingen aangegaan. Het operationele programma voor het Hageland is in 1992 minder gevorderd.

In Nederland verloopt het programma van doelstelling 5b redelijk goed, maar de bedragen die beschikbaar zijn voor bijstand voor de kleine 5b-zone in Luxemburg worden niet vlot opgenomen. Met de uitvoering van het LEADER-programma voor die zone wordt dan weer wel goede vooruitgang geboekt.

**Denemarken :**

De maatregelen voor de ontwikkeling van de niet-agrarische sector hebben veel succes gehad; er is vooral geïnvesteerd in het MKB en in projecten ten behoeve van het toerisme. Met de uitvoering van de maatregelen voor de diversifiëring van de landbouw en de ontwikkeling van het menselijk potentieel kon evenwel pas eind 1991 worden begonnen. In de loop van 1992 is een bevredigend uitvoeringsniveau bereikt. Het toezichtcomité heeft aangedrongen op een geïntegreerde aanpak bij het opzetten en de uitvoering van de projecten waar zulks mogelijk was.

**Duitsland :**

In Duitsland zijn de door overheidsinstanties met deelname van particuliere investeerders uitgevoerde programma's van dorpsvernieuwing een groot succes. Deze programma's zijn een voorbeeld van geïntegreerde aanpak. Zij omvatten infrastructuurprojecten zoals het herstel van natuurlijke waterlopen, restauratie van openbare en historische gebouwen en totstandbrenging van vrijetijds- en recreatievoorzieningen. Zij omvatten ook landbouwprojecten en projecten voor milieuverbetering en landschapsverfraaiing. De investeringen in het MKB hebben goede resultaten opgeleverd. De uitvoering van de projecten voor diversifiëring van de landbouw en voor ontwikkeling van het menselijk potentieel is wat moeizamer verlopen.

**Spanje :**

Na enkele aanloopmoeilijkheden in 1991, heeft de uitvoering van de Spaanse operationele programma's in 1992 een hoog tempo bereikt. Dit was zowel het geval voor de door de overheid uitgevoerde maatregelen, zoals infrastructuur en openbare voorzieningen in de dorpen, als voor de door particulieren uitgevoerde projecten op het gebied van de diversificatie van de landbouw en de oprichting van middelgrote en kleine bedrijven. Bijzonder bemoedigend waren de investeringen in plattelandstoerisme, kunst en ambachtsnijverheid en kleinschalige levensmiddelenproductie en diensten.

### **Frankrijk :**

De projecten voor diversificatie van de landbouw in Frankrijk boden gunstige en economisch interessante alternatieven voor de traditionele landbouwproductie. De diversificatieprojecten hadden vooral betrekking op de verbetering van de kwaliteit van de produkten en op de ontwikkeling van landbouwbedrijven. In de niet-agrarische sector was er een grote vraag naar investeringssteun voor het MKB. In bepaalde gebieden was het totale bedrag voor EFRO-activiteiten in deze sector reeds medio 1992 opgebruikt. In de sector toerisme heeft het EOGFL bijstand toegekend voor het boerderijtoerisme, terwijl het EFRO steun heeft verleend voor investeringen in de hotelsector en de openbare toeristische infrastructuur. Met alle programma's is de integratie van de ontwikkeling van het menselijk potentieel gestimuleerd.

### **Italië :**

Na een minder vlotte aanloop zijn voor vier van de acht regio's en autonome provincies van doelstelling 5b de aan communautaire bijstand beschikbare middelen veel sneller opgenomen.

In sommige regio's is de achterstand tot op grote hoogte ingehaald, maar voor de OP's van drie regio's is er op dit punt nog niet veel vooruitgang.

### **Verenigd Koninkrijk :**

De vooruitgang in 1992 was voor alle prioriteiten bemoedigend, en inzonderheid voor de ontwikkeling van het menselijk potentieel, waaraan tussen 95 en 100 % van de beschikbare middelen is gespendeerd. In deze Lid-Staat zijn alleen in het operationeel programma voor de Highlands en Islands van Schotland rechtstreekse maatregelen ten gunste van de landbouwsector opgenomen. Het uitvoeringstempo van dit OP is in 1992 aanzienlijk gestegen. Eind 1992 werden maandelijks 30 nieuwe bedrijven opgericht. In de niet-agrarische sector is vooral geïnvesteerd in ateliers en industrieterreinen en in een beperkt aantal projecten op het gebied van adviesverstrekking en bedrijfsontwikkeling. De ontwikkeling van het toerisme vormde een belangrijke prioriteit; er zijn aanzienlijke betalingsverplichtingen aangegaan voor diverse projecten voor de ontwikkeling van het toerisme, gaande van historische bezienswaardigheden en toeristische-informatiebureaus tot toeristische voorzieningen voor binnenrecreatie en tolkendiensten.

## 2. COMMUNAUTAIRE INITIATIEVEN, INNOVERENDE ACTIES EN TECHNISCHE BIJSTAND

### 2.1. Communautaire initiatieven

#### Achtergrond

In het kader van de hervorming van de Structuurfondsen is in artikel 11 van de coördinatieverordening (1) bepaald dat de Commissie het initiatief kan nemen om maatregelen die worden uitgevoerd op grond van de communautaire bestekken aan te vullen met communautaire initiatieven. De Commissie heeft besloten om voor de financiering van 12 communautaire initiatieven (2) in het tijdvak 1989-1993 een bedrag van 3.800 miljoen ecu uit te trekken.

#### RETEX : een nieuwe communautair initiatief

Op 13 mei 1992 heeft de Commissie een nieuw communautair initiatief, RETEX genaamd, op gang gebracht ten behoeve van de regio's die sterk afhankelijk zijn van de textiel- en kledingsector. Het is de bedoeling de regio's die bijstand ontvangen minder van de activiteit in de betrokken sector afhankelijk te maken door diversificatie en modernisering van middelgrote en kleine bedrijven die niet tot de sector behoren. Voor dit initiatief is voor de periode 1993-1997 voor regio's die onder de doelstellingen 1, 2 of 5b vallen een bedrag van 500 miljoen ecu uitgetrokken. Een aantal programma's in het kader van RETEX zijn reeds aan de gang.

#### Uitvoering van de communautaire initiatieven in 1992

##### RECHAR

In 1992 zijn door de Commissie elf RECHAR-programma's goedgekeurd. Al deze programma's hadden betrekking op gebieden in het Verenigd Koninkrijk waar door de achteruitgang van de steenkoolwinning grote aantallen banen verloren zijn gegaan. De uitvoering van deze programma's is traag op gang gekomen, zodat eind 1992 van de aan het Verenigd Koninkrijk voor de nieuwe programma's voorgeschoten bedragen slechts een heel klein gedeelte was uitgegeven.

Voorts heeft de Commissie het ESF-gedeelte van een meurfondsenprogramma in het kader van RECHAR voor de voormalige Limburgse mijnstreek (België) goedgekeurd. Het ESF-subprogramma omvat maatregelen op het gebied van beroepsopleiding en loonsuppletie, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar de kansarme groepen, dat wil zeggen langdurig werklozen, migranten en laaggeschoolden.

##### ENVIREG

In de Italiaanse Mezzogiorno is de uitvoering van ENVIREG in 1992 in een zeer laag tempo verlopen, waarbij van de voor de programma's toegekende bijstand slechts 14% effectief is gebruikt. In de zones van doelstelling 2 in Italië was het tempo bevredigend, zodat betalingsverplichtingen konden worden aangegaan voor de tweede tranche van het programma. In Ierland en Noord-Ierland is met de uitvoering van de projecten in 1992 al even weinig vooruitgang gemaakt als in het jaar daarvoor. Dit houdt verband met het feit dat voorafgaand aan de invoering van nieuwe technologie een uitvoerige planning moest worden ontwikkeld en ook veel tijd is besteed aan milieu-effectbeoordeling.

(1) Verordening (EEG) nr. 4253/88; PB L 374 van 31 december 1988, blz. 1.

(2) Vademecum over de communautaire initiatieven; Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen, catalogus nr CM-60-90-240-NL-C



Wat Frankrijk betreft, heeft de Commissie het ENVIREG-STRIDE-programma voor Corsica goedgekeurd. In het kader van het ENVIREG-gedeelte van het programma zullen studies over afvalverwijdering en afvalwaterbehandeling worden uitgevoerd, en installaties voor behandeling en verwerking van vast afval worden aangelegd, terwijl ook een begin zal worden gemaakt met de uitvoering van maatregelen om biotopen en natuurschoon te beschermen.

## STRIDE

In het kader van het STRIDE-programma in Noord-Jutland (Denemarken) is een bijdrage geleverd tot het opzetten van diverse model-netwerkprojecten waaraan wordt deelgenomen door de plaatselijke industrie en door onderzoekinstellingen. Ook met de uitvoering van de STRIDE-programma's in Vlaanderen (België) is goede voortgang gemaakt : voor STRIDE-Limburg zijn al voor bijna de helft van de totale bijdrage van de Gemeenschap betalingsverplichtingen aangegaan, voor STRIDE-Turnhout is reeds vrijwel het gehele bedrag vastgelegd. Voor Nederland zijn reeds voor ruim de helft van het oorspronkelijke bijstandsbedrag voor het STRIDE-programma betalingsverplichtingen aangegaan.

In Ierland is de start van het STRIDE-programma niet vlot verlopen, zodat de uitgaven maar half zo hoog lagen als werd verwacht. Toch zijn ook daar een aantal belangrijke projecten reeds begonnen. In de Italiaanse Mezzogiorno is, net zoals voor andere communautaire initiatieven, de uitvoering van het STRIDE-programma tot nu toe zeer traag verlopen; van de toegekende bijstand is nog maar een derde opgenomen.

Het STRIDE-onderdeel van het nieuwe ENVIREG-STRIDE-programma voor Corsica voorziet in de oprichting en ontwikkeling van onderzoekcentra, de totstandbrenging van polyvalente laboratoria in instellingen voor wetenschappelijk-technologische opleiding, de deelneming aan internationale samenwerkingsprogramma's op onderzoekgebied en de samenwerking tussen onderzoekcentra en bedrijven.

In 1992 zijn door de Commissie vijf STRIDE-programma's goedgekeurd : een programma voor Emden (Duitsland), dat vooral gericht is op de ontwikkeling van technologie om door middel van chitosan (een van garnaalschalen afgeleide stof) zware metalen uit compost en slib te verwijderen; een programma voor de zones van doelstelling 2 in Italië, dat tot doel heeft de regionale onderzoek- en innovatiecapaciteit en het technologisch potentieel in de betrokken gebieden op te voeren; een programma voor Luxemburg dat de diversificatie van de plaatselijke economie in de kantons Esch-sur-Alzette en Capellen wil bevorderen door maatregelen die innovatie stimuleren; een programma voor Noord-Ierland, waarmee zeer bevredigende voortgang is gemaakt, aangezien alle geselecteerde projecten aan het eind van het jaar volop aan de gang waren; ten slotte een programma voor Groot-Brittannië, dat de bedrijven in de betrokken gebieden van de overdracht van technologie en onderzoekresultaten en van diversificatie en omscholing wil laten profiteren, hetzij rechtstreeks, hetzij via de verdere ontwikkeling van bestaande netwerken.

## INTERREG

In Vlaanderen (België) is met de uitvoering van de INTERREG-programma's Benelux Middengebied en Euregio Scheldemond in 1992 goede voortgang gemaakt. Bij het INTERREG-programma voor Ierland - Noord-Ierland lijkt een groot deel van het gewicht naar de eindfase te zijn verschoven, maar het programma heeft inmiddels vaart gekregen, en dat geldt vooral voor de meer innovatiegerichte onderdelen ervan.

In 1992 zijn vijftien INTERREG-programma's ter bevordering van grensoverschrijdende samenwerking goedgekeurd. Deze programma's voorzien o.a. in samenwerking tussen Nord-Pas-de-Calais in Frankrijk en Kent in het Verenigd Koninkrijk, tussen

Vlaanderen en Wallonië (in België), tussen Rhône-Alpes en Franche Comté (Frankrijk) enerzijds en Zwitserland anderzijds; tussen de Franse regio Champagne-Ardenne en Wallonië (in België); tussen Frankrijk, België en Luxemburg voor de "Pôle européen de développement" - PED. Verder is er een niet-doelstellinggebonden INTERREG-programma in het kader van artikel 10 voor Italië en Slovenië, gericht op milieuverbetering en nauwere grensoverschrijdende samenwerking tussen de twee landen; eveneens op grond van artikel 10 van Verordening 4254/88, een INTERREG-programma voor samenwerking tussen Duitsland, Frankrijk en Zwitserland, om de grensregio's te helpen de problemen op te lossen die het gevolg zijn van de voltooiing van de interne markt en ook hun specifieke ontwikkelingsproblemen. Het INTERREG-programma Italië-Zwitserland heeft ten doel de economische ontwikkeling van de Italiaanse zones van doelstelling 2 in het betrokken gebied en hun grensoverschrijdende samenwerking met gebieden in Zwitserland te bevorderen. Van het INTERREG-programma Italië-Frankrijk voor de zones van doelstelling 2 in beide landen hebben de belangrijkste maatregelen betrekking op het herstel van het economisch potentieel van de gebieden die kampen met de economische gevolgen van de afschaffing van de tolgrenzen en op de uitvoering van plaatselijke ontwikkelingsprogramma's. Voorts zijn er nog een INTERREG-programma voor samenwerking tussen Frankrijk en Duitsland in het kader van artikel 10 van de verordening, een INTERREG-meerfondsenprogramma onder doelstelling 1 voor Corsica en Sardinië, een ander INTERREG-programma Duitsland-Frankrijk, Saarland-Lorraine-Westfal, ditmaal in het kader van doelstelling 2 en van artikel 10 van de verordening, en ten slotte een INTERREG-REGEN-programma voor Italië en Griekenland, gericht op de koppeling van de elektriciteitsnetten van Italië (Galatina) en Griekenland (Arachtos).

## REGIS

De meeste in 1991 vastgestelde PCI zijn maar langzaam op gang gekomen :

De REGIS-programma's voor Guadeloupe, Martinique en Guyana en Madeira hebben enige vertraging opgelopen, die in 1993 normaliter moet kunnen worden ongedaan gemaakt. Bouwproblemen betreffende het Sta.-Catarina vliegveld hebben een zeer lage benutting tot gevolg gehad van de beschikbare fondsen (6%) op Madeira.

Wat Spanje betreft is het REGIS-programma voor de Canarische eilanden goedgekeurd. De uitvoering ervan kwam aanvankelijk zeer langzaam op gang, maar eind 1992 en begin 1993 verliep alles reeds in een normaal tempo.

In 1992 zijn door de Commissie geen besluiten met betrekking tot REGIS genomen.

## TELEMATIQUE

In Italië is de uitvoering van het TELEMATIQUE-programma in 1992 niet goed opgeschoten : van de toegekende bijstand is slechts 15% uitgegeven. De projecten van het TELEMATIQUE-programma voor Ierland daarentegen zijn volop aan de gang en zullen tegen de geplande einddatum, 31 december 1993, geheel of vrijwel geheel voltooid zijn.

In 1992 zijn drie TELEMATIQUE-programma's en twee TELEMATIQUE-PRISMA-programma's goedgekeurd : het TELEMATIQUE-programma voor Noord-Ierland, dat aanvankelijk niet vlot liep, maar waarmee nu goede voortgang wordt gemaakt, het programma voor Griekenland, dat medio-1992 is goedgekeurd en goed opschiet, en het programma voor Martinique, een programma met maatregelen voor de ontwikkeling van geavanceerde telecommunicatiediensten in de regio.

Het TELEMATIQUE-onderdeel van het TELEMATIQUE-PRISMA-programma voor Corsica voorziet in de verlening van bijstand aan het MKB, overheidsinstanties en andere instellingen voor de aanschaf van computerprogrammatuur en -apparatuur en telematica-materieel om de follow-up van de door de Structuurfondsen gefinancierde maatregelen te vergemakkelijken. Het TELEMATIQUE-PRISMA-programma voor Réunion is gericht op bevordering van het gebruik van geavanceerde telecommunicatievoorzieningen door overheid en bedrijfsleven.

#### PRISMA

Het PRISMA-programma voor Ierland verliep in de beginfase niet vlot, aangezien de projecten pas in de tweede helft van het jaar werden goedgekeurd. Verwacht wordt nu evenwel dat de beschikbare financiële middelen volledig zullen worden opgebruikt. In Italië is voor het PRISMA-programma van de toegekende bijstand nog vrijwel niets uitgegeven.

In 1992 zijn naast de twee voornoemde TELEMATIQUE-PRISMA-programma's vier PRISMA-programma's goedgekeurd : het PRISMA-onderdeel van het TELEMATIQUE-PRISMA-programma voor Corsica omvat slechts één subprogramma, dat betrekking heeft op de oprichting van een netwerk van gekwalificeerde laboratoria, en het PRISMA-onderdeel van het TELEMATIQUE-PRISMA-programma voor Réunion is gericht op de verbetering van de productiecontrole-apparatuur in bedrijven en de ontwikkeling van ijk- en meetdiensten in de regio. De vier nieuwe PRISMA-programma's betreffen respectievelijk Portugal, Noord-Ierland, Griekenland en Frans Guyana. Het programma voor Portugal moet de ontwikkeling van certificerings- en meetdiensten bevorderen, de concurrentiekracht van de bedrijven verbeteren en de overheidsopdrachten voor leveringen beter toegankelijk maken voor de bedrijven. Het programma voor Noord-Ierland heeft tot doel het midden- en kleinbedrijf betere ijk- en meetvoorzieningen beschikbaar te stellen; het Griekse programma is erop gericht de overheid en de particuliere sector te helpen met organisaties in andere Lid-Staten samen te werken om technieken te ontwikkelen ter verbetering van productiecontrole en -kwaliteit. Het programma voor Frans Guyana ten slotte omvat de oprichting van een meetdienst voor de certificering van industrieproducten.

#### REGEN

De koppeling tussen het Ierse en het Schotse gasnet in het kader van dit initiatief moet normaliter in oktober 1993 gereedkomen. Zowel de werkzaamheden als de bestedingen zijn in 1992 volgens schema verlopen.

In 1992 is een REGEN-programma voor Portugal goedgekeurd : het voorziet in de aanleg van een aardgasnet in Portugal, waardoor aardgas als alternatieve energiebron zal kunnen worden gebruikt. Het INTERREG-REGEN-programma voor Italië en Griekenland is vermeld in de rubriek over INTERREG.

#### LEADER

LEADER is een initiatief waarmee de Gemeenschap de doeltreffendheid wil aantonen van van de plattelandsgemeenschap zelf uitgaande collectieve initiatieven voor plattelandsontwikkeling. Het initiatief heeft ruime belangstelling gewekt, en er is bijstand verleend aan 217 plaatselijke groepen die in 1992 vrijwel allemaal van start zijn kunnen gaan en in sommige Lid-Staten reeds een groot deel van hun programma hebben afgewerkt.

Het innoverend karakter van LEADER vormt de verklaring voor de achterstand die in Griekenland en Italië is opgelopen als gevolg van administratieve problemen of problemen om de nodige bankgaranties te verkrijgen (onder andere in Duitsland, Frankrijk, Spanje); de werkzaamheden zijn nu wel zo ver gevorderd dat eraan kan worden gedacht het tweede voorschot uit te keren.

Doordat de 217 groepen zijn aangesloten bij een netwerk kunnen zij in elkaars ervaringen delen, kennis aan elkaar overdragen en de resultaten van het initiatief aan een ruimer publiek bekendmaken.

#### **EUROFORM**

Alle operationele programma's in het kader van dit initiatief zijn in 1991 goedgekeurd. In 1992 is een aanvang gemaakt met de praktische uitvoering van de projecten. Bovendien zijn de begrotingsmiddelen voor EUROFORM met 30 miljoen ecu opgetrokken.

Eind 1992 waren 652 projecten geselecteerd.

#### **NOW**

Evenals voor EUROFORM zijn voor NOW alle operationele programma's in 1991 goedgekeurd. Ook voor dit initiatief is in 1992 met de praktische uitvoering begonnen. De financiële middelen voor NOW zijn met 55 miljoen ecu verhoogd. Eind 1992 waren 500 projecten geselecteerd.

#### **HORIZON**

Het laatste operationeel programma in het kader van dit initiatief is in februari 1992 goedgekeurd. In verband met de grote belangstelling voor HORIZON is er 140 miljoen ecu extra voor uitgetrokken. Eind 1992 waren 568 projecten geselecteerd.

Voor EUROFORM, NOW en HORIZON zijn de financiële middelen voor de bestaande operationele programma's verruimd, maar is geen nieuwe bijstand aangevraagd. Er zijn twee belangrijke kenmerken waardoor deze drie initiatieven duidelijk verschillen van de overige bijstandsmaatregelen in het kader van het ESF : de projectsgewijze aanpak, die de kwalitatieve inhoud van de maatregelen duidelijker tot uiting doet komen, en het transnationale karakter. Doordat voor de gefinancierde projecten een partnership tot stand moet worden gebracht waarvan een regio van doelstelling 1 deel uitmaakt, hebben de nationale overheden een transnationaal denkpatroon kunnen ontwikkelen, iets wat zij binnen de context van de huidige CB's slechts in zeer geringe mate pleegden te doen. Deze dimensie (die momenteel beperkt blijft tot twee of drie partners) zou normaliter geleidelijk meer betekenis moeten krijgen naarmate de aanvankelijke partnerships worden verbreed.

In bijlage III is voor elk communautair initiatief het aandeel van de verschillende Fondsen en de verschillende Lid-Staten in de totale betalingsverplichtingen aangegeven.

#### **2.2. Innoverende acties**

In elke verordening inzake de Structuurfondsen zijn specifieke bepalingen betreffende innoverende acties opgenomen :

### 2.2.1. Artikel 10 van de EFRO-verordening

In artikel 3, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 2052/88 en artikel 10, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 4254/88 is bepaald dat steun kan worden verleend voor studies of proefprojecten op het gebied van de regionale ontwikkeling in de Gemeenschap. Volgens de verordeningen moeten deze studies en proefprojecten betrekking hebben op :

- het opstellen van een prospectief schema inzake de ruimtelijke ordening in de Gemeenschap en de ruimtelijke gevolgen van omvangrijke infrastructuurvoorzieningen;
- de problemen van grensregio's, de uitwisseling van ervaring door en de samenwerking tussen regio's en, ten slotte, innoverende maatregelen.

De acties op grond van artikel 10 kunnen betrekking hebben op het gehele grondgebied van de Gemeenschap, en brengen daardoor essentiële schakels tot stand tussen de gebieden die onder de prioritaire doelstellingen van de hervorming van de Fondsen vallen en de gebieden die daar niet onder vallen.

Sinds de hervorming zijn vooral op vier gebieden innoverende acties ondernomen :

- . ruimtelijke ordening,
- . grensoverschrijdende samenwerking,
- . samenwerking tussen regio's en steden, en
- . stadsontwikkeling en -vernieuwing.

Aanvankelijk werd verwacht dat aan maatregelen in het kader van artikel 10 ongeveer 1% van de totale EFRO-kredieten voor het vijfjarig tijdvak 1989-1992 zou worden gependeed, d.w.z. 388 miljoen ecu in prijzen van 1989. Eind 1992 waren voor studies en proefprojecten op grond van artikel 10 betalingsverplichtingen ten bedrage van in totaal 275 miljoen ecu aangegaan.

#### a) Ruimtelijke ordening : Europa 2000

In 1992 zijn de in 1989/1990 begonnen werkzaamheden afgerond en is een nieuw werkprogramma voor 1993/1994 opgesteld. Het informele Comité voor Ruimtelijke Ontwikkeling is op 10 april voor het eerst samengekomen en heeft toen aangelegenheden zoals de organisatie en de wijze van functioneren van het comité, de uitkomsten van de horizontale studies en de voorbereiding van de vierde informele vergadering van de Ministers voor Regionaal Beleid en Ruimtelijke Ordening besproken.

Op 19 en 20 november heeft een tweede vergadering van het comité plaatsgehad. Het belangrijkste agendapunt was toen het programma voor de werkzaamheden in het kader van "Europa 2000" in de periode 1993-1994, die moeten uitmonden in de publikatie, medio 1994, van een tweede mededeling van de Commissie over de ruimtelijke ontwikkeling in de Gemeenschap, waarin de volgende vier thema's centraal moeten staan :

- voltooiing van de studies inzake transregionale en externe effecten;
- nadere uitwerking van een aantal thema's voor verder onderzoek;
- totstandbrenging van een geïntegreerd systeem van geografische en sociaal-economische gegevens;
- versteviging van de samenwerking met de Lid-Staten, de regionale en lokale overheden en andere actoren op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

De eindrapporten van de horizontale studies over :

- urbanisatie en functies van de steden in de Europese Gemeenschap,
- regionale gevolgen van de kanaaltunnel,
- nieuwe vestigingsfactoren voor mobiele investeringen in Europa,

zijn inmiddels gepubliceerd. Tevens werd de laatste hand gelegd aan de eindrapporten over de ontwikkeling van de Atlantische regio's, de ontwikkeling van de westelijke mediterrane regio en de gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling in de Gemeenschap voor de landen ten zuiden en ten oosten van de Middellandse Zee.

#### b) Grensoverschrijdende samenwerking

Terwijl in 1989 de op grond van artikel 10 van de EFRO-verordening toegekende middelen voor grensoverschrijdende samenwerking grotendeels werden gebruikt om studies en proefprojecten inzake samenwerking tussen grensgebieden in de Gemeenschap te financieren, is in 1990 het accent verschoven naar de voorbereiding van het INTERREG-initiatief; in dat jaar zijn de voor deze post uit hoofde van artikel 10 toegewezen bedragen vooral besteed aan bijstand voor proefprojecten in grensgebieden die niet in aanmerking komen voor INTERREG-subsidies uit hoofde van de doelstellingen 1, 2 of 5b.

In de daaropvolgende jaren, 1991 en 1992, werd vooral aandacht besteed aan de voorbereiding van, de besprekingen over en het toezicht op de operationele programma's in het kader van INTERREG, hetgeen tot gevolg heeft gehad dat uit hoofde van artikel 10 uitgetrokken bedragen zijn uitgegeven voor 25 van de 31 INTERREG-programma's, waardoor nu in totaal reeds 1.034 miljoen ecu aan bijstand van de Gemeenschap is besteed aan de uitvoering van dit communautair initiatief, waarvan 114 miljoen ecu is toegewezen op grond van artikel 10 (prijzen van 1992).

#### c) Interregionale samenwerking

Het Netwerkprogramma voor Interregionale Samenwerking is in 1990 op experimentele basis gestart met 12 modelprojecten die zijn uitgemond in het in de zomer van 1991 op gang gebrachte RECITE-programma, dat de concrete samenwerking tussen regio's en steden in de hele Gemeenschap wil bevorderen. Op de uitnodiging tot het indienen van voorstellen zijn 229 gegadigden ingegaan, en in december 1991 zijn 21 projecten geselecteerd. Voor de financiering van deze projecten is een totaalbedrag van 34 miljoen ecu toegewezen. Deze projecten moeten de Commissie een goede uitgangspositie verschaffen voor de uitvoering van experimentele acties teneinde te bepalen welke vormen van interregionale samenwerking het algemene doel - de economische en sociale cohesie in de Gemeenschap - het meest ten goede komen.

In 1992 is een extern bureau, het "RECITE-bureau", opgericht om technische bijstand te verlenen voor de werkzaamheden in het kader van de netwerken van interregionale samenwerking. Deze technische bijstand moet de evaluatie en de bijsturing van de actie omvatten.

Aan de op 14 en 15 december 1992 in Brussel gehouden Internationale Conferentie over Interregionale Samenwerking, de eerste in haar soort, is deelgenomen door meer dan 1.000 op dit gebied actieve personen en instanties. De deelnemers hebben een eerste balans opgemaakt van INTERREG I en RECITE en de toekomstperspectieven besproken.

Tot slot moet ook het feit worden vermeld dat de banden met de regio's en steden in een aantal landen van Midden- en Oost-Europa nauwer zijn aangehaald via het nieuwe ECOS-netwerk, dat een aanvulling vormt op het in december 1991 op gang gebrachte OUVERTURE-programma. In 1992 heeft de Commissie de samenwerking tussen de twee netwerken aangemoedigd, waardoor op dit terrein een samenwerkingsverband van meer dan 350 publiekrechtelijke lichamen is ontstaan.

d) Modelprojecten voor stadsvernieuwing

In de periode vóór 1992 is begonnen met de uitvoering van modelprojecten rond drie belangrijke thema's :

- economische ontwikkeling van gebieden met sociale problemen;
- met economische doelstellingen samenhangende acties op milieugebied;
- economisch herstel van historische centra.

In 1992 zijn drie nieuwe projecten (Bremen, Groningen en Paisley) voor het eerste en één nieuw project (Genua) voor het derde thema gestart en is een nieuw thema toegevoegd : "Exploitatie van het technologisch potentieel van stedelijke gebieden". Van deze laatste categorie zijn vier projecten gestart : Bordeaux, Montpellier, Toulouse en Venetië.

Een essentieel element van al deze projecten is de uitwisseling van ervaringen met andere steden. Daardoor kunnen de resultaten van de projecten beter worden verspreid en kan uit de projecten zoveel mogelijk lering worden getrokken.

2.2.2. Door het ESF gefinancierde innoverende acties (1)

De innoverende acties bieden de mogelijkheid om nieuwe methoden op gebieden als de strijd tegen werkloosheid, de beroepsopleiding en het creëren van werkgelegenheid uit te proberen. Vooral in tijden van hoge werkloosheid en ingrijpende veranderingen op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat een dergelijke vernieuwende aanpak wordt aangemoedigd.

De innoverende acties betreffen zowel de methodologie als de eigenlijke organisatie van de beroepsopleiding. Deze innoverende acties worden medegefinancierd door het ESF, hetzij binnen het raam van een communautair bestek, hetzij los daarvan. In dit verband kan eraan worden herinnerd dat meer dan 3% van de jaarlijkse begroting van het ESF aan dergelijke acties wordt besteed (en aan technische bijstand en maatregelen in het kader van de sociale dialoog). Vaak ook worden dergelijke acties gefinancierd binnen de context van algemenere, niet specifiek innoverende programma's.

Innoverende acties zijn er op zeer uiteenlopende terreinen, hetgeen moge blijken uit de onderstaande voorbeelden :

a) in regio's die in aanmerking komen voor bijstand uit hoofde van doelstelling 1 :

- in Ierland wordt de vakopleiding in bedrijfsverband ondersteund via het "Job Training Scheme" (JTS), een programma met een tweeledig doel : enerzijds worden de bedrijven aangemoedigd om jonge werkzoekenden een opleiding te geven, en anderzijds wordt getracht vakopleidingen in bedrijfsverband te doen uitmonden in de toekenning van erkende diploma's. De voor de beroepsopleiding bevoegde nationale overheidsinstantie (FAS) is opgedragen met de betrokken bedrijven samen te werken.

Ofschoon de prognoses te ambitieus zijn gebleken (vooral door de economische achteruitgang en het ontbreken van een structuur waarop het systeem binnen de bedrijven had kunnen worden geënt) moet het JTS de eerste fase zijn van de

---

(1) Artikel 1, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 4255/88.

geleidelijke realisatie van een systeem van permanente beroepsopleiding in bedrijfsverband, wat nu in Ierland alleen op het zeer beperkte terrein van de leertijd bestaat.

- in Griekenland worden jonge werkloze onderwijzers opgeleid met nieuwe technieken, onder meer de zowel actief als passief toegepaste stripverhaaltechniek. Hierdoor krijgen de betrokkenen duidelijk betere kansen om een baan te vinden in het multimedia-onderwijs of bij de produktie van onderwijsprogramma's waarvoor de stripverhaaltechniek wordt gehanteerd of nog bij televisiemaatschappijen of bedrijven die reclamespots produceren.
- in Griekenland is er een programma om jonge werkloze afgestudeerden vertrouwd te maken met het risicobeheer in bedrijven. Het programma bestaat uit een theorie- en een praktijkgedeelte. Het omvat de analyse van de omgevingsfactoren in de ruimste zin van het woord, de situering van de uiteenlopende bronnen van risico's voor de ondernemingen en de bestudering van de aard van deze risicofactoren, alsmede eventuele preventieve maatregelen en remedies. Deze actie is ook in België uitgevoerd, in samenwerking met een Belgische opleidingsinstantie en acht grote Europese ondernemingen, waardoor de actie een multiplicator-effect sorteert. De meeste jongeren die deze opleiding hebben gekregen, zijn thans bij diverse bedrijven in dienst als risicobeheersconsulent.

- b) Buiten de regio's die in aanmerking komen voor bijstand uit hoofde van doelstelling 1 is er bijvoorbeeld in Duitsland een programma voor het verstrekken van beroepsopleiding aan patiënten van een psychiatrische inrichting : met steun van het ESF is in het kader van het PAS-project een speciale methode uitgetest ten behoeve van de patiënten van een inrichting in Bremen, die parallel met hun therapie ook een bijscholing hebben gekregen.

De ervaring heeft geleerd dat de ontwikkeling van bepaalde maatschappelijke vaardigheden voor het slagen van de omscholing even belangrijk is als het opdoen van specifieke vakkennis.

- c) In de hele Gemeenschap : het programma EUROQUALIFICATION

Het transnationale programma EUROQUALIFICATION moet de samenwerking in partnershipverband helpen bewerkstelligen van in totaal 13 nationale instanties, waarvan er acht tot de overheidssector behoren en die allemaal een belangrijke rol spelen op het vlak van de verstrekking van beroepsopleidingen in de Lid-Staten.

Het betreft de beroepsopleiding voor een aantal nieuwe richtingen en een vijftigtal ambachtelijke beroepen. Het programma zou moeten resulteren in transnationale uitwisselingen van ervaring en in gemeenschappelijke projecten. In totaal worden 6.000 personen opgeleid. Namens 10 Lid-Staten is een verzoek om bijstand ingediend door België (Nederland en het Verenigd Koninkrijk (1) nemen aan het programma EUROQUALIFICATION deel in het kader van het communautaire initiatief EUROFORM).

---

(1) In 1993 heeft Italië voor dezelfde formule gekozen.



De Commissie heeft besloten een globale subsidie van 67,94 miljoen ecu (op een totaal kostenbedrag van 101,697 miljoen ecu) te verstrekken aan de vzw EUROQUALIFICATION, de bemiddelende instantie voor het beheer van dit programma.

### 2.2.3. Artikel 8 van de EOGFL-verordening (proef- en demonstratieprojecten)(1)

Ter uitvoering van artikel 8 van de EOGFL-verordening zijn in 1992 41 projecten gefinancierd, voor een totaalbedrag van 22,6 miljoen ecu.

Dit bedrag is hoofdzakelijk besteed aan ondersteuning van het omschakelingsproces in de Europese landbouw door aanmoediging van alternatieve vormen van grondgebruik, en aan maatregelen ter bescherming van het milieu, om de produktiekosten te drukken en om de kwaliteit van de produkten te verbeteren.

Het geld is met name gegaan naar proef- en demonstratieprojecten op de volgende gebieden : omschakeling op produktie van andere produkten dan voedingsmiddelen, bescherming van de wilde fauna en het bosbestand, introductie van nieuwe produktiesystemen (sier- en bosplanten, tropische vruchten, nieuwe planterassen...), het opzetten van een netwerk voor demonstratie en opleiding om de boeren te leren hoe zij minder gewasbeschermingsmiddelen kunnen gebruiken, de ontwikkeling van de biologische en geïntegreerde landbouw, het demonstreren van technieken om onbeheerde en niet-onderhouden gronden in mediterrane gebieden economisch en uit milieu-oogpunt te valoriseren, en het propageren van milieuvriendelijke produktiesystemen.

### 2.3. Technische bijstand (2)

Van de mogelijkheden tot verlening van technische bijstand, waarvan het hoofddoel is het optreden van de Structuurfondsen te begeleiden en doeltreffender te maken, is sinds 1989 in ruime mate gebruik gemaakt. Tot verlening van technische bijstand wordt ofwel op initiatief van de Commissie, ofwel op verzoek van de Lid-Staten besloten. Voor de maatregelen om de uitvoering van de CB's en de OP's voor te bereiden, om het toezicht- en evaluatieproces te flankeren of om de plaatselijke of regionale ontwikkelingsconsulenten op te leiden, gaat het initiatief meestal van de Lid-Staten uit.

In 1992, vanwege de inwerkingtreding van de nieuwe CB's een zeer belangrijk jaar, is duidelijk geworden dat van de middelen die in de CB's voor technische bijstand zijn gereserveerd, steeds meer gebruik wordt gemaakt, en ook wat aantal en financiële omvang van de ingediende technische-bijstandsprogramma's en -projecten uit hoofde van doelstelling 1 betreft, is duidelijk sprake van een toename.

Voor doelstelling 2 zijn vooral voor de gebieden in Frankrijk voor 1992-1993 voor technische bijstand hogere bedragen gereserveerd dan tussen 1989 en 1991.

---

(1) Artikel 8 van Verordening (EEG) nr. 4256/88.

(2) Artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 4254/88 voor het EFRO, Artikel 1, lid 2 van Verordening (EEG) nr. 4255/88 voor het ESF en Artikel 8 van Verordening (EEG) nr. 4256/88 voor het EOGFL-Oriëntatie.

Onder de maatregelen waartoe in 1992 is besloten dienen vooral verschillende projecten of programma's te worden vermeld die betrekking hebben op de informatisering van de gegevens inzake het regionaal beleid van de Gemeenschap of op de verbetering van de regionale statistieken. Zo heeft het EFRO verschillende dergelijke projecten gefinancierd voor Spanje, maar ook voor Griekenland en Portugal in het kader van de voortzetting van het PREDER-programma.

Uit het ESF is technische bijstand gefinancierd voor Italië (Piemonte) en voor Spanje (Aragón), waar het beroepsopleidings- en arbeidsbemiddelingsapparaat is verbeterd en de INEM een permanent observatiecentrum heeft opgericht en een programma van homologatie en evaluatie van de activiteiten van de opleidingscentra heeft opgezet. Als gevolg van een en ander is een rationalisatie van het beheer van de beroepsopleiding op gang gekomen waarbij het accent wordt gelegd op een geregionaliseerde aanpak en waarbij de huidige beheerssystemen worden geëvalueerd en voorstellen tot verbetering worden aangedragen. Deze aanpak moet in de toekomst kenmerkend zijn voor de samenwerking van de verschillende opleidingscentra met de INEM.

In Frankrijk is in het kader van de technische bijstand extra personeel op contractbasis in dienst genomen voor het beheer van en het toezicht op de maatregelen op regionaal en plaatselijk vlak. In de Franse regio's van doelstelling 2 zijn acties gevoerd om het grote publiek te informeren over de bijstand van het Europees Sociaal Fonds.

In de nieuwe communautaire bestekken voor de doelstellingen 3 en 4 voor 1993 is in vele gevallen een grotere plaats ingeruimd voor de technische bijstand, vooral in Italië, om te komen tot een uniforme omschrijving van beroepskwalificaties, harmonisatie van evaluatienormen en kostenparameters, invoering van geïntegreerde systemen van informatie en toezicht op nationale schaal, en valorisatie van deugdelijke opleidingspraktijken.

Met middelen van het EOGFL zijn op het gebied van de technische bijstand vooral maatregelen gefinancierd om informatie over de OP's en de CB's te verstrekken. Daartoe zijn contracten gesloten met deskundigen die de verschillende maatregelen met advies moeten helpen begeleiden. Voorts is ook veel aandacht besteed aan het organiseren van studiebijeenkomsten of ontmoetingsdagen waar ervaringen kunnen worden uitgewisseld en waar een balans kan worden opgemaakt van wat reeds is bereikt. Een aantal Lid-Staten heeft ook een beroep gedaan op technische bijstand voor uitvoerbaarheidsstudies of marktonderzoek of voor evaluatie-analyses.

Technische bijstand op initiatief van de Commissie is wat het ESF betreft in 1992 vooral verleend voor de uitvoering van studies die hoofdzakelijk ten doel hebben na te gaan welke methoden op het gebied van beroepsopleiding als deugdelijk kunnen worden beschouwd en de overdracht van kennis aan achtergebleven regio's, vooral regio's van doelstelling 1, mogelijk te maken.

In dit verband zijn verschillende sectoren van de economische bedrijvigheid doorgelicht : de sector informatietechnologie, de agro-voeding, de kledingsector en de energiesector, maar ook de financiële-dienstensector en het toerisme.

In de laatstgenoemde twee sectoren zijn volgens de uitkomsten van studies in Frankrijk en Duitsland, vooral bepaalde methodologische elementen innoverend, meer inzonderheid de simulatiesystemen : in de financiële-dienstensector bijvoorbeeld worden zalen ingericht waar transacties worden gesimuleerd.

In de uitgevoerde studies wordt ook de nadruk gelegd op de opleiding "op maat", d.w.z. de opleiding waarbij wordt uitgegaan van een evaluatie van de kennis en de vaardigheden van de op te leiden persoon, gerelateerd aan datgene wat voor de vacante betrekking nodig is, maar ook van de persoonlijke inzet van de betrokkene (dit is bijvoorbeeld het geval voor een kandidaat voorgelegde individuele projecten in de financiële sector om een bank beter te laten functioneren). Ook is veel nadruk gelegd op opleidingsprogramma's die gebaseerd zijn op de samenwerking tussen het onderwijs- en/of opleidingssysteem en de particuliere sector.

## H O O F D S T U K   I I

### BEGROTINGSKREDIETEN EN UITVOERING VAN DE BEGROTING 1992, ROL VAN DE LENINGSINSTRUMENTEN BIJ DE TOTSTANDBRENGING VAN DE PRIORITAIRE DOELSTELLINGEN EN CONTROLES

---

#### 1. BEGROTINGSKREDIETEN EN UITVOERING VAN DE BEGROTING 1992

##### 1.1. Opvoering van de kredieten voor de Structuurfondsen voor 1992

Zoals in 1991 zijn de voor de financiering van de CB's uitgetrokken kredieten voor ieder van de Structuurfondsen ondergebracht in vier hoofdstukken (EOGFL-Oriëntatie/Landbouw, EOGFL-Oriëntatie/Visserij, EFRO en ESF) en uitgesplitst per doelstelling. De kredieten voor de communautaire initiatieven zijn in 1992 wel per Fonds uitgesplitst, maar niet samen opgevoerd met de kredieten voor overgangsmaatregelen en innoverende acties.

De begrotingsautoriteit stelt deze kredieten vast op basis van de jaarlijkse tranches voor de CB's en aan de hand van de bestedingsvooruitzichten voor de overige maatregelen.

De kredieten voor de nieuwe Duitse Länder blijven afzonderlijk opgevoerd, omdat het om een specifieke bijdrage gaat boven de bedragen die in het raam van de hervorming van 1988 zijn vastgesteld.

De begroting voor 1992 omvat ook kredieten voor technische bijstand voor de voorbereiding, uitvoering en beoordeling van de CB's (8,5 miljoen ecu voor vastleggingen en 11,5 miljoen voor betalingen), alsmede kredieten voor het specifiek programma voor de industriële ontwikkeling in Portugal - PEDIP (127,7 miljoen ecu voor vastleggingen en 121,6 miljoen voor betalingen) en de geïntegreerde mediterrane programma's - GMP's (308,3 miljoen ecu voor vastleggingen en 392 miljoen voor betalingen). De bijstand voor deze programma's is afgestemd op die van de Structuurfondsen, maar wordt in dit verslag niet behandeld.

##### 1.2. Begrotingskredieten voor 1992 en besteding per Fonds en per doelstelling

Tabel 1 geeft per onderdeel van de bijstand, per doelstelling en per Fonds een overzicht van de in totaal voor de Structuurfondsen beschikbare vastleggingskredieten.

Tabel 1 : Vastleggingskredieten voor 1992 per Fonds en per doelstelling

(x 1 mln ecu, prijzen 1992)

	EOGFL-0 Land- bouw	EOGFL-0 Vis- serij	EFRO	ESF	TOTAAL	%	%
CB Doelst. 1	1505,7	46,9	5456,6	2289,9	9299,1	63,6	
CB Doelst. 2	-	-	1166,0	454,9	1620,9	11,1	
CB Doelst. 3+4	-	-	-	2156,0	2156,0	14,8	
CB Doelst. 5a	701,3	34,2	-	-	735,5	5,0	
CB Doelst. 5b	417,0	-	314,1	72,0	803,1	5,5	
Totaal CB	2624,0	81,1	6936,7	4972,8	14614,6	100,0	86,4
Communautaire initiatieven	187,8	-	1265,9	516,0	1969,7		11,6
Overgangs- maatr. en innov. acties	63,0	-	183,3	94,0	340,3		2,0
TOTAAL	2874,8	81,1	8385,9	5582,8	16924,6		100,0
Nieuwe Länder	243,4		488,8	313,8	1046,0		

Van de totale middelen voor de Structuurfondsen is (exclusief de bijstand voor de nieuwe Länder) 17 % besteed door het EOGFL-Oriëntatie/Landbouw, 0,5 % door het EOGFL-Oriëntatie/Visserij, 59,5 % door het EFRO en 33 % door het ESF.

Van de gezamenlijke middelen voor de Structuurfondsen is 11,6 % besteed voor communautaire initiatieven; of uitgesplitst per Fonds : 6,3 % van de middelen voor het EOGFL-Oriëntatie, 15 % van de EFRO-middelen en 9,2 % van de kredieten voor het ESF.

In tabel 2 wordt de oorsprong en het bestedingspercentage van de vastleggingskredieten aangegeven. Bij de 16.539 miljoen ecu die op de oorspronkelijke begroting voor 1992 was uitgetrokken (exclusief het bedrag voor de nieuwe Länder) komt nog eens 100 miljoen ecu van de GAB nr. 1/92, 13 miljoen ecu van het vorige begrotingsjaar overgeboekte kredieten en een van betalingsverplichtingen voor vroegere begrotingsjaren vrijgekomen bedrag van 402 miljoen ecu dat in 1992 opnieuw is opgevoerd.

**Tabel 2 : Oorsprong en besteding van de vastleggingskredieten**

(x 1 mln ecu, prijzen 1992)

	EOGFL-0 Landb.	EOGFL-0 Visserij	EFRO	ESF	Totaal Fondsen	Nieuwe Länder
Oorspronkelijke kredieten	2886,5	69,1	8327,8	5255,9	16539,3	1046,0
GAB 1/92	18,0	-	50,0	32,0	100,0	-
Van 1991 overgeboekte kredieten	0,0	0,0	13,1	0,0	13,1	-
Opnieuw opgevoerde kred.	4,6	0,1	2,5	395,0	402,2	-
Overschrijvingen	-12,0	+12,0	-	-	0,0	-
Totaal beschikbare kredieten	2897,1	81,2	8393,5	5682,9	17054,7	1046,0
Bestede kredieten	2874,7	81,1	8385,9	5582,8	16924,6	1046,0
Bestedingspercentage	99,2%	99,9%	99,9%	98,2%	99,2%	100,0%
Niet-bestede kredieten	22,4	0,1	7,6	100,1	130,1	0,1
waarvan overgeboekt naar 1993	16,8	-	6,9	70,0	93,7	-

Het bestedingspercentage van de kredieten voor 1992 is zeer bevredigend, daar het voor alle Fondsen samen 99,2 % bedraagt, en zelfs 100 % voor de nieuwe Länder. Dit resultaat is vergelijkbaar met 1991 en 1990 toen een bestedingspercentage van 99,7 %, resp. 93,7 % werd gehaald, en met het bestedingspercentage van de gehele EG-begroting (95,8 %). Overeenkomstig het Financieel Reglement is het merendeel van de niet in 1992 gebruikte kredieten naar het begrotingsjaar 1993 overgeboekt.

Tabel 3 geeft een overzicht van het gebruik van de betalingskredieten voor 1992. Het bestedingspercentage van 99,3 % kan zeer goed de vergelijking doorstaan met de percentages van 1991 (99,0 %) en van 1990 (99,4 %). Het bestedingspercentage van de totale begrotingsmiddelen voor de Gemeenschap bedraagt 94,1 %.

**Tabel 3 : Besteding van de betalingskredieten voor 1992**

(x 1 mln ecu, prijzen 1992)

	EOGFL-0 Landb.	EOGFL-0 Visserij	EFRO	ESF	Totaal Fondsen	Nieuwe Länder
Beschikbare betalingskredieten	2802,2	70,0	8637,1	4416,0	15925,3	1285,0
Besteding	2774,5	62,4	8620,1	4358,9	15815,9	1237,1
Bestedingspercentage	99,0%	89,1%	99,8%	98,7%	99,3%	96,3%
Niet-bestede kredieten	27,7	7,6	17,0	57,1	109,5	47,9
waarvan overgeboekt naar 1993	11,1	7,6	16,4	17,4	52,5	47,9

In tabel 4 is het bedrag van de nog openstaande betalingsverplichtingen aan het einde van 1992 opgevoerd en ter vergelijking de overeenkomstige bedragen voor ieder begrotingsjaar sedert de hervorming. Voor dit bedrag zijn dus in de voorgaande begrotingsjaren betalingsverplichtingen aangegaan, die in de nu volgende begrotingsjaren moeten worden betaald.

**Tabel 4 : Nog openstaande betalingsverplichtingen**

(x 1 mln ecu, lopende prijzen)

	31.12.88	31.12.89	31.12.90	31.12.91	31.12.92
EOGFL-0, Landb.	1214,2	1266,7	1337,2	1617,1	1630,1
EOGFL-0, Viss.				65,4	82,9
EFRO	6878,4	7529,0	8071,6	8479,7	7999,3
ESF	2059,8	2261,6	2539,5	2409,4	3548,5
<b>Totaal</b>	<b>10152,4</b>	<b>11057,3</b>	<b>11948,3</b>	<b>12571,6</b>	<b>13260,8</b>
Stijging t.o.v. vorig jaar		8,9%	8,1%	5,5%	5,2%
Nieuwe Länder	-	-	-	450,0	258,9

De nog af te wikkelen betalingsverplichtingen nemen nog steeds toe, maar in een veel lager tempo dan de vastleggingskredieten (+ 23,6 % in 1992 t.o.v. 1991), waaruit volgt dat ook het uitbetalingstempo gestegen is.

### 1.3. Ontwikkelingen in de periode 1989-1992

In artikel 12, lid 2, van de raamverordening voor de Structuurfondsen (Verordening (EEG) nr. 2052/88) is bepaald dat de jaarlijkse vastleggingskredieten voor de Structuurfondsen in 1993 reëel verdubbeld moeten zijn t.o.v. 1987 en is het tempo aangegeven waarin deze verdubbeling bereikt moet worden. Tabel 5 laat de trapsgewijze verhoging van deze kredieten zien aan de hand van de jaarlijkse besteding in de periode 1987-1993 in prijzen van 1988.

**Tabel 5 : Geplande en feitelijke vastleggingen voor de Structuurfondsen**

(x 1 mln ecu, prijzen 1988)

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Planning art. 12.2	7.233	7.680	8.980	10.280	11.580	12.900	14.466
Oorspronkelijke begrotingskredieten	:	7.680	8.981	10.280	11.802	13.676	15.012
Uiteindelijk beschikbare kredieten	:	7.939	9.367	10.497	12.036	14.018	:
Vastleggingen	:	7.877	9.280	9.845	11.995	13.911	:

De uiteindelijk beschikbare kredieten omvatten naast de oorspronkelijke kredieten die jaarlijks op de begroting worden uitgetrokken, bedragen die boven de in Verordening (EEG) nr. 2052/88 bedoelde kredieten komen (door de begrotingsautoriteit vastgestelde aanvullende kredieten, van 1987 overgeboekte kredieten, vrijgekomen en opnieuw gebruikte kredieten van vóór 1987 aangegane betalingsverplichtingen), maar die niet afzonderlijk vermeld kunnen worden. Zelfs als daarmee rekening wordt gehouden, laten de bovengenoemde cijfers zien dat de progressie met het oog op de verdubbeling in 1993 ruimschoots gehaald wordt. In tabel 6 wordt een overzicht gegeven van de jaarlijkse bedragen van de vastleggingen. Deze bedragen omvatten voor elke doelstelling zowel de bedragen voor de CB's als die voor de communautaire initiatieven.

Tabel 6 : Bedragen van de vastleggingen voor de Structuurfondsen (1989-1992)

(x 1 mln ecu, prijzen 1989)

	1989	1990	1991	1992	TOTAAL	%
Doelstelling 1	6137,0	6352,1	7957,6	8959,4	29406,1	62,3
Doelstelling 2	1060,0	1325,1	1466,5	1651,8	5503,4	11,7
Doelstellingen 3/4	1332,0	1316,2	1575,8	1867,4	6091,4	12,9
Doelstelling 5a	516,0	736,3	604,0	636,0	2492,3	5,3
Doelstelling 5b	232,0	194,6	660,0	795,0	1881,6	4,0
Doelstelling niet bepaald				430,5	430,5	0,9
Overgangsmaatregelen en innoverende maatregelen	330,0	370,4	367,3	294,2	1361,9	2,9
Totaal	9607,0	10294,7	12631,2	14634,3	47167,2	100,0
Nieuwe Länder			831,0	904,0	1735,0	

In artikel 12, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2052/88 is ook gepreciseerd dat de kredieten voor doelstelling 1 in 1992 ten opzichte van 1987 reëel verdubbeld moeten worden door middel van een trapsgewijze verhoging die is aangegeven in Verklaring (nr. X) in het goedkeuringsverslag van die verordening. In tabel 7 zijn de overeenkomstig die bepaling geplande bedragen weergegeven en vergeleken met de feitelijke vastleggingen (prijzen 1988).



Tabel 7 : Geplande en feitelijke vastleggingen voor doelstelling 1

	(x 1 mln ecu, prijzen 1988)					
	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Planning, art. 12.3	4.084	4.901	5.718	6.534	7.400	8.168
Vastleggingen	:	:	5.929	6.137	7.688	8.656

Zelfs met inachtnaam van het bij tabel 5 gemaakte voorbehoud, blijkt uit de bovenstaande bedragen dat de verdubbeling van de kredieten voor de regio's van doelstelling 1 ruimschoots bereikt is.

Tenslotte mag het EFRO overeenkomstig artikel 12, lid 5, van Verordening (EEG) nr. 2052/88 tot ongeveer 80 % van zijn kredieten aan doelstelling 1 besteden. In 1992 is 77,5 % van de kredieten van het EFRO aan deze regio's besteed, hetgeen het gemiddelde voor de gehele periode 1989-1992 op 77,1 % brengt.

#### 1.4. Financiële uitvoering van de CB's

Na afloop van de eerste vier jaar van de vijfjarige programmeringsperiode 1989-1993, is iets meer dan drie vierde van de voor de CB's bestemde middelen besteed. Deze ontwikkeling houdt gelijke tred met het in Verordening (EEG) nr. 2052/88 aangegeven tempo om de gezamenlijke kredieten voor de Structuurfondsen in de periode 1987-1993 te verdubbelen. Dienovereenkomstig moet aan het einde van 1992 75,2 % van de totale beschikbare kredieten voor de periode 1989-1993 besteed zijn.

Tabel 8 geeft in het kort een vergelijking tussen de geplande kredieten voor de CB's, waarnaar het grootste gedeelte van de middelen van de Structuurfondsen gaat, en de bestede kredieten. Bijlage I geeft het detail van deze cijfers per doelstelling, Fonds en Lid-Staat.

In het kader van de financiële uitvoering van de communautaire initiatieven, waarmee in 1991 is begonnen, is aan het einde van 1992 71,9 % van het voor de gehele periode vastgestelde bedrag vastgelegd.

Tabel 8 : Vastlegging van de in de CB's geplande kredieten

(x 1 mln ecu, EG, prijzen 1989)

	G geplande kredieten 1989-93	Vastleggingen 1989-92	Bestedings- percentage	
CB Doelst. 1	36200	27709	76.5	
waarvan EOGFL-O		5427	4574	84.3
waarvan EFRO		20960	15711	75.0
waarvan ESF		9813	7424	75.7
CB Doelst. 2	6750	5137	76.1	
waarvan EFRO		5096	3836	75.3
waarvan ESF		1654	1301	78.7
CB Doelst. 3/4 <sup>(1)</sup>	7243	5950	82.1	
CB Doelst. 5b	2607	1662	63.8	
waarvan EOGFL-O		1055	671	63.5
waarvan EFRO		1116	759	68.0
waarvan ESF		436	233	53.4
Totaal CB	52800	40458	76.6	
Nieuwe Länder <sup>(2)</sup>	2768	1734	62.6	
waarvan EOGFL-O		554	330	59.6
waarvan EFRO		1384	884	63.9
waarvan ESF		830	521	62.8

(1) Inclusief de niet in de CB's opgenomen bijstand van 1.353 miljoen ecu voor 1989.

(2) Periode : 1991-1993

## 2. BIJDRAGE VAN DE EIB

De bijdrage van de EIB aan de tenuitvoerlegging van de hervorming van de Structuurfondsen kan op verscheidene niveaus worden onderzocht (zie ook de tabellen in bijlage VII).

### 2.1. Bijstand van de Bank op grond van artikel 130a van het Verdrag

In artikel 130 wordt de taak van de Bank omschreven en worden de projecten opgesomd waarvan zij de financiering dient te vergemakkelijken. Dat zijn in de eerste plaats "projecten tot ontwikkeling van minder-ontwikkelde gebieden" (punt a) van artikel 130).

In de volgende tabel wordt aangegeven hoe groot het aandeel van de door de Bank verstrekte leningen voor regionale ontwikkeling is in de totale EIB-financieringen in de Gemeenschap.

Door het EIB toegestane rechtstreekse leningen en kredieten in het kader van globale leningen (in miljoenen ecu)

	1989	1990	1991	1992	TOTAAL	%
Totale EIB-financieringen	10919,1	12174,2	13584,6	16936,4	53614,2	100,00
Regionale ontwikkeling	7071,1	7439,6	8491,6	11792,9	34795,1	64,90

Van 1991 tot 1992 is het bedrag van de door de Bank in de Gemeenschap toegestane rechtstreekse leningen en kredieten in het kader van globale leningen met 25 % toegenomen. Tegelijkertijd zijn de door de EIB toegekende financieringen voor projecten die bijdragen tot regionale ontwikkeling, met 39 % gestegen. Van 1989 tot en met 1992 heeft de EIB meer dan 34 miljard ecu aan regionale ontwikkeling besteed, d.i. 64,9 % van de EIB-financieringen in de Gemeenschap.

Blijkens deze cijfers is de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap wel degelijk de voornaamste zorg van de Bank.

### 2.2. Concentratie van de financiële middelen van de EIB in de gebieden die op grond van de doelstellingen 1, 2 en 5b voor bijstand uit de Structuurfondsen in aanmerking komen

In de tabel van bijlage VII.1 is aangegeven in welke mate de financieringen van de EIB naar projecten in de voor bijstand in aanmerking komende gebieden zijn gegaan.

In de periode 1989-1992 is gemiddeld 88,10 % van de door de Bank toegestane rechtstreekse leningen en kredieten in het kader van globale leningen voor regionale ontwikkeling naar projecten in de onder de doelstellingen 1, 2 en 5b vallende gebieden gegaan. De afzonderlijke percentages bedragen 85,6 % voor 1989, 84,4 % voor 1990, 87,2 % voor 1991 en 92,6 % voor 1992. De Bank heeft haar activiteit derhalve steeds meer geconcentreerd op de regio's die voor bijstand uit de Structuurfondsen in aanmerking komen.

### 2.3. Prioritaire bijstandsverlening aan de gebieden met een ontwikkelingsachterstand (tabel in bijlage VII.2)

In 1992 bedroegen de door de Bank toegekende financieringen in de gebieden met een ontwikkelingsachterstand 6,4 miljard ecu, waarvan 0,7 miljard in de Oostduitse Länder.

In datzelfde jaar verleende de Bank in de gebieden van de doelstellingen 2 en 5b 4,6 miljard ecu aan financieringen, d.i. 39 % van de door de Bank voor Regionale Ontwikkeling bestede middelen. In deze gebieden was de stijging van het leningsvolume bijzonder groot in het Verenigd Koninkrijk en in de Westduitse Länder.

De hervorming van de Structuurfondsen in 1988 hield ook in dat krachtig zou worden gestreefd naar concentratie van de financiële middelen ten gunste van gebieden met een ontwikkelingsachterstand. Voor de periode 1989-1993 wordt het aandeel van doelstelling 1 in het totaal van de door het EFRO voor de CB's of communautaire initiatieven verleende bijstand op 77,5 % geraamd.

In de periode 1989-1992 ging 51,4 % van de door de Bank toegestane leningen voor regionale ontwikkeling naar de gebieden met een ontwikkelingsachterstand. In 1989 bedroeg dit percentage 48 %, in 1990 46,8 %, in 1991 54,6 % en in 1992 54,03 %. De EIB-financieringen voor projecten in de gebieden van de doelstellingen 2 en 5b waren in 1992 64 % hoger dan in 1991, terwijl zij voor investeringen in de gebieden van doelstelling 1 met 37 % zijn toegenomen.

Tabel VII.2 geeft de verdeling van de leningen van de Bank over de regio's van doelstelling 1.

In de bestedingen van het EIB voor gebieden met een ontwikkelingsachterstand is het aandeel van Griekenland, Ierland en Noord-Ierland het kleinste, namelijk 11,16 % in 1992 en 11,54 % voor de periode 1989-1992. Deze situatie laat zich, althans voor Griekenland en Ierland, gedeeltelijk verklaren door het feit dat deze twee Lid-Staten hun schuldenlast nauwelijks nog kunnen verhogen.

Toch is het totale volume van de aan Griekenland verstrekte leningen en kredieten in het kader van globale leningen in 1992 2,5 maal groter dan in 1991, maar in absolute waarde gaat het nog steeds om een bescheiden bedrag. De overige regio's waarvoor de financieringen uit de EIB in 1992 zijn toegenomen ten opzichte van 1991 zijn die in Spanje (110 %), in Frankrijk (203 %), in Ierland (16 %) en in Portugal (36 %). In de gebieden van Zuid-Italië is het bedrag van de leningen daarentegen met 13 % gedaald.

#### **2.4. Overzicht van de door de EIB toegekende financieringen per sector**

In 1992 heeft de Bank in de gebieden met een ontwikkelingsachterstand hoofdzakelijk infrastructuurprojecten gefinancierd (72 % van het totaal), met name op het gebied van vervoer en telecommunicatie. Dat was vooral het geval in Spanje en Portugal. In het oosten van Duitsland daarentegen zijn de leningen overwegend bestemd voor investeringen in de industrie. Wat de onder de doelstellingen 2 en 5b vallende regio's betreft hebben de collectieve investeringen een aandeel van 31,5 %, respectievelijk 36,1 % in de financieringen door de EIB.

Van 1989 tot en met 1992 is in de gebieden van doelstelling 1 73 % van het volume van de leningen naar infrastructuurwerkzaamheden gegaan (waarvan 44 % voor vervoer en telecommunicatie, 20 % voor energie en 5 % voor milieu-investeringen); de overige 27 % ging naar de produktieve sectoren (waarvan meer dan de helft in de vorm van kredieten in het kader van globale leningen die hoofdzakelijk voor het midden- en kleinbedrijf bestemd zijn). In de regio's van de doelstellingen 2 en 5b ging 60 % van het financieringsvolume naar infrastructuurprojecten (waarvan 35 % voor vervoer en telecommunicatie, 14 % voor milieu-investeringen en 9 % voor energie), terwijl de overige 40 % naar investeringen in de produktieve sectoren ging (waarvan 17 % in de vorm van kredieten in het kader van globale leningen).

#### **2.5. Complementariteit van de bijstand van de Structuurfondsen en van de door de Europese Investeringsbank verleende bijstand**

De financieringen van de EIB worden meestal in de vorm van rechtstreekse leningen toegestaan (76 %). In 1992 maken alleen al de individuele leningen voor investeringen die volledig in de voor bijstand uit de Structuurfondsen in aanmerking komende gebieden worden gedaan en die voor het gehele project of een deel daarvan gepaard gaan met een of andere aanwijsbare vorm van bijstand door de Gemeenschap, 26 % uit van de totale EIB-financieringen voor deze gebieden. In 1989 bedroeg dat aandeel 9,6 %, in 1990 15,3 % en in 1991 29,4 %, hetgeen voor de periode 1989-1992 een gemiddelde van 21 % oplevert.

Bovendien heeft de EIB 63 % van haar financieringen in de in aanmerking komende gebieden (6,9 miljard ecu), zonder dat er voor ieder van de gefinancierde projecten noodzakelijk sprake was van een koppeling tussen de bijstand uit de Structuurfondsen en de leningen van de Bank, toegekend voor investeringen die ertoe bijgedragen hebben de in de CB's vastgelegde prioriteiten ten uitvoer te leggen. In 1990 bedroeg dit percentage 64 %, in 1991 66 %.

Tabel VII.3 geeft een idee van de mate waarin de financieringen van de EIB de bijstand uit de Structuurfondsen in de verschillende Lid-Staten hebben aangevuld.

In de periode 1989-1992 is aan leningen 15 miljard ecu toegekend voor de financiering van projecten die beantwoorden aan de doelstellingen van de CB's voor de gebieden met een ontwikkelingsachterstand. De Bank had in 1989 haar financieringen voor deze gebieden voor de hele looptijd van het CB, dus van 1989 tot en met 1993, op 7,8 miljard ecu begroot. Bijgevolg heeft de Bank het geraamde bedrag aan leningen dat was vermeld in de indicatieve financieringsplannen van de communautaire bestekken al in 1992 overschreden.

\*

\* \*

De Europese Raad van Edinburgh heeft de belangrijke rol van de Europese Investeringsbank bij de versterking van de economische en sociale samenhang van de Gemeenschap erkend. Met het oog daarop zijn de EIB nieuwe bevoegdheden verleend, namelijk de tenuitvoerlegging van een nieuwe tijdelijke regeling inzake leningen, waarvoor 5 miljard ecu is uitgetrokken, en het beheer van het Europese Investeringsfonds.

Ook heeft de Europese Raad de Bank gevraagd haar leningsactiviteiten verder uit te breiden in de Lid-Staten die bijdragen ontvangen uit het Cohesiefonds en in de regio's van de Gemeenschap met een ontwikkelingsachterstand en daarnaast samen met de Raad en de Commissie te onderzoeken hoe zij met de Lid-Staten kan bijdragen aan een betere werking van de Structuurfondsen.

Met het oog daarop hebben de Commissie en de EIB, rekening houdend met de resultaten van de eerste drie jaar van uitvoering van de hervorming, nu reeds een aantal initiatieven genomen - met name in het kader van de nieuwe communautaire bestekken - om de complementariteit van de bijstand uit de Structuurfondsen en van de financieringen van de Bank nog te versterken.

### 3. BIJDRAGE VAN DE EGKS

De EGKS draagt op drie wijzen bij tot de economische en sociale cohesie : leningen, rentesubsidies op leningen, en steun voor wederaanpassing.

De EGKS-leningen onderscheiden zich van de commerciële leningen doordat de looptijd gemiddeld langer is (maar korter dan voor leningen van de EIB) en doordat de rentevoeten over het algemeen lager zijn. Er zijn twee grote categorieën :

- de leningen op grond van artikel 54 van het EGKS-Verdrag voor bedrijven van de kolen- en staalsector en voor investeringen in infrastructuurvoorzieningen die van Europees belang zijn en waarbij kolen en staal worden gebruikt, en
- de omschakelingsleningen (artikel 56) voor de financiering van investeringen waardoor werkgelegenheid wordt gecreëerd in een groot aantal andere sectoren.

De rentesubsidies worden in hoofdzaak verleend voor de omschakelingsleningen, meestal maximaal 3 % gedurende vijf jaar. De subsidies worden gefinancierd uit de normale begroting van de EGKS.

Uit deze begroting wordt ook de steun gefinancierd voor de wederaanpassing van arbeiders uit de twee sectoren (154 miljoen ecu in 1992). In het kader van de Structuurfondsen is in 1992 op grond van het communautaire initiatief RECHAR aanvullende steun ten bedrage van 50 miljoen ecu verleend voor sociale begeleidingsmaatregelen in verband met de omschakeling van de staalindustrie.

#### Coördinatie met de bijstand van de Structuurfondsen

Op 19 februari 1992 heeft de Commissie nieuwe voorschriften voor de coördinatie van de omschakelingsleningen van de EGKS met de programma's van de Structuurfondsen goedgekeurd<sup>(1)</sup>. Deze voorschriften zijn in werking getreden op 6 maart 1992.

De voorschriften zijn gebaseerd op de beginselen van de hervorming van de Fondsen :

- subsidiariteit en toepassing van het partnershipbeginsel;
- programmering van de EGKS-bijstand;
- concentratie van de financiële middelen van de EGKS in de zwaarst getroffen gebieden en in de sectoren waarop de maatregelen van de Gemeenschap prioritair zijn gericht,

waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de EGKS.

De toepassing van deze beginselen levert in de praktijk het volgende op :

- nieuwe bevoegdheden voor de in de CB's bedoelde toezichtcomités die voortaan ook de werkzaamheden in verband met de EGKS-omschakelingsleningen moeten volgen en coördineren;
- een regionale indicatieve toewijzing van begrotingskredieten van de EGKS voor rentesubsidies op deze leningen; de eerste regionale indicatieve toewijzing wordt vastgesteld voor twee jaar (1992/1993);
- concentratie van de kredieten op investeringssectoren die aan de doelstellingen van de CB's beantwoorden. Daar de meeste EGKS-leningen via financiële instellingen worden verstrekt, wordt gemakshalve een lijst opgesteld van sectoren die niet in aanmerking komen;
- drie belangrijke extra faciliteiten in verband met de EGKS-omschakelingsleningen :

(1) PB C 59 van 6 maart 1992.

- . voortaan kan met het oog op de toestand in de regio uitzonderlijk een hogere rentesubsidie dan het maximum van 3 % worden verleend. In oktober 1992 hebben de diensten van de Commissie erin toegestemd dat de maximumrentesubsidie in bepaalde EGKS-zones in Spanje (Asturië, Baskenland, Castilië-León en Aragón) met twee punten verhoogd wordt;
- . omschakelingsleningen mogen ook voor niet-productieve investeringen worden verleend, voor zover zij aan de doelstellingen van het CB beantwoorden;
- . voortaan kunnen ook uit EFRO-middelen rentesubsidies voor EGKS-omschakelingsleningen gefinancierd worden;

#### Definitieve regionale toewijzingen per 31 december 1992

In 1992 heeft de Commissie, met instemming van de Raad, nieuwe EGKS-omschakelingsleningen, inclusief rechtstreekse en globale leningen, voor een totaalbedrag van 1.469,82 miljoen ecu verleend voor de schepping van ongeveer 75.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Voor een deel van deze arbeidsplaatsen wordt een rentesubsidie verleend naarmate de begunstigten betalingsverplichtingen in het kader van de leningsovereenkomsten aangaan.

Wat de rentesubsidies op nieuwe en lopende leningen betreft, zijn op de EGKS-begroting voor 1992 twee deelbedragen voor in totaal 106 miljoen ecu vastgelegd.

De Commissie heeft op 7 oktober 1992 besloten het eerste gedeelte (60 %) van de regionale indicatieve toewijzing voor 1992 toe te kennen. Daarbij is strikt de hand gehouden aan de verdeelsleutel van de totale regionale indicatieve toewijzing voor 1992/1993. De Commissie heeft er ook mee ingestemd dat de overige 40 % van de toewijzing voor 1992 later in het jaar over de EGKS-zones, naargelang van de werkelijke behoefte, wordt verdeeld. Wanneer in een bepaald gebied niet alle voor 1992 toegewezen kredieten worden opgenomen, wordt het overschot overgeboekt naar zones waar de toewijzing voor 1992 niet toereikend was. Op 8 december 1992 heeft de Commissie echter besloten dat de toekenning van extra middelen aan een gebied boven de toewijzing voor 1992 slechts van tijdelijke aard kan zijn en niet hoger mag zijn dan de toewijzing voor 1993 voor dat gebied.



#### 4. CONTROLES TER PLAATSE

In dit onderdeel van het verslag geeft de Commissie een beknopt overzicht van de controles ter plaatse die haar diensten op grond van artikel 23 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 hebben uitgevoerd.

1. De door de diensten van de Commissie uitgevoerde controles ter plaatse in verband met de medefinanciering van het EFRO hebben vooral ten doel na te gaan of de in de bijstands- en betalingsaanvragen vermelde gegevens juist zijn, of de toegepaste procedures, meer in het bijzonder de inschrijvingsprocedures correct waren en wat het sociaal-economische effect van de maatregelen is. Daartoe hebben de controles betrekking op :
  - stukken tot staving van de uitgavenraming waarvan wordt uitgegaan om de bijstand uit het EFRO te verlenen en de betrokken uitgaven toe te staan, stukken die aantonen dat de toegepaste inschrijvingsprocedures in overeenstemming met de nationale en communautaire voorschriften zijn en die met het oog op de bij het EFRO ingediende betalingsaanvragen aangeven hoe groot de werkelijk bewezen uitgaven zijn;
  - de materiële uitvoering van de projecten, die in overeenstemming moet zijn met de in de aanvragen om bijstand uit het EFRO vermelde gegevens;
  - de sociaal-economische toestand in de bezochte gebieden en de mate waarin de investeringen bijdragen tot het bereiken van sociaal-economische doelstellingen.

In 1992 zijn 19 controles ter plaatse uitgevoerd in negen Lid-Staten waarin

- op grond van Verordening (EEG) nr. 4253/88 gefinancierde programma's worden uitgevoerd (15 programma's);
- bijstand wordt verleend op grond van Verordening (EEG) nr. 2088/85, namelijk voor twee geïntegreerde mediterrane programma's;
- de drie vormen van financiering op grond van de vroegere voorschriften (Verordening (EEG) nr. 1787/84) worden toegepast, namelijk de financiering van projecten (19 projecten), de financiering van programma's (7 programma's) en de financiering van bijzondere quotavrije programma's waarvoor het EFRO bijstand verleent op grond van specifieke Gemeenschapsvoorschriften (1 programma).

De belangrijkste problemen, onvolkomenheden of onregelmatigheden die bij deze controles ter plaatse of bij vroegere controles aan het licht kwamen, betroffen :

- niet in aanmerking komende uitgaven : voor een aantal door de Lid-Staten gedeclareerde uitgaven verleent het EFRO geen financiering, b.v. uitgaven die zijn gedaan vóór de datum waarop het project voor financiering in aanmerking komt; niet in de uitgavenstaat vermelde verlaging van de investeringskosten door terugbetaling van de BTW aan de begunstigde; uitgaven voor investeringen waarvoor het EFRO geen bijstand verleent;

- de openbare inschrijvingen : de Lid-Staten nemen de voorschriften van de Gemeenschap inzake openbare inschrijvingen niet steeds in acht. De uitvoeringsorganen proberen soms voor werkzaamheden of uitrusting waarvan de omvang het vastgestelde minimum overschrijdt, bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschap te omzeilen door zich te beroepen op urgentie, specificiteit van het project of behoefte aan gespecialiseerde kennis of door de opdracht op te splitsen en zodoende beneden de drempel voor bekendmaking te blijven. Soms wordt een lijst van geselecteerde bedrijven gehanteerd, waardoor men wel volgens de letter maar niet naar de geest van de voorschriften handelt. In dit verband moeten ook de door inschrijvers gegeven kortingen worden vermeld, die soms oplopen tot 70% of 80 %. Daardoor moet de financiering van het project later worden herzien om rekening te houden met werkzaamheden of materiaal die niet in de oorspronkelijke offerte waren opgenomen, met het gevolg dat niet alleen het aanbestedingsproces, maar ook de oorspronkelijke financiële planning wordt doorkruist, mogelijk ten koste van andere projecten;
  - de boekhoudmethoden van de Lid-Staten : de nationale overheid maakt soms geen duidelijk onderscheid tussen vastleggingen en betalingen waardoor de gegevens in de bij de Commissie ingediende betalingsaanvragen niet correct zijn. Bepaalde uitvoeringsorganen hebben geen afzonderlijke boekhouding voor maatregelen waarvoor de Structuurfondsen financiële bijstand verlenen, geen herkenningcodes voor boekingen in verband met deze maatregelen. Daardoor wordt het natrekken van de betrokken uitgaven bemoeilijkt. De voor financiering in aanmerking komende uitgaven kunnen ook niet worden aangewezen, wanneer slechts voor een deel van de investering bijstand uit het EFRO wordt verleend en de plaatselijke uitvoerende instantie zich er door een gebrekkige informatie niet van bewust is dat de Gemeenschap in de financiering van het project bijdraagt.
- Voor de controles ter plaatse wordt gebruik gemaakt van oorspronkelijke documenten betreffende de uitgaven. Dergelijke documenten zijn echter niet altijd beschikbaar bij de controles;
- de interne administratieve procedures en organisatie van de Lid-Staten : ingewikkelde en omslachtige administratieve procedures kunnen meebrengen dat de door de Gemeenschap beschikbaar gestelde middelen met grote vertraging bij de uiteindelijke begunstigen terechtkomen. Administratieve rompslomp en begrotingsproblemen of politieke moeilijkheden kunnen bovendien vertragingen in de overboeking van nationale middelen tot gevolg hebben.
2. In 1992 hebben de diensten van de Commissie voor het Europees Sociaal Fonds 43 controlebezoeken in de Gemeenschap afgelegd. Daarbij zijn 49 OP's gecontroleerd waarvoor in de periode 1990/1991 voor een bedrag van 2.437 miljoen ecu bijstand uit het ESF is verleend. De controles zijn in de eerste plaats gericht op de belangrijkste OP's en initiatiefnemers. Daarnaast wil men echter ook nagaan in hoeverre de Lid-Staten een beheers-, toezicht- en controlesysteem hebben opgezet waarmee zij een snelle en doeltreffende aanwending van middelen uit het ESF kunnen garanderen.

In verscheidene Lid-Staten wordt aan dergelijke systemen gewerkt. In dat verband zij gewezen op het belang van de technische bijstand om de initiatiefnemers beter te begeleiden, het toezicht te versterken en op de behoefte aan een doeltreffend computersysteem om alle nodige statistische gegevens te verwerken. Daarbij moet echter nog een oplossing worden gevonden voor een aantal problemen, zoals bijvoorbeeld de nauwkeurige bepaling van cursusduur, begunstigen, in aanmerking komende uitgaven en bevoegde administratieve instanties. Bovendien zijn de voortgangsrapporten in bepaalde gevallen te beknopt.

De Lid-Staten moeten in het kader van de ruimere bevoegdheden die zij overeenkomstig het partnershipsbeginsel toebedeeld kregen, hun controleactiviteiten opvoeren, ook al zijn deze in 1992 in vergelijking met de vorige jaren toegenomen.

3. Wat het EOGFL betreft, heeft de afdeling Oriëntatie in 1992 met het oog op een correcte besteding van de uit het Fonds verstrekte middelen en de inachtneming van de betreffende Gemeenschapsvoorschriften, 15 controles ter plaatse in zeven Lid-Staten uitgevoerd in verband met de operationele programma's van doelstelling 1, doelstelling 5b en Verordening 866/90, indirecte maatregelen, zowel horizontale (b.v. VO. 2328/91) of regionale (b.v. VO. 1820/80 voor Ierland of 1401/86 en 1402/86 voor Italië, resp. Schotland, GMP voor Griekenland), alsmede vroegere directe maatregelen (VO 355/77).
4. Het DG Financiële Controle heeft in 1992 zijn controles ter plaatse voortgezet waarbij voor ieder Fonds de toezicht- en controlesystemen, zowel op nationaal als op regionaal niveau worden doorgelicht. In het kader van dat programma zijn ook een aantal gerichte controles uitgevoerd. De systeemcontrole omvat zowel een beschrijving van de systemen als een (steekproefsgewijze) conformiteits- en deugdelijkheidsonderzoek, waarbij aan de hand van een OP alle schakels tot de eindbegunstigde worden doorgelicht. Wanneer in 1993 de systeemcontroles, inclusief van de financiële kanalen, beëindigd zullen zijn, zal de Financiële Controle zich voor ieder Fonds een algemeen beeld kunnen vormen van de betrouwbaarheid van de nationale systemen en van minstens één regionaal systeem per Lid-Staat. Aan de hand van deze gegevens zal de Financiële Controle, in samenwerking met de ordonnateurs van de Commissie en de controle-instanties in de Lid-Staten, ervoor kunnen zorgen dat de controlebezoeken zich toespitsen op de bij de systeemcontrole aan het licht gebrachte onvolkomenheden in het systeem en zal zij het onderzoek van de regionale systemen kunnen afronden. Daarbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan de controles die de ter zake bevoegde instantie uitvoert om de door de Lid-Staat ingediende betalingsaanvragen te staven.

In 1992 hebben de bevoegde diensten van de Financiële Controle in totaal 91 controles ter plaatse uitgevoerd. De controles hadden betrekking op een totale uitgave van ongeveer 3.200 miljoen ecu.

De controlewerkzaamheden zijn in de Lid-Staten aangevuld met seminaries en workshops voor nationale ambtenaren die belast zijn met het beheer van en het toezicht op de betrokken financiële middelen. In 1992 zijn dergelijke studiedagen gehouden in Newcastle (Noord-Ierland) en Kopenhagen.

5. De door de verschillende diensten uitgevoerde controles worden eerst op elkaar afgestemd. Daarnaast coördineert de Commissie haar controles ook met die van de Rekenkamer.

Volgens de Commissie zijn deze controles ter plaatse zeer nuttig, zowel voor de Commissie als voor de Lid-Staten. Zij dragen namelijk ter plaatse bij tot de oplossing van een groot aantal problemen, misverstanden of vraagstukken in verband met voorschriften en werkwijzen van de Gemeenschap die de activiteiten van de Fondsen betreffen. Zij dragen bij tot een beter inzicht in de oogmerken, moeilijkheden en beperkingen van iedere partner. Zij leiden na het aanbrengen van de nodige verbeteringen tot een doeltreffende uitvoering van het programma, omdat de diensten van de Commissie in overleg met de betrokken nationale autoriteiten ingrijpen wanneer bij de controles ter plaatse onvolkomenheden en onregelmatigheden ontdekt worden. Zo nodig wordt de uitbetaling van Gemeenschapsmiddelen opgeschort of geweigerd of worden uitgekeerde bedragen teruggevorderd, of wordt zelfs de in artikel 169 van het Verdrag bedoelde strafprocedure ingeleid.

## HOOFDSTUK III

### BEOORDELING VAN DE TOEPASSING VAN DE BEGINSELEN VAN DE HERVORMING, EVALUATIE VAN DE COMMUNAUTAIRE BIJSTANDSVERLENING EN ROL VAN DE SOCIALE PARTNERS

#### 1. TOEPASSING VAN DE BEGINSELEN VAN DE HERVORMING

In de vorige verslagen werd een over het geheel genomen positief beeld geschetst van de toepassing van de programmerings-, concentratie- en partnerschipsbeginselen, al werden ook enkele tekortkomingen gesignaleerd. De controle op de naleving van het additionaliteitsbeginsel bleek daarentegen zowel voor de Commissie als voor de Lid-Staat een ingewikkelde taak te zijn.

In 1992 werd geen enkel nieuw feit gemeld dat verandering had kunnen brengen in het reeds eerder geformuleerde oordeel over de toepassing van de eerstgenoemde beginselen. Daarom is deze paragraaf uitsluitend gewijd aan de activiteiten die de Commissie met de actieve medewerking van de Lid-Staten heeft ontplooid om de naleving van het additionaliteitsbeginsel te controleren en concreet gestalte te geven aan het partnership in het praktijk.

##### 1.1. Juridische aspecten van het additionaliteitsbeginsel

De controle op de naleving van het additionaliteitsbeginsel heeft tot doel aan te tonen dat de verhoging van de kredieten van de Structuurfondsen wel degelijk heeft geleid tot een uitbreiding van de financiële middelen die worden aangewend voor de verwezenlijking van de vijf prioritaire doelstellingen die bij de hervorming in aanmerking zijn genomen.

Met betrekking tot de naleving van het additionaliteitsbeginsel zijn er twee aspecten die inherent met elkaar verbonden zijn :

- Het macro-economische aspect, namelijk het feit dat de kredieten van de Structuurfondsen bovenop de nationale overheidsuitgaven moeten komen (bezien in totaal) : de Commissie controleert of de Lid-Staat zijn uitgaven voor structuursteun in de betrokken gebieden niet heeft verlaagd in vergelijking met een referentieperiode;
- Het micro-economische aspect, namelijk het feit dat de kredieten van de Structuurfondsen wel degelijk de beoogde begunstigden moeten bereiken : de Commissie gaat na of de begrotingsprocedures van de verschillende Lid-Staten borg staan voor transparante financiële stromen.

Voor het eerste aspect zijn de Lid-Staten en de Commissie overeengekomen te zorgen voor een follow-up gedurende de hele programmeringsperiode, ook al kan de additionaliteitscontrole pas aan het einde van die periode werkelijk worden voltooid. Deze follow-up heeft twee fundamentele problemen aan het licht gebracht :

In de eerste plaats is gebleken dat de controlewerkzaamheden alleen dan tot een goed einde kunnen worden gebracht als de autoriteiten van de betrokken Lid-Staat hun volledige medewerking verlenen aan de diensten van de Commissie. De Commissie kan zich namelijk uitsluitend baseren op de gegevens die elke Lid-Staat haar verstrekt. In dit opzicht heeft de Commissie slechts met de autoriteiten in Italië, het Verenigd Koninkrijk en in mindere mate Frankrijk (bij de communautaire bestekken voor de overzeese departementen) problemen ondervonden.

In de tweede plaats is gebleken dat de formulering van artikel 9 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 niet helemaal bij de concrete realiteit aansluit, vooral niet ten aanzien van sommige onder de doelstellingen 2 tot 5 vallende gebieden, waar de vereiste inspanning om (per doelstelling en in voorkomend geval per gebied) alle in aanmerking komende uitgaven te inventariseren in geen verhouding zou hebben gestaan tot het belang van de hele onderneming.

Deze dubbele constatering heeft de Commissie ertoe gebracht in tweeërlei opzicht een pragmatische houding aan te nemen :

Om de korte-termijnproblemen op te lossen heeft de Commissie vanaf 1991 bilaterale contacten met de Lid-Staten onderhouden om samen te zoeken naar praktische oplossingen die een additionaliteitscontrole mogelijk maken. Dank zij deze aanpak zijn in 1992 bevredigende resultaten behaald (zie hierna).

Om op lange termijn de fundamentele problemen te kunnen aanpakken heeft de Commissie de Raad in het kader van de herziening van de verordeningen betreffende de Structuurfondsen voorgesteld (maart 1993) artikel 9 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 ingrijpend te wijzigen. Deze wijziging heeft tot doel het additionaliteitsbeginsel expliciet te omschrijven en tevens een algemene bepaling inzake de controle vast te stellen, doch daarbij de nodige flexibiliteit in te voeren om rekening te kunnen houden met de technische en administratieve realiteit en de macro-economische situatie in elke Lid-Staat. In het voorstel van de Commissie staat bovendien dat de additionaliteitsproblemen voortaan moeten worden besproken vanaf de fase waarin over de CB's wordt onderhandeld.

Op 20 juli 1993 heeft de Raad Verordening (EEG) nr. 4253/88 op basis van het voorstel van de Commissie gewijzigd. Het over de additionaliteit handelende artikel 9 in de op 20 juli 11. door de Raad goedgekeurde, gewijzigde verordening luidt als volgt :

"Om een reëel economisch effect te waarborgen mogen de kredieten van de Structuurfondsen en van het FIOV die in een Lid-Staat voor een in artikel 1 van Verordening (EEG) nr. 2052/88 vermelde doelstelling worden aangewend, niet in de plaats komen van de structurele uitgaven van de overheid van de Lid-Staat of daarmee gelijk te stellen structurele uitgaven van de Lid-Staat voor het gehele grondgebied dat voor de betrokken doelstelling in aanmerking komt.

Daartoe zien de Commissie en de betrokken Lid-Staat er bij het opstellen en de uitvoering van de communautaire bestekken op toe dat de Lid-Staat voor het gehele betrokken grondgebied de structurele uitgaven van de overheid of daarmee gelijk te stellen structurele uitgaven ten minste op hetzelfde peil houdt als tijdens de voorgaande programmeringsperiode, daarbij evenwel rekening houdend met de macro-economische context waarbinnen de betrokken financieringen plaatsvinden, alsmede met bepaalde specifieke economische situaties, te weten privatiseringen, de uitzonderlijk hoge structurele uitgaven van de overheid in de vorige programmeringsperiode en de nationale conjunctuurontwikkeling.

De Commissie en de Lid-Staat komen bij het opstellen van de communautaire bestekken ook overeen hoe de naleving van het additionaliteitsbeginsel wordt gecontroleerd.

Om de controle op de naleving van het additionaliteitsbeginsel mogelijk te maken verstrekt de Lid-Staat de Commissie bij het indienen van de plannen en regelmatig tijdens de uitvoering van de communautaire bestekken passende financiële gegevens.

## 1.2. Controle op de naleving van het additionaliteitsbeginsel

De in 1992 verrichte controles hadden hoofdzakelijk betrekking op gegevens over de begrotingsuitvoering in de periode 1989-1991 (indien mogelijk ook op ramingen voor 1992). Deze uitvoeringsgegevens werden vergeleken met de overeenkomstige uitgaven in 1987 of in 1988 of met de gemiddelden voor deze twee jaren. Het referentiejaar is in partnershipoverleg met de Lid-Staat gekozen om te garanderen dat de gekozen periode representatief is.

Er dient eraan te worden herinnerd dat de additionaliteitscontrole wordt verricht in het kader van het partnerschap en gebaseerd is op door de betrokken Lid-Staat verstrekte gegevens die de diensten van de Commissie niet op hun juistheid kunnen toetsen. Dit laatste is voornamelijk te wijten aan het brede terrein dat deze gegevens bestrijken, en aan de sterk uiteenlopende aard ervan : in de eerste plaats betreft de additionaliteitscontrole niet alleen de medegefinancierde uitgaven, maar alle overheidsuitgaven voor structurele doeleinden die op het in aanmerking komende grondgebied zijn gedaan, en in de tweede plaats moet het begrip "overheidsuitgaven" in ruime zin worden geïnterpreteerd (met inbegrip van bijvoorbeeld de investeringen van semi-overheidsbedrijven).

De resultaten van de controle kunnen als volgt worden samengevat :

### - Doelstelling 1

De controle voor de regio's van doelstelling 1 levert de minste technische problemen op : de in aanmerking komende regio's vallen immers samen met administratieve eenheden van de Lid-Staten (niveau NUTS 2), zodat veel minder problemen worden ondervonden ten aanzien van de beschikbaarheid van gegevens. Voor de Lid-Staten die op de verzoeken van de Commissie zijn ingegaan, kon deze controle dan ook overeenkomstig de verordening worden verricht.

De navolgende tabel geeft een overzicht van de (reële) gemiddelde ontwikkeling van de uitgaven voor structurele doeleinden van deze Lid-Staten in vergelijking met de referentieperiode. Geen enkele van deze Lid-Staten blijkt zijn eigen ontwikkelingsinspanningen te hebben verminderd in vergelijking met de periode vóór de hervorming, wat moet worden opgevat als een aanwijzing dat het additionaliteitsbeginsel als neergelegd in artikel 9 van Verordening (EEG) nr. 4253/88 is nageleefd.

Lid-Staat	Referentieperiode	Periode waarop de controle betrekking heeft	Ontwikkeling van de nationale structurele uitgaven (gemiddelde voor de betrokken jaren)
Griekenland	1988	1989-1991	+ 23%
Spanje (1)	1988	1989-1993 (1)	+ 21% (1)
Frankrijk-Corsica (2)	1984-1988	1989-1991	+ 142%
Ierland	1988	1989-1992	+ 14%
Portugal	1988	1989-1991	+ 14%

Bron : Door de Lid-Staten verstrekte gegevens over de begrotingsuitvoering die door de Commissie zijn bewerkt.

(1) De Spaanse autoriteiten hebben de nodige gegevens in februari 1993 medegedeeld. Op een verzoek om aanvullende informatie is tot vandaag van Spanje nog geen bevredigend antwoord ontvangen.

(2) De gekozen referentieperiode komt overeen met de planningsperiode van de Lid-Staat (CPER).

Italië had op 31 december 1992 nog steeds niet de gegevens verstrekt die voor zijn regio's van doelstelling 1 nodig zijn. De bevoegde Commissieleden hebben de Italiaanse autoriteiten dringend verzocht aan hun verplichtingen te voldoen.

De Britse autoriteiten hebben tot dusver geen enkele informatie verstrekt wat Noord-Ierland betreft. Het streven van de Commissie was er in 1992 hoofdzakelijk op gericht van de Britse autoriteiten garanties te verkrijgen ten aanzien van de transparantie van de betrokken financiële stromen. Een oplossing in deze zin is in 1992 bereikt. Nu moet nog het probleem van de indiening van de benodigde gegevens bij de Commissie worden opgelost.

Wat ten slotte de Franse overzeese departementen (DOM) betreft, werden de door de Franse autoriteiten verstrekte gegevens niet toereikend geacht om aan te tonen dat het additionaliteitsbeginsel was nageleefd. Momenteel zijn er contacten om de nog hangende problemen op te lossen.



- Overige doelstellingen

De resultaten van de beoordeling van de additionaliteit voor de overige doelstellingen waren nogal ongelijk, waarbij er zowel per doelstelling als per Lid-Staat verschillen waren.

Wat de verschillen tussen de doelstellingen betreft, dient erop te worden gewezen dat het bij de doelstellingen 2 en 5b gaat om nauwkeurig afgebakende geografische gebieden en om steun uit ten minste twee Fondsen, terwijl de doelstellingen 3 en 4 een horizontaal karakter dragen en er voor deze doelstellingen slechts op één Fonds (ESF) een beroep wordt gedaan.

Bij de doelstellingen 3 en 4 heeft de beoordeling van de additionaliteit grote problemen opgeleverd. De belangrijkste oorzaak daarvan betrof de bepaling van de in aanmerking komende uitgaven, aangezien deze twee doelstellingen zoals gezegd geen regionaal karakter dragen en de beoordeling op nationaal niveau moet worden uitgevoerd. Uit contacten met de Lid-Staten is gebleken dat het daarbij om een groot aantal betalingsinstanties gaat aangezien de verantwoordelijkheid voor het arbeidsmarktbeleid in veel gevallen is gedelegeerd aan lagere bestuursniveaus of aan speciale instellingen. Dit geldt met name voor de opleiding. Er is overwogen om voor elk van beide doelstellingen een afzonderlijke beoordeling uit te voeren, maar wegens de statistische problemen is besloten tot een beoordeling voor beide doelstellingen samen.

De enige volledige beoordeling die tot dusver is uitgevoerd, heeft betrekking op België. Hoewel deze beoordeling een succes was en positieve resultaten heeft opgeleverd, is erdoor aangetoond welke grote problemen zich in dit verband voordoen. Daarom heeft de Commissie een meer kwalitatieve benadering voorgesteld waarbij gegevens worden verzameld van een representatieve steekproef uit de grootste betalingsinstanties in elke Lid-Staat. Deze benadering zal in 1993 ten uitvoer worden gelegd.

Een van de belangrijkste oorzaken van de problemen bij de doelstellingen 2 en 5b is dat de voor bijstand in aanmerking komende gebieden vaak erg klein zijn en niet samenvallen met "statistische" eenheden in de Lid-Staten. Bovendien kunnen in veel gevallen binnen een zelfde regio zowel gebieden van de ene als gebieden van de andere doelstelling voorkomen, wat het voor de nationale autoriteiten moeilijk maakt om voor de doelstellingen 2 en 5b afzonderlijke gegevens te verstrekken.

Om deze redenen moest in veel gevallen voorlopig met gedeeltelijke gegevens genoegen worden genomen en in ruimere mate van kwalitatieve informatie worden uitgegaan. In andere gevallen werd de beoordeling gebaseerd op een gekozen significante steekproef (b.v. in Spanje, waar de controle werd toegespitst op de drie gebieden waar van een grotere betrokkenheid van de Structuurfondsen sprake was - maar de Spaanse autoriteiten hebben nog niet de nodige gegevens verstrekt - of op vergelijkbare gegevens (b.v. in Frankrijk, waar gebruik werd gemaakt van het nationale programmeringssysteem CPER). De Commissie is zich er niettemin van bewust dat dergelijke vereenvoudigingen de betekenis van de hele operatie beperken. Met name is het niet altijd mogelijk gebleken aan te tonen dat de structurele inspanningen op de in aanmerking komende gebieden werden geconcentreerd.

Een andere belangrijke moeilijkheid waar door de Lid-Staten op werd gewezen, houdt ermee verband dat de benadering op de doelstellingen is gebaseerd in plaats van op de Fondsen. De Lid-Staten voerden vaak aan dat de relevante gegevens, voor zover beschikbaar, door de vakministeries werden verwerkt en dat elk ministerie zijn eigen boekhoud- en programmeringssystemen had. De Commissie heeft er daarom, zij het met tegenzin, mee ingestemd dat werd gekozen voor een benadering per Fonds waar zulks noodzakelijk was, wat het geval was in België, Denemarken, Frankrijk en Nederland.

Zo wordt in Denemarken voor de doelstellingen 2 en 5b een beoordeling in een vereenvoudigde vorm uitgevoerd voor de Fondsen veeleer dan voor de doelstellingen. In België is de beoordeling voor doelstelling 2 in dit stadium beperkt gebleven tot de in EFRO-verband in aanmerking komende uitgaven en is de steun op ESF-terrein meegenomen bij de beoordeling voor de doelstellingen 3 en 4. Voor doelstelling 5b zijn slechts beperkte gegevens beschikbaar aangezien sommige van de betrokken programma's laat op gang zijn gekomen en het volledige effect ervan nu pas merkbaar wordt.

In Frankrijk moesten afzonderlijke beoordelingen worden uitgevoerd voor de in aanmerking komende uitgaven van het EFRO/EOGFL-type en voor die van het ESF-type. De beoordeling voor het eerstgenoemde type bleef beperkt tot de uitgaven in samenhang met de "Contrats de Plan Etat Région", terwijl de uitsplitsing van deze uitgaven tussen in aanmerking en niet in aanmerking komende gebieden en volgens de doelstellingen slechts kon worden geraamd op basis van bevolkingscijfers. Wat de uitgaven van het ESF-type betreft, werd een proefstudie ondernomen voor de regio die het meest van de Structuurfondsen profiteert. Het is de bedoeling deze studie in 1993 tot de overige regio's uit te breiden.

Voor Nederland betreffen de tot dusver voor doelstelling 2 verstrekte gegevens slechts een deel van de EFRO-component en de contacten om volledige gegevens voor het ESF te verkrijgen worden voortgezet. Wat doelstelling 5b betreft, moet in sterkere mate op kwalitatieve informatie worden vertrouwd aangezien het in verband met de structuur van de nationale begroting niet gemakkelijk is om de in aanmerking komende uitgaven in de 5b-gebieden aan te wijzen.

Wat Luxemburg en Duitsland betreft, hebben zich bij de beoordeling van de additionaliteit geen verdere ontwikkelingen voorgedaan. Voor Luxemburg is dit grotendeels het gevolg van een vertraagde uitvoering van het CB. Verwacht wordt dat Duitsland in 1993 de bestaande cijfers voor doelstelling 2 zal bijwerken en ook gegevens zal verstrekken voor doelstelling 5, waarbij enige vooruitgang is geboekt met betrekking tot het bepalen van de problemen.

Ondanks de bovenvermelde problemen van uiteenlopende aard (waarvoor de Commissie hoopt op oplossingen in het kader van de nieuwe verordeningen) is ten aanzien van de beoordeling van de additionaliteit voor deze doelstellingen een belangrijke verbetering bereikt in 1992, behalve voor Italië en het Verenigd Koninkrijk, waar de situatie voor deze doelstellingen te vergelijken is met die voor doelstelling 1 en tot op zekere hoogte ook voor Spanje (van welk land de autoriteiten nog niet de door de Commissie en de nationale overheid in gezamenlijk overleg bepaalde gegevens hebben medegedeeld). De beschikbare gegevens, die weliswaar vaak slechts partieel zijn, geven aan dat in alle andere Lid-Staten het additionaliteitsbeginsel voor deze doelstellingen wordt nageleefd. De navolgende indicatieve tabel bevat een overzicht op basis van informatie die begin 1993 is ontvangen nadat daar in 1992 met de Lid-Staten technische vergaderingen over waren gehouden.

Land	Doelstelling	Betrokken fondsen	Referentieperiode	Beoordeelde periode	Ontwikkeling van de structuuruitgaven
België	2	EFRO-EOGFL	1988-89	1990-90	+ 12%
	3 & 4	ESF	1988	1990-91	+ 3%
Denemarken	2	EFRO	1988	1990-92	+ 90%
	2 + 3 & 4	ESF	1988	1990-92	+ 20%
Duitsland	2	alle	1988	1990-92	+ 196%
	3 & 4	ESF	1989	1990-93	+ 100%
Frankrijk	2	EFRO-EOGFL	1987-88 (1)	1989-93 (2)	+ 70%
	5b	EFRO-EOGFL	1987-88 (1)	1989-93 (2)	+ 45%

Bron : Door de Lid-Staten verstrekte gegevens over de begrotingsuitvoering, die door de Commissie zijn bewerkt

- (1) in sommige gevallen 1984-1988  
(2) de gegevens worden nog verder bestudeerd

### 1.3. Het partnership in praktijk

In de vorige verslagen is reeds uitvoerig ingegaan op de partnershipsrelaties en op de rol die de toezichtcomités in de uitvoering van de communautaire acties spelen. Over het geheel genomen is sinds 1989, en met name in 1992, sprake van een voortdurende intensivering van de betrekkingen tussen de Commissie, de Lid-Staten en de lagere overheden op diverse niveaus.

Zo heeft de uitvoering van het Spaanse CB voor doelstelling 1 bijvoorbeeld een nauwe samenwerking tussen de verschillende overheidsinstanties noodzakelijk gemaakt, bij de programmering zowel als in de vergaderingen in het kader van het toezicht; in Spanje betekende dit echt een bestuurlijke innovatie. Met de plaatselijke overheden en de economische en sociale partners zijn de banden echter minder nauw.

Ook in de Italiaanse gebieden van doelstelling 2 hebben de toezichtcomités een belangrijke rol gespeeld. In sommige regio's worden de plaatselijke overheden (provincies, "comunità rurali", gemeenten) regelmatig bij de vergaderingen betrokken en in bepaalde gevallen geldt dit ook voor de sociale partners.

Wat het ESF betreft, geeft het partnerschap op het gebied van opleiding en werkgelegenheid een verschillend beeld te zien al naar de doelstelling.

Bij de bestrijding van langdurige werkloosheid en de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces (doelstellingen 3 en 4) werden de plaatselijke en regionale overheden over het algemeen in sterkere mate betrokken bij de acties die in het kader van deze twee doelstellingen worden gefinancierd. In Nederland is in 1992 trouwens een belangrijke stap vooruit gezet wat het partnerschap betreft, aangezien de sociale partners voortaan gegarandeerd zitting hebben in de toezichtcomités. In het Verenigd Koninkrijk moet de deelname door vertegenwoordigers van de werkgevers en van de plaatselijke en regionale overheden daarentegen nog worden uitgebreid (wat het mogelijk zou maken in sterkere mate rekening te houden met de plaatselijke arbeidsmarktsituatie). Italië heeft bij de vaststelling van de nieuwe CB's voor 1993 eveneens het voornemen te kennen gegeven de sociale partners meer bij een en ander te betrekken.

Wat de doelstellingen op het gebied van regionale ontwikkeling (doelstellingen 1, 2 en 5b) betreft, zou in veel gevallen de deelneming door vertegenwoordigers van de plaatselijke overheden belangrijker kunnen zijn (met name in Frankrijk). In de regio's met een ontwikkelingsachterstand functioneert het partnership echter doorgaans goed.

Voor het toezicht op de programma's in het kader van doelstelling 5b zijn alle toezichtcomités opgericht en hebben zij in 1992 elk ten minste tweemaal vergaderd. In deze vergaderingen werd vooral aandacht besteed aan de stand van de uitvoering. In sommige gevallen besloten de toezichtcomités om binnen de subprogramma's middelen te verschuiven met het oog op een volledige uitvoering tegen eind 1993. In andere gevallen kozen de toezichtcomités voor nieuwe benaderingen die de uitvoering moesten vergemakkelijken en bevorderen. In samenwerking met de toezichtcomités werd een jaarlijks verslag over het toezicht opgesteld dat in juli 1992 bij de Commissie is ingediend. Dit verslag bevatte informatie over de financiële en materiële uitvoering op het niveau van de acties.

Voor de in de eerste programmeringsfase vastgestelde operationele programma's hebben de meeste toezichtcomités, om de mate van tenuitvoerlegging van de bijstand te meten, fysieke indicatoren uitgewerkt, die met wisselend succes zijn toegepast.

In de meeste gevallen is men erin geslaagd om aan de hand van deze indicatoren regelmatig een stand van zaken op te maken en door bijsturing tot een beter op de concrete realiteit gerichte aanpak te komen, zonder evenwel opnieuw zijn toevlucht te nemen tot een "projectgewijze" benadering.

Toch heeft de Commissie het nodig geacht deze indicatoren in de aan de programmering voorafgaande fasen te verbeteren, om zodoende in de toekomst een beter beeld te krijgen van de verschillende etappes van de maatregelen waartoe is besloten, zelfs op een globaal niveau.

In artikel 8, lid 3, van de gewijzigde Verordening (EEG) nr. 4253/88 is dan ook bepaald dat in de communautaire bestekken moeten worden vermeld "de prioritaire krachtlijnen ..., hun specifieke doelstellingen, gekwantificeerd indien de aard ervan zich daartoe leent, ...". De in dit verband uit te werken indicatoren zijn drievoudig :

- inventariseringsindicatoren : indicatoren om de bestaande materiële situatie qua basisinfrastructuur te meten,

- resultaatsindicatoren (output) : indicatoren om de kwaliteit te meten van datgene wat de infrastructuur oplevert,
- investeringsindicatoren (input) : indicatoren om de investeringsinspanning te meten.

## **2. Evaluatie van de communautaire bijstandsverlening**

De evaluatie, die ervoor moet zorgen dat de communautaire steunverlening doorzichtig en doeltreffend is, blijft een essentieel onderdeel van de regeling die voor de structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap in de Lid-Staten is ingesteld. In 1992 zijn naast evaluaties op macro-economisch niveau vooral evaluaties van de vormen van bijstandsverlening en zogenoemde thematische evaluaties verricht.

De fundamentele conclusie uit al deze werkzaamheden is dat de steun die de Gemeenschap via de in de CB's aangegeven prioriteiten aan de Lid-Staten verleent, een reëel effect op de economie van de betrokken landen heeft dat eenvoudig te constateren valt, maar waarvan de kwantificering ingewikkeld is. Nauwkeuriger geformuleerd, blijkt uit de kwantificering van dit effect in de regio's die onder doelstelling 1 vallen - welke kwantificering daar gemakkelijker is dank zij de omvang van de bijstandsverlening en de beschikbare schattingsmodellen - dat de communautaire steun een aanmerkelijke bijdrage levert aan de ondersteuning van groei en werkgelegenheid in deze regio's en bijgevolg aan hun vermogen om hun achterstand ten opzichte van de rest van de Gemeenschap in te lopen.

Alvorens een overzicht te geven van de resultaten van deze werkzaamheden per prioritaire doelstelling van de hervorming, dient te worden gewezen op de aanzienlijke inspanningen die sommige Lid-Staten zich op eigen initiatief voor de evaluatie getroosten. Er is namelijk sprake van een algemene bewustwording van het belang en de rol van de evaluatie bij het beheer en de planning van de bijstandsverlening, die gepaard gaat met steeds frequentere activiteiten op dit gebied, al verschilt de structuur voor en de aanpak van de evaluatie van land tot land. In het licht van de vele diverse werkzaamheden die daarvan het gevolg zijn, heeft de Commissie met de Lid-Staten een technische evaluatiegroep opgericht om het partnership te verbeteren en de samenhang van het communautaire en het nationale of regionale evaluatiebeleid te bevorderen. Sinds 1992 komt deze groep periodiek bijeen.

Voorts heeft de Commissie met het oog op de ontwikkeling van haar eigen evaluatiecapaciteit en van die van de Lid-Staten het proefprogramma MEANS (Méthodes d'Evaluation des Actions de Nature Structurelle - Methodes voor de Evaluatie van Acties van Structurele Aard) gelanceerd. Met dit programma wordt beoogd de voor de evaluatie van het structuurbeleid gebruikte methoden beter aan te passen aan de eisen die de nieuwe communautaire vormen van bijstandsverlening stellen. De Commissie hoopt er zo concreet toe bij te dragen dat alle partners in alle Lid-Staten de evaluatiemethoden accepteren, begrijpen en kunnen toepassen.

## 2.1. Bijstandsverlening in het kader van doelstelling 1

### 2.1.1. Effect van de bijstandsverlening

De concentratie van de middelen van de Structuurfondsen op de regio's van doelstelling 1 heeft tot gevolg dat de in de CB's voor deze regio's vermelde uitgaven, uitgedrukt als percentage van het BBP, een belangrijke factor vormen. Het is derhalve gerechtvaardigd een duidelijk effect op de ontwikkeling van de meest kenmerkende macro-economische grootheden te verwachten. Omdat de ontwikkeling van deze grootheden sterk wordt beïnvloed door de veranderingen in de internationale economische conjunctuur, werd een nieuwe beoordeling van de macro-economische betekenis van de Structuurfondsen in de onder doelstelling 1 vallende regio's noodzakelijk geacht.

Om het macro-economische effect van de communautaire subsidies en van de CB's te kunnen beoordelen is een analyse uitgevoerd op basis van geharmoniseerde Eurostat-bronnen. Het betreft een opzet waarbij gebruik wordt gemaakt van een input-output-benadering met een nieuwe methode voor de actualisering van de intersectorale relaties van 1985 tot nu. Geschat wordt welk effect de door de Gemeenschap gesteunde maatregelen hebben op belangrijke macro-economische variabelen, en met name op de investeringen in vaste activa, de werkgelegenheid, de invoer en de groei. Deze aanpak is gedurende een aantal jaren verder uitgewerkt en verfijnd en de hierna vermelde resultaten zijn gebaseerd op de meest recente versie ervan, waarin er rekening mee wordt gehouden dat sinds de start van de CB's in 1989 de economische prestaties in de Gemeenschap, en vooral in de regio's van doelstelling 1, achterblijven bij de prognoses. (De cijfers voor 1993 zijn gebaseerd op de meest recente officiële prognoses, die zeker nog naar beneden zullen worden bijgesteld).

Gedurende de hele periode 1989-1993 waren de CB's van grote betekenis voor de investeringen, en de communautaire subsidies hebben een belangrijke rol gespeeld in de maatregelen waardoor de voor de ontwikkeling van de betrokken regio's benodigde infrastructuur kon worden gerealiseerd. Gedurende deze hele periode zijn de communautaire subsidies steeds belangrijker geworden, niet alleen voor de regio's van doelstelling 1 als geheel, maar ook voor elk van deze regio's afzonderlijk. Dit was voor een belangrijk deel het directe gevolg van het feit dat de verhouding investeringen/BBP gedurende deze periode meestal terugliep. Het aandeel van de met communautaire subsidies verband houdende bruto-investeringen in vaste activa (BIVA) was het grootst in Griekenland en Portugal en het kleinst in Italië en Spanje. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de met de communautaire subsidies en het communautaire bestek verbonden bruto-investeringen in vaste activa aan het begin en aan het einde van de periode. (In verband met de bijzondere kenmerken van de Franse gebieden van doelstelling 1 kon Frankrijk niet in deze analyse worden meegenomen).

	Met de communautaire steun samenhangend % van de BIVA		Met het CB (*) samenhangend % van de BIVA	
	1989	1993	1989	1993
Portugal	7,7	9,9	20,6	27,7
Griekenland	9,7	11,9	20,1	24,6
Ierland	7,5	8,8	17,0	20,8
Spanje (doelstelling 1)	2,9	4,1	5,8	8,0
Italië (doelstelling 1)	2,1	3,1	4,8	6,8
Verenigd Koninkrijk (doelstelling 1)	4,7	5,2	11,8	13,8
Regio's van doelstelling 1	3,9	5,2	8,6	11,7

(\*) Inclusief de uitgaven van de particuliere sector die in het geraamde financieringsplan voor het CB zijn opgenomen.

Deze bijdragen aan de uitbreiding van de kapitaalvoorraad zijn belangrijk genoeg om structurele veranderingen in de regio's van doelstelling 1 mogelijk te maken waardoor deze regio's beter in staat zouden moeten zijn om een duurzame groei te bereiken. In deze analyse wordt de aandacht weliswaar geconcentreerd op het effect van de CB's op de vraagzijde, maar hoogst waarschijnlijk zullen deze investeringen in de produktiecapaciteit een verstrekkende invloed uitoefenen op het potentieel van de regio's voor groei in de toekomst.

Gezien het effect van de communautaire bijstand op de bruto-investeringen in vaste activa, is het niet verbazend dat ook de invloed op de groei van de produktie aanzienlijk is. De resultaten van de input-output-analyse kunnen op twee verschillende manieren worden weergegeven. Ofwel wordt aangegeven welk effect een plotselinge stopzetting van de communautaire steun in een bepaald jaar zou hebben op de ontwikkeling, ofwel wordt geschat welke bijdrage de communautaire steun heeft geleverd aan de geconstateerde gemiddelde jaarlijkse groei in de periode 1989-1993.

Wat de eerste manier betreft, kan worden gesteld dat een plotselinge afschaffing van het CB zou leiden tot een daling van de groei in het betrokken jaar met een percentage dat varieert van 2,5 tot 3, afhankelijk van het jaar. De betekenis van de communautaire subsidies is bijna de helft hiervan: afschaffing ervan in een bepaald jaar zou leiden tot een daling van de groei in dat jaar met 1,2 à 1,4%, afhankelijk van het jaar.

De communautaire subsidies hebben een uiteenlopend effect op het groeitempo in de verschillende regio's gehad. Het grootste effect in de bovenbedoelde zin trad op in Portugal. Als in dit land de subsidies in een bepaald jaar achterwege zouden zijn gebleven, zou de groei in dat jaar gemiddeld 3,2 procentpunten lager zijn uitgevallen. Het op deze wijze berekende effect was ook aanzienlijk in Griekenland (2,4 procentpunten) en in Ierland (1,6 procentpunten). Voor Spanje en Noord-Ierland bedraagt het verschil ca. 1 procentpunt, en voor Zuid-Italië ongeveer 0,7 procentpunt.

De tweede manier, waarbij het om het gemiddelde jaarlijkse effect over de periode 1989-1993 gaat, brengt aan het licht dat de communautaire subsidies in de loop van de tijd belangrijker werden voor het groeitempo. De mate waarin zij dit waren, was in het begin van de periode het kleinst en in de laatste twee jaren het grootst. Dit komt doordat de werkelijke groei in de meeste landen minder werd, zodat de relatieve invloed van de communautaire subsidies toenam.

Het verschil tussen de geschatte en de werkelijke groei, dat de toenemende betekenis van de communautaire subsidies in de loop van de periode 1989-1993 verklaart, is voor elk betrokken land duidelijk aangegeven in de onderstaande tabel.

	Gemiddelde jaarlijkse groei	Werkelijke gemiddelde jaarlijkse groei	Geschatte jaarlijkse invloed van de Structuurfondsen
	1989-1993 geschat in 1989 (1)	1989-1993 (2)	(3)
Griekenland	2,5	1,6	0,5
Spanje	4,6	1,5	0,2
Ierland	3,9	4,6	0,3
Italië	3,0	1,5	0,1
Portugal	4,6	2,6	0,7

Bron : (1) en (2) : diensten van de Commissie

(3) : "The economic impact of the CSF 89-93" (Jörg Beutel, Konstanz, Duitsland, april 1993). De cijfers voor Spanje en Italië hebben betrekking op de regio's van doelstelling 1 in deze twee landen.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat de communautaire bijstand in de betrokken periode een belangrijke rol heeft gespeeld in het op peil houden van de totale vraag in de regio's van doelstelling 1. Gezien de invoerbehoefden van deze regio's, valt echter te verwachten dat een deel van deze vraag weglekt. Voor alle regio's lekt in feite circa 20% van de totale waarde van de subsidies weg. Dit varieert van ongeveer 50% voor Noord-Ierland tot ongeveer 15% voor Zuid-Italië en Spanje. In alle gevallen lekt er meer weg naar andere EG-landen dan naar derde landen, en wel gemiddeld circa 30% meer.

Ook op de werkgelegenheid hadden de communautaire subsidies een positief effect, het meest in Portugal, Griekenland en Ierland. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking van wie de arbeidsplaatsen dank zij deze financiële middelen werden geschapen of ondersteund, varieerde van meer dan 3 in Portugal tot circa 2 in Griekenland en Ierland en circa 1 in de overige regio's. De communautaire bestekken versterkten dit effect, en wel tot meer dan het dubbele voor de meeste regio's. Verwacht wordt dan ook dat er in 1993 circa 800.000 met de uitvoering van de CB's verbonden arbeidsplaatsen zullen zijn, dit is 3,7% van de totale werkgelegenheid. In deze cijfers is geen rekening gehouden met de opleidingsacten in de steun voor de werkgelegenheid die in de gebieden van doelstelling 1 aan vele personen ten goede komen.



Bij wijze van conclusie kan worden gesteld dat het belang van de CB's voor de regio's van doelstelling 1 niet moet worden onderschat. In de periode 1989-1993 is de communautaire steun van essentieel belang geweest om in Portugal, Spanje en Ierland een snellere groei dan het communautaire gemiddelde mogelijk te maken, zodat de ontwikkelingsachterstand kleiner werd, en heeft deze steun Noord-Ierland, de Mezzogiorno en Griekenland geholpen om geen grotere achterstand op te lopen ten opzichte van de rest van Europa. Dank zij de verleende communautaire subsidies is de Ierse economie gemiddeld tweemaal zo snel gegroeid als de economie van de Gemeenschap als geheel.

Het spreekt vanzelf dat de hierboven beschreven effecten rechtstreeks verband houden met de operationele en financiële bepalingen van de in de CB's opgenomen vormen van bijstandsverlening en met de feitelijke uitvoering van de beoogde projecten. Het van een actie verwachte effect kan zich immers slechts werkelijk voordoen als de beschikbaar gestelde middelen ook echt zijn besteed en als de geplande projecten wel degelijk zijn uitgevoerd.

Daarom heeft de Commissie in 1992 veel belang gehecht aan de evaluatie van en het toezicht op de verschillende vormen van bijstandsverlening. Zo is voor ongeveer 60 operationele programma's en andere vormen van bijstandsverlening die betrekking hebben op zeer uiteenlopende bedrijfstakken en infrastructuurcategorieën, de evaluatie tijdens de uitvoering reeds voltooid of aan de gang.

Met deze studies werd een drieledig doel nagestreefd : in de eerste plaats de doelstellingen van het programma analyseren om de interne samenhang van het programma en zijn samenhang met de externe omstandigheden te kunnen beoordelen, in de tweede plaats het sociaal-economische effect van het programma op de gesteunde regio's schatten en ten slotte het materiële uitvoeringsniveau van het programma ter plaatse constateren aan de hand van relevante indicatoren.

Het eerste doel is grotendeels bereikt en de resultaten op het gebied van de samenhang en de synergie tussen de verschillende maatregelen van de OP's zijn positief. De tweede opdracht was echter moeilijker doordat er allerlei effecten optreden die niet goed te meten zijn, en doordat de nodige gegevens ontbraken of van geringe kwaliteit waren. Van de potentiële effecten van de programma's kon in een beperkt aantal gevallen bijvoorbeeld wel het aantal geschapen of in stand gehouden arbeidsplaatsen worden gemeten.

Bij de OP's betreffende vervoersinfrastructuur was het daarentegen mogelijk de maatschappelijke rentabiliteit te beoordelen met behulp van klassieke kosten-baten-technieken. Voor het NPCB "AUTOVIAS" in Spanje zijn bijvoorbeeld rentabiliteitscijfers berekend, die bleken te variëren van 21,44% voor het meest rendabele wegvak tot 7,41% voor het minst rendabele. Deze rentabiliteitscijfers zijn aan het stijgen ten opzichte van eerdere schattingen, vooral doordat er op het bestaande wegennet meer verkeer en meer ongelukken zijn dan was verwacht.

Wat de materiële uitvoering betreft, beginnen er in het veld belangrijke resultaten zichtbaar te worden. Zo heeft het GMP voor Midden-Griekenland het volgende opgeleverd : op 5.400 ha is overgeschakeld op een nieuw landbouwprodukt en meer dan een miljoen dieren was betrokken bij maatregelen voor genetische verbetering, 2.184 ha is bebost en 6.263 ha bos is tegen brand beschermd, er is steun verleend aan meer dan 1.000 kleine bedrijven en er zijn 7 onderzoekcentra opgericht of verbeterd, er werden 558 toeristische voorzieningen tot stand gebracht of verbeterd en er werden 17 hotels of kampeerterreinen gebouwd, aangelegd of verbeterd, er zijn 586 km wegennet, 293 km waterleidingnet en 99 km riolering aangelegd of verbeterd en er werden bijna 30.000 personen opgeleid en 600 cursussen gegeven.

De genoemde cijfers zijn slechts een selectie van de belangrijkste resultaten die bij een van de GMP's zijn bereikt. Zij geven een idee van de omvang van de concrete effecten van deze programma's, waarvan er in totaal 29 zijn.

### 2.1.2. Thematische evaluaties

De thematische evaluaties betreffen niet alleen het effect van de communautaire bijstandsverlening in sommige sleutelsectoren van de economie van de Lid-Staten, maar zijn ook sterk gericht op de prospectieve en strategische aspecten, zodat zij het mogelijk maken een koers voor de toekomst aan te geven wat de prioriteiten bij de investeringsopties in deze sectoren betreft.

In deze overgangperiode tussen de eerste en de tweede programmeringsoperatie na de hervorming heeft de Commissie een aantal thematische evaluaties gelanceerd om meer duidelijkheid te verschaffen voor de keuzen bij haar komende bijstandsmaatregelen. Deze evaluaties worden in het navolgende uitvoeriger besproken.

De eerste ervan betreft de menselijke hulpbronnen in de zeven landen die onder doelstelling 1 vallen. Bij de volgende twee gaat het om onderzoek en ontwikkeling en om vervoer en telecommunicatie, in beide gevallen voor Griekenland, Ierland en Portugal. Ten slotte is voor Italië nog een aantal werkzaamheden verricht op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, water en milieu, industrie en dienstverlening, en energie.

#### - Evaluatie van de structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap inzake menselijke hulpbronnen in de regio's van doelstelling 1

Een goed functionerend onderwijs- en opleidingsapparaat is een van de belangrijkste elementen van de concurrentiekracht van de regio's. In de periode 1989-1993 zijn hiervoor door de Gemeenschap zeer omvangrijke financiële middelen beschikbaar gesteld : per saldo zal over die periode in totaal meer dan 10 miljard ecu aan de ontwikkeling van het menselijk potentieel worden besteed; de Gemeenschap helpt voor een groot deel het beroepsopleidingsbeleid in de regio's van doelstelling 1 financieren, vooral in Griekenland, Portugal en Ierland.

In 1992 heeft de Commissie een studie laten uitvoeren om de invloed te evalueren die de Structuurfondsen in de periode 1989-1993 hebben gehad op de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen in de regio's van doelstelling 1.

Behalve aan een inventarisatie van de sterke en de zwakke punten van de onderwijs- en opleidingssystemen in deze regio's en aan een analyse van de (kwantitatieve en kwalitatieve) veranderingen die met steun van de Gemeenschap tot stand zijn gebracht, is in deze studie ook aandacht besteed aan demografische en werkgelegenheidsprognoses betreffende de regio's van doelstelling 1 voor de periode 1994-1999 en aan een aantal transnationale analyses van horizontale aspecten die van belang worden geacht voor de ontwikkeling van de onderwijs- en opleidingssystemen in deze regio's.

Ten behoeve van deze studie heeft men een aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren moeten uitwerken die zijn gehanteerd voor alle regio's waarop de studie betrekking had.

Uit de studie is gebleken dat de betrokken regio's tussen 60 en 70% van de in de CB's voor de ontwikkeling van het menselijk potentieel uitgetrokken financiële middelen hebben besteed aan continue scholing van werklozen en werkenden. Wat meer in het bijzonder de opleiding van langdurig werklozen betreft, dient erop te worden gewezen dat de inspanning die op dit vlak is geleverd moeilijk te kwantificeren valt, en gerelateerd aan de totale inspanning voor de opleiding van werklozen vrij beperkt lijkt.

In de studie wordt beklemtoond dat uit een oogpunt van economische ontwikkeling in toenemende mate belang wordt gehecht aan de continue scholing van de werkenden, maar wordt ook nadrukkelijk gewezen op de gebrekkige opleidingsstructuur (wat bijvoorbeeld het aantal opleiders en hun deskundigheid betreft) in vele regio's.

Hun invloed op de andere onderdelen van de onderwijs- en opleidingssystemen (onderwijs met schoolplicht, middelbaar onderwijs na afloop van de schoolplicht en hoger onderwijs) was daarentegen geringer behalve in Portugal, Ierland en Griekenland : in deze drie landen was de bijdrage van de Structuurfondsen wel aanzienlijk, vooral wat het technische en beroepsonderwijs na de schoolplicht betreft. In Ierland en Griekenland heeft bijvoorbeeld ongeveer 30% van alle leerlingen in het middelbare onderwijs na de schoolplicht geprofiteerd van acties die door de Structuurfondsen zijn gefinancierd.

Bij de analyses om de actieterreinen voor de toekomst af te bakenen is gebleken dat de regio's van doelstelling 1 op onderwijs- en opleidingsgebied doorgaans met dezelfde problemen te kampen hebben :

- in het onderwijs met schoolplicht zijn er hoge percentages leerlingen die afhaken of zakken,
- in het middelbare onderwijs na de schoolplicht is de participatie lager en zijn de percentages afhakende of gezakte leerlingen hoger dan het communautaire gemiddelde,
- in het hoger onderwijs is de participatie lager dan het communautaire gemiddelde (behalve in Noord-Ierland en Griekenland),
- de werkgevers spelen slechts een zeer beperkte rol in de stimulering en de financiering van voortdurende scholing.

De studie wijst ook uit dat de uitgaven per leerling/student vaak veel lager zijn dan het EG-gemiddelde en dat de kwaliteit van de infrastructuur voor verbetering vatbaar is. De verhouding tussen het aantal leerlingen/studenten en het aantal leraren/docenten ligt daarentegen vrij dicht bij het communautaire gemiddelde.

De studie heeft ook de aandacht gevestigd op punten die van belang zijn voor de ontwikkeling van het menselijke potentieel in deze regio's :

- de onderwijs- en opleidingssystemen dienen te worden verbeterd;
- er moeten begeleidende maatregelen worden genomen om de analyse en follow-up van de opleidingsbehoeften te verbeteren en de opleidingsactiviteiten beter af te stemmen op de werkelijke behoeften op de arbeidsmarkt;
- bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de onderwijsmethoden, aan de inhoud van de opleidingen en aan de vorming van de onderwijsgeevenden.

Deze evaluatie levert belangrijke gegevens op voor de voorbereiding van de plannen en CB's van de volgende generatie. Zij moet de nationale overheden en de Gemeenschap helpen om de bijstandsverlening op het gebied van opleiding en werkgelegenheid in de toekomst beter te oriënteren en zondig bij te sturen.

Bij deze evaluatie wordt vooral de nadruk gelegd op de noodzaak voor de regio's van doelstelling 1 om nog meer financiële middelen te besteden aan de verbetering van hun onderwijs- en opleidingsapparaat en instrumenten te ontwikkelen om een coherent beleid op het vlak van de menselijke hulpbronnen op te zetten, te programmeren, ten uitvoer te leggen en te evalueren.

- Evaluatie van de invloed van de CB's op onderzoek en technologische ontwikkeling in Griekenland, Ierland en Portugal

Hoofddoel van deze studie was na te gaan welke invloed de Structuurfondsen (inclusief het communautaire initiatief STRIDE) hebben uitgeoefend op de evolutie van onderzoek en technologische ontwikkeling en op de bredere sociaal-economische ontwikkelingen in de betrokken drie Lid-Staten. De studie heeft waardevolle diensten bewezen door de vraag te beantwoorden of er sprake was van optimale omstandigheden voor een maximaal economisch rendement van de ontplooidde activiteiten en door, indien het antwoord negatief was, aanbevelingen te formuleren voor het verbeteren van deze omstandigheden. In elke Lid-Staat werd dit werk verricht in nauw overleg met de nationale autoriteiten. Er werden werkvergaderingen belegd om de betrokken autoriteiten de gelegenheid te bieden voor een eigen inbreng in het project te zorgen.

Een zeer algemene conclusie uit de evaluatie is dat, hoewel alle drie de landen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling met soortgelijke problemen te kampen hadden, er in Ierland op minder terreinen problemen waren dan in Portugal en Griekenland en de problemen die in Ierland wel bestonden, doorgaans niet zo omvangrijk of ernstig waren als in de andere twee landen.

Onder meer op de volgende terreinen werden in de drie landen doorgaans (in uiteenlopende mate) problemen ondervonden :

- te veel nadruk op wat de overheid te bieden heeft, wat ten koste gaat van het voorzien in specifieke behoeften aan de vraagzijde;
- onvoldoende aandacht voor technologie-overdracht;
- onvermogen om de bedrijfskosten van sommige van de ontwikkelde infrastructuurvoorzieningen te dekken of om doelstellingen op het gebied van financiële autonomie te bereiken;
- gebrek aan de mankracht die nodig is om voorzieningen volledig te kunnen benutten;
- twijfel in hoeverre er werkelijk sprake is van additionaliteit, zodat het nationale apparaat voor onderzoek en technologische ontwikkeling te zeer van communautaire steun afhankelijk dreigt te raken;
- concentratie van de ontwikkeling rond de hoofdstad.

Anderzijds werden ook de volgende meer positieve ontwikkelingen geconstateerd :

- de overheids capaciteit op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling werd sterk uitgebreid;
- er kwamen veel nieuwe en voor een belangrijk deel doeltreffende beleidsinitiatieven en -programma's;
- er waren veel aanvragen voor programma's, weliswaar vooral van de overheid, maar doorgaans van hoge kwaliteit; wanneer steun moest worden geweigerd, was dit niet zozeer aan een gebrek aan voorstellen van aanvaardbare kwaliteit te wijten, als wel aan de beperkte middelen;
- er waren aanwijzingen dat er verbetering was gekomen in de procedures voor de toewijzing van middelen door de nationale autoriteiten;
- met name de oprichting van enkele onderzoekcentra van zeer hoge kwaliteit en de verbetering van het potentieel van universiteiten duiden erop dat de basis werd gelegd voor uitstekende onderzoekvoorzieningen.

- Evaluatie op het gebied van vervoer en telecommunicatie in Griekenland, Ierland en Portugal

Deze studie werd ondernomen om het effect van eerdere investeringen in de betrokken sectoren in Griekenland, Ierland en Portugal te evalueren en om te onderzoeken wat de investeringsprioriteiten zouden moeten zijn bij de volgende serie toewijzingen uit de Structuurfondsen. In elk van de drie Lid-Staten hebben lokale deskundigen uit beide sectoren gedetailleerde rapporten opgesteld, waarin ook aandacht werd besteed aan de ontwikkeling van indicatoren van de geleverde prestaties ten behoeve van de evaluatie tijdens de uitvoering.

Wat het vervoer betreft, zijn in de rapporten uitvoerige analyses opgenomen van de uiteenlopende nationale contexten waarin de verschillende vormen van vervoer functioneren, en van het niveau van de bestaande infrastructuur in elk afzonderlijk geval. In Griekenland is er geen gebrek aan potentiële projecten en is er ook een sterke politieke wil aanwezig om de vervoersinfrastructuur in de komende tien jaar aanzienlijk te verbeteren. Het is echter duidelijk dat de toekomstige investeringen in deze sector zullen moeten worden afgestemd op een via een rationele prioriteitenstelling te kiezen stel thans reeds bestaande behoeften voordat kan worden gedacht aan het benutten van in de toekomst te verwachten kansen. De studie heeft niet alleen duidelijkheid verschaft omtrent de ontwikkelingsprioriteiten, maar heeft ook wettelijke belemmeringen voor de uitvoering van grote infrastructuurprojecten tijdig aan het licht gebracht om deze te kunnen wegnemen voordat de volgende ronde van toewijzingen uit de Structuurfondsen begint.

De studie over het vervoer in en naar Ierland was toegespitst op het verduidelijken van de grote strategische opties voor de ontwikkeling van de vervoerssystemen van het land, aangezien eerst op dit niveau keuzen moeten worden gemaakt voordat operationele prioriteiten kunnen worden bepaald. Dit wordt bemoeilijkt doordat op het gebied van het internationale vervoer rekening moet worden gehouden met de invloed die uitgaat van het vervoersbeleid van het Verenigd Koninkrijk, welke omstandigheid ook gevolgen heeft voor de beleidsprioriteiten met betrekking tot het interne vervoer binnen Ierland (b.v. plaats van verkeerswegen en van spoorwegen in de ontwikkelingsopties).

Ook voor Portugal moest in de analyse van de vervoerssituatie aandacht worden besteed aan de specifieke context van het land. Er moest niet alleen met de problemen van het internationale vervoer (verkeer binnen het Iberische schiereiland en met de rest van de Gemeenschap) rekening worden gehouden, maar ook met het patroon van de ruimtelijke ontwikkeling binnen Portugal en de eisen die dit aan de vervoerssystemen stelt.

Net als de studies over de vervoerssystemen hebben ook die over de telecommunicatiesystemen in Griekenland, Portugal en Ierland zowel de verschillen als de punten van overeenkomst tussen deze drie minder ontwikkelde perifere Lid-Staten duidelijk gemaakt.

De drie landen hadden in deze sector een verschillend ontwikkelingsniveau, waarbij de digitalisering in Ierland vergevorderd en in Griekenland nog vrijwel onbestaande was. Portugal had dan weer een achterstand op alle andere Europese landen wat het aantal aansluitingen per 100 inwoners betreft. Als gevolg hiervan liepen de gevolgde strategieën sterk uiteen. Portugal verhoogde zijn investeringen en maakt indrukwekkende vorderingen op het gebied van de digitalisering, terwijl in Ierland en geheel ten onrechte ook in Griekenland sprake is van een daling van de investeringen in de telecommunicatiesector, uitgedrukt als percentage van het BBP. In verhouding tot de totale investeringen in de telecommunicatiesector was het STAR-programma erg klein (2,2%). Het werd echter vooral toegespitst op het tot stand brengen van digitale infrastructuur (80%) en het heeft de uitvoering van de nationale investeringsplannen versneld. Het heeft met name een doorslaggevende rol gespeeld in het vervroegen van netdigitalisering in Griekenland en in de realisatie van cellulaire radiotelefonie in Portugal.

De studies over de telecommunicatiesystemen in de drie landen hebben inzicht verschaft in de bestaande problemen en behoeften en hebben basisinformatie opgeleverd om voor het volgende pakket van door de Structuurfondsen gesteunde activiteiten de ontwikkeling van een strategie en de ondersteuning van projecten met meer kennis van zaken te kunnen aanpakken.

#### - Thematische evaluaties in Italië

In 1992 zijn op initiatief van de Commissie vier thematische evaluaties uitgevoerd in Italië, die respectievelijk betrekking hadden op onderzoek en ontwikkeling, water en milieu, industrie en dienstverlening, en energie.

Met deze evaluaties werden voornamelijk drie zaken beoogd :

- a) Het Italiaanse beleid in de betrokken sector analyseren en de kwalitatieve en kwantitatieve betekenis van de communautaire bijdrage bepalen.
- b) De mate van en de problemen bij de uitvoering van de in het kader van het Italiaanse CB gefinancierde sectormaatregelen beoordelen.
- c) De toekomstige behoeften en de mogelijke rol van de Gemeenschap in maatregelen om erin te voorzien beoordelen.

Een algemene conclusie van alle studies is dat de bijdrage van het CB, en dus het effect ervan, moeilijk te evalueren valt enerzijds omdat de OP's zo gedetailleerd zijn, en anderzijds omdat het uitvoeringsniveau van de maatregelen voor doelstelling 1 in Italië gering is. Overigens wordt in de aanbevelingen voor de toekomst met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling vooral aangedrongen op verbetering van de systemen voor de keuze en het beheer van de projecten, terwijl in de adviezen voor de sector water en milieu het herstel van de waterleidingnetten en van de zuiveringsstations en de opleiding van personeel voor die stations centraal staan.

Wat energie betreft, wordt in de evaluatie vooral aangedrongen op verbetering van de administratieve procedures, terwijl voor de sector industrie en dienstverlening wordt aanbevolen de bedrijven niet zozeer door rechtstreekse steun als wel door fiscale stimulansen te helpen, de subsidiëring te richten op infrastructuur met een duidelijke economische betekenis en de nodige aandacht te besteden aan de ontwikkeling van een voorlichtings- en dienstverleningsnetwerk waarmee een meerwaarde wordt bereikt.

#### - Evaluatie van de milieubeleidscomponent in de structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap

De Commissie is zich bewust van de problemen met de toepassing van het milieubeleid van de Gemeenschap en vindt, mede rekening houdend met de ervaring die in de afgelopen jaren is opgedaan, dat in de fase die voorafgaat aan het uitstippelen en de uitvoering van het structuurbeleid van de Gemeenschap in ruimere mate met de milieu-eisen rekening moet worden gehouden.

Daarom zijn in de door de Raad op 20 Juli 1993 goedgekeurde herziene voorschriften voor de Structuurfondsen voor de periode 1994-1999 op voorstel van de Commissie nieuwe bepalingen opgenomen.

In de ontwikkelingsplannen voor de doelstellingen 1, 2 en 5b moet voortaan een beoordeling van de milieusituatie worden opgenomen, alsmede een evaluatie van het milieu-effect van de strategie die zal worden gevolgd en de maatregelen die zullen worden genomen, een en ander tegen de achtergrond van de principes van duurzame ontwikkeling en van het gemeenschapsrecht.

Bovendien zullen de door de Lid-Staat aangewezen milieu instanties worden betrokken bij de voorbereiding en de tenuitvoerlegging van de maatregelen en zullen zij erop moeten toezien dat aan de communautaire milieuvoorschriften de hand wordt gehouden.

Ook zullen in deze nieuwe programmeringsfase in de jaarlijkse verslagen de belangrijkste uitkomsten worden vermeld van de toetsing van de bijstandsverlening uit de Fondsen aan de eisen inzake milieubescherming.

Voorts heeft de Commissie in 1992 opdracht gegeven voor een studie over de inachtneming van de milieuwetgeving in het kader van de werking van de Structuurfondsen. Ten behoeve van deze nieuwe preventieve aanpak en om ervoor te kunnen zorgen dat overeenkomstig artikel 7 van Verordening (EEG) nr. 2052/88 wordt gehandeld, wil de Commissie namelijk over betere informatie inzake de inachtneming van de milieurichtlijnen kunnen beschikken.

Aan de hand van de uitkomsten van deze studie wil de Commissie bepalen :

- in welke mate de nationale, regionale en lokale overheden vertrouwd zijn met de nieuwe milieuvoorschriften;
- welke systemen en procedures de bevoegde autoriteiten hebben opgezet om ervoor te zorgen dat deze voorschriften worden nageleefd;
- welke de belangrijke obstakels zijn bij de toepassing van de voorschriften;
- hoe de bestaande obstakels kunnen worden weggewerkt.

## 2.2. Bijstandsverlening in het kader van doelstelling 2

Na voltooiing van de evaluaties betreffende een representatieve steekproef uit alle regio's van doelstelling 2 voor de eerste periode waarin bijstand voor deze doelstelling werd verleend (1989-1991), heeft de Commissie haar evaluatie-activiteiten op dit gebied geconcentreerd op samenwerking met de betrokken Lid-Staten in partnershipsverband om een wederzijds aanvaardbare aanpak van de evaluatie te ontwikkelen. Dit gebeurde in hoofdzaak op twee manieren. In de eerste plaats waren er contacten met en/of werd bijstand verleend aan de verantwoordelijke nationale autoriteiten met het oog op de uitvoering van specifieke evaluaties waarvan de leiding in de praktijk bij het toezichtcomité voor

het CB berustte. In de tweede plaats werden gerichte studies ondernomen om methodologische hulpmiddelen te ontwikkelen om de aanzienlijke technische problemen te helpen oplossen die bij onze eerdere evaluatie-activiteiten waren opgetreden.

Met betrekking tot de specifieke evaluaties die in de Lid-Staten aan de gang zijn, kan worden gemeld dat alle Lid-Staten waarin regio's van doelstelling 2 liggen, zijn begonnen met studies die meer dan louter oppervlakkige antwoorden moeten opleveren, om elk CB te kunnen evalueren.

In Denemarken is een gezamenlijke evaluatie uitgevoerd voor het RENAVAL-programma in Noord-Jutland. Uit deze studie bleek dat alleen al dank zij de ondersteunde activiteiten ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf 1.000 nieuwe arbeidsplaatsen waren of naar verwachting zouden worden geschapen, terwijl nog meer belangrijke voordelen mochten worden verwacht van de ondersteunde activiteiten op het gebied van infrastructuur en opleiding.

In Duitsland werden de evaluatie-activiteiten geconcentreerd op de vier regio's van doelstelling 2 waar de bijstand het meest omvangrijk was. In Bremen en Saarland is voortdurend gewerkt aan de ontwikkeling van een alomvattend computersysteem voor de gegevens van het toezicht en de evaluatie en in de verslagen van de CB-toezichtcomités worden regelmatig bijzonderheden over de ontwikkeling en de resultaten van dit systeem verstrekt. In Berlijn en Noordrijn-Westfalen zijn belangrijke evaluaties van de CB's uitgevoerd door externe consultants (voor Berlijn met name toegespitst op de milieu-aspecten).

De Nederlandse autoriteiten geven er de voorkeur aan zelfstandig een aanpak van de evaluatie te ontwikkelen en de Nederlandse regering werkt samen met consultants aan een uniforme benadering van alle evaluaties van de bijstand die uit de Structuurfondsen aan haar land wordt verleend.

De Britse autoriteiten hebben diverse evaluatie-activiteiten ontplooid in vijf regio's van doelstelling 2 (English West Midlands, Industrial South Wales, North East England, Strathclyde en Yorkshire & Humberside). Sommige van deze evaluaties zijn zonder enige externe bemoeienis uitgevoerd, maar gehoopt wordt dat deze studies samen de grondslag zullen vormen voor een meer uitgewerkte en consistente aanpak van de evaluatie van de bijstand uit de Structuurfondsen in de regio's van doelstelling 2 in het Verenigd Koninkrijk. Deze werkzaamheden hebben al geleid tot een breder besef van de noodzaak van duidelijke selectiecriteria en classificatieprocedures voor alle projecten waarvoor steun wordt gevraagd, en het beheer van de projecten is ook veel opener geworden. Bovendien is bereikt dat het effect van de verschillende gesteunde activiteiten nauwkeuriger wordt beoordeeld. Zo hebben de Britse evaluaties bijvoorbeeld aangetoond dat een geïntegreerd communautair programma en het RESIDER-initiatief hebben bijgedragen tot het scheppen van ongeveer 15.000 arbeidsplaatsen in South Yorkshire, waar in 15 jaar tijd 100.000 banen in de sector kolen en staal verloren waren gegaan.

### **2.3. Bijstandsverlening in het kader van de doelstellingen 3 en 4**

In 1992 zijn voor deze twee doelstellingen drie soorten evaluatie-activiteiten ontplooid. In de eerste plaats zijn analyses verricht van de communautaire bijstandsverlening voor opleiding en werkgelegenheid, ten behoeve van bepaalde categorieën (vrouwen, gehandicapten, langdurig werklozen) en voor bepaalde maatregelen (aanwervingssteun) en zijn studies ondernomen van bepaalde methodologische problemen (analyse van de regionale structuur voor de voorbereiding, het beheer en de evaluatie van het beleid op het gebied van opleiding en bevordering van de werkgelegenheid).



In de tweede plaats zijn evaluaties verricht die het mogelijk hebben gemaakt een eerste balans op te maken van de acties in het kader van de communautaire initiatieven NOW, HORIZON en EUROFORM. De evaluatie betrof de algemene opzet van de communautaire initiatieven en ook de structuur en procedures voor de uitvoering ervan.

Ten slotte wordt ook gewerkt aan een gemeenschappelijke methodologie voor de evaluatie achteraf, die het mogelijk zal maken de resultaten van de uitvoering van de eerste CB's in alle Lid-Staten volgens een gecoördineerde methode te meten. Daarbij worden zowel de besteding van de middelen als het rechtstreekse effect voor de begunstigden en de wijze van beheer van de communautaire bijstand geëvalueerd. Er wordt op gewezen dat al deze werkzaamheden zijn verricht in het kader van het partnership met de Lid-Staten, met hulp van externe consultants en van specifiek daartoe opgerichte organen (technische evaluatiegroepen) en in vele vergaderingen en seminars.

#### Eerste resultaten van de in 1990-1992 ontplooidde activiteiten

De belangrijkste uitkomsten van de analyses inzake de communautaire bijstand zijn reeds vermeld in de vorige verslagen en in hoofdstuk I van dit verslag (punt 1.3, doelstellingen 3 en 4).

De concrete bijdrage van de communautaire bijstandsverlening in het kader van de doelstellingen 3 en 4 aan de werkgelegenheid voor de meer dan 4 miljoen jonge of langdurig werklozen die in de periode 1990-1992 van de bijstand van de Gemeenschap hebben geprofiteerd (buiten de regio's van doelstelling 1), is momenteel moeilijk te becijferen, te meer daar het positieve effect van deze bijstandsverlening enigszins wordt verdoezeld door de economische crisis die momenteel in alle Lid-Staten heerst.

#### Een eerste balans :

- de prioriteiten die door de Gemeenschap in 1988 zijn aangegeven toen zij de prioritaire doelstellingen vastlegde - strijd tegen langdurige werkloosheid en bevordering van de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces - sluiten wel degelijk aan bij de fundamentele problemen op het vlak van de sociale cohesie in de Gemeenschap, waarop de Lid-Staten hun werkgelegenheidsbeleid steeds meer toespitsen;
- de regionalisering en de verruiming van het partnerschap tot de sociale partners zijn twee positieve punten die in de toekomst nog meer nadruk moeten krijgen;
- hetzelfde geldt voor de programmering, die activiteiten op lange termijn stimuleert en de initiatiefnemers financiële zekerheid biedt wanneer ook de Lid-Staten zich bij de meerjarenbenadering van de Gemeenschap aansluiten;
- de communautaire "toegevoegde waarde" valt minder op doordat voor financiering per programma is gekozen. Zij bestaat nochtans in verschillende domeinen namelijk de bijstand ten behoeve van de kansarmen op de arbeidsmarkt betreft. Met name de door het ESF medegefinancierde maatregelen voor gehandicapten hebben blijkens evaluaties een zeer positieve invloed gehad op de tewerkstellingsmogelijkheden van deze groep.

In de regio's van doelstelling 1 zijn er qua vakopleiding en werkverschaffing voor gehandicapten nauwelijks andere regelingen dan die welke door het ESF financieel worden ondersteund. Daar heeft de communautaire steun echt als gangmaker gefungeerd.

In sommige Lid-Staten heeft de bijstand van het ESF een betere coördinatie van de diverse voorzieningen ten behoeve van gehandicapten mogelijk gemaakt, vooral in de regio's van doelstelling 1.

Wat nog steeds deze regio's van doelstelling 1 betreft, heeft de Gemeenschap een belangrijke rol gespeeld bij de specifiek voor vrouwen bedoelde acties. Zij wil nog sterker de nadruk leggen op maatregelen om te komen tot gelijke kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt, en daarom heeft zij dit principe als doelstelling van de structuurmaatregelen in de nieuwe voorschriften opgenomen;

- ondersteuning van het innovatieproces : de innovatiegerichte activiteiten, die de Gemeenschap - zoals zij in document COM(92)2000 heeft aangegeven - in de toekomst nog sterker wil ondersteunen, worden gestimuleerd via specifiek daarop gerichte operationele programma's, maar ook in het kader van de algemene opgezette programma's. De Commissie beschikt niet altijd over nauwkeurige gegevens over het werk dat op dit gebied wordt verricht, en heeft dan ook geen algemeen overzicht van de verschillende maatregelen op dit terrein, maar er zijn wel reeds enkele bijzondere interessante projecten op gang gekomen.

Een interessant voorbeeld zijn in dit verband de Franse "plans locaux d'insertion" (PLI's - plaatselijke plannen voor inschakeling in het arbeidsproces). Het betreft veelomvattende plaatselijke initiatieven voor de inschakeling in het arbeidsproces van personen die al heel lang werkloos zijn. Wegens het succes dat hiermee is geboekt, hebben de Franse autoriteiten deze aanpak tot alle Franse regio's uitgebreid en er meer financiële middelen voor beschikbaar gesteld; daarbij hebben zij de PLI's geïntegreerd in het CB voor de doelstellingen 3 en 4 voor 1993;

- uitwisseling van ervaring vindt hoofdzakelijk plaats in het kader van de drie communautaire initiatieven betreffende de menselijke hulpbronnen. Door de instelling van grensoverschrijdende parnterships (tussen twee regio's van doelstelling 1 die met dezelfde soort problemen te kampen hebben, of tussen een niet onder doelstelling 1 vallende Lid-Staat en een regio met een te grote ontwikkelingsachterstand om kennisoverdracht te kunnen organiseren) moet het de nationale overheden mogelijk worden gemaakt "transnationaal" te denken, wat zij in het kader van de CB's voor de doelstellingen 3 en 4 totnogtoe slechts in zeer geringe mate hebben gedaan.

Uit de verrichte evaluaties blijkt dat de know-how in te toekomst beter moet worden "gekapitaliseerd", met name in het kader van uitwisselingen van ervaring, en dat op het vlak van de Gemeenschap het innovatieproces nog sterker dan tot nu toe moet worden ondersteund.

#### 2.4. Bijstandsverlening in het kader van doelstelling 5a

Wat de maatregelen ter verbetering van de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurprodukten betreft, had de Commissie in 1991 de vormen van bijstandsverlening pas tegen het einde van het jaar kunnen goedkeuren, maar in 1992 konden heel wat programma's reeds in het eerste halfjaar worden aangenomen. De looptijd van de programma's bedroeg echter zelden meer dan twee jaar; grote onzekerheid over de ontwikkeling van de aanvoer van en de markt voor visserijprodukten leidde er immers toe dat het voor de betrokken (voor het grootste deel kleine en middelgrote) bedrijven moeilijk was om hun investeringen voor een langere periode te plannen.

Onder andere daardoor is het effect van deze programma's ook moeilijk te evalueren. Toch kunnen de volgende opmerkingen worden gemaakt :

- De investeringen van de betrokken bedrijven waren vooral gericht op verhoging van de produktiviteit, die werd nagestreefd door de installaties voor verwerking en afzet (vooral aangaande de eerste verkoop) te moderniseren, door nieuwe bedrijfsruimten te bouwen of door de bestaande bedrijfsruimten uit te breiden. Aan verbetering van de omstandigheden op het gebied van hygiëne en gezondheid, één van de belangrijkste prioriteiten van de communautaire bestekken, werd aandacht besteed in het kader van die moderniseringsmaatregelen. De bedrijven hebben hun investeringen doorgaans niet specifiek afgestemd op de nieuwe gezondheidsnormen die de Raad heeft vastgesteld; in de meeste Lid-Staten maken zij immers in ruime mate gebruik van de verlenging van de betrokken termijn tot en met 31 december 1995 die de Raad bij wijze van afwijkende maatregel heeft toegestaan.
- Oorspronkelijk was slechts de helft van de financiële middelen bestemd voor de regio's van doelstelling 1, maar dit is verhoogd tot 60%, zodat er voor de overige regio's sprake was van een daling van 50% tot 40%. Extra middelen in de begroting 1992 zijn namelijk volledig aan de regio's van doelstelling 1 toegewezen, terwijl het aandeel van die regio's ook is vergroot door interne overdrachten binnen de CB's van sommige Lid-Staten.
- De bijstandsmaatregelen werden in sterkere mate op de prioritaire krachtlijn "verwerking" van de CB's toegespitst dan was verwacht, en minder op de krachtlijn "afzet", vooral in de regio's van doelstelling 1. Dit komt doordat zowel de sector zelf als de overheid aanstuurde op een verdere ontwikkeling van de verwerking om een lonender gebruik te kunnen maken van een hulpbron die in de Gemeenschap schaarser aan het worden is, en doordat de aanpassing van de afzetinfrastructuur aan de nieuwe communautaire normen op het gebied van hygiëne en gezondheid kon worden uitgesteld.

De Commissie en de Lid-Staten hebben tevens gezamenlijk financiële, materiële en economische indicatoren uitgewerkt om het effect van de communautaire bijstandsverlening te kunnen bepalen. Voorts heeft de Commissie een statistisch onderzoek verricht met betrekking tot de industrie voor de verwerking van visserijprodukten in de hele Gemeenschap : produktie en handelsverkeer, investeringsquota, werkgelegenheid, aantal bedrijven, geografische ligging en situatie ten aanzien van de bedrijfsuitrusting. Een dergelijk onderzoek moet ertoe bijdragen dat de ontwikkeling van de sector beter kan worden beoordeeld.

Regelmatig ondernemen de diensten van de Commissie met de hulp van de Lid-Staten evaluaties van de belangrijkste maatregelen voor de verbetering en aanpassing van de landbouwstructuur die in het kader van doelstelling 5a op het hele grondgebied van de Gemeenschap worden uitgevoerd.

Bij deze evaluaties leggen de diensten van de Commissie zich voornamelijk toe op de volgende activiteiten :

- systematisch wordt bijgehouden welke structuurmaatregelen door de bevoegde nationale en/of regionale autoriteiten worden genomen;

- bekeken wordt wat de aard en inhoud is van de operationele programma's die worden uitgewerkt in het kader van de toepassing door de Lid-Staten van de Verordeningen (EEG) nr. 866/90 en nr. 867/90 ter verbetering van de verwerking en afzet van landbouw- en bosprodukten (tot dusver 71 operationele programma's);
- er wordt systematisch een inventaris bijgehouden van de aantallen begunstigen van de communautaire en nationale steunmaatregelen, en vooral van de maatregelen die worden genomen in het kader van de Verordeningen (EEG) nr. 797/85 en nr. 2328/91 ter verbetering van de landbouwstructuur;
- bij de drie maatregelen voor landbouwbedrijven die in budgettair opzicht het belangrijkste zijn, wordt geëvalueerd wat het effect op de sector als geheel is; het betreft de volgende maatregelen :
  - . investeringssteun;
  - . steun aan jonge landbouwers (de resultaten van het meest recente onderzoek zijn in 1991 gepresenteerd);
  - . steun voor de landbouw in berg- en probleemgebieden;
- de door de Lid-Staten bestede bedragen worden bijgehouden met het oog op de communautaire financiering;
- de voorgestelde maatregelen worden systematisch getoetst aan het beleid van de Gemeenschap, en met name aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Daarnaast heeft de Commissie twee specifieke evaluaties verricht waarvan de eerste de investeringssteun en de steun aan jonge landbouwers betreft (resultaten beschikbaar), en de tweede de steun in de probleemgebieden, zulks om het effect van de steun op de structuur van de bedrijven en op het inkomen te meten.

Ook de Lid-Staten hebben studies uitgevoerd. In België betrof het de afvastockage en-verwerking in het bedrijf. Onderzoek betreffende de verwerking en afzet van landbouwprodukten is gedaan in Frankrijk, Denemarken, Griekenland (in het kader van een studie over de Griekse landbouw in 1992), Duitsland en Italië.

## **2.5. Bijstandsverlening in het kader van doelstelling 5b**

Na de studies inzake de methodologie voor de evaluatie van de acties op het gebied van plattelandsontwikkeling en de studies voor de voorafgaande evaluatie in elf regio's is nu de evaluatie achteraf in voorbereiding. Deze zal betrekking hebben op een twintigtal regio's. Met behulp van de uitgewerkte methodologie zal worden nagegaan wat er tot stand is gebracht en zal het effect van de toepassing van de programma's worden gemeten.

Sommige regio's zijn ook op eigen initiatief gestart met evaluaties om de toepassing van hun huidige programma's te verbeteren en om de toekomstige CB's voor te bereiden. De te evalueren maatregelen zijn gekozen door de beheerders van de programma's. De analyse betreft doorgaans drie soorten van maatregelen : de maatregelen waarbij alle beschikbare kredieten zijn opgebruikt, de maatregelen die slecht liepen, en de maatregelen waarin in de volgende programmeringsperiode veranderingen kunnen worden aangebracht. Bovendien wordt met dit onderzoek beoogd nieuwe actieterreinen op te sporen waarvoor later maatregelen kunnen worden bedacht. Zulks is het geval in sommige regio's in Frankrijk (Languedoc-Roussillon, Bourgogne, Aquitaine, Provence, Alpes-Côte d'Azur), het Verenigd Koninkrijk (Highlands and Islands), Italië (Trento) en Nederland (Friesland).

### 3. ROL VAN DE SOCIALE PARTNERS

De Commissie heeft haar pogingen om de sociale partners geleidelijk bij de uitvoering van de hervorming van de Structuurfondsen te betrekken voortgezet. De initiatieven op dit gebied zijn ontplooid in het licht van de herziening van de hervorming. Zij zijn erop gericht in deze context te komen tot een verruimd partnership dat met name ook de sociale partners omvat. De Commissie heeft immers in haar mededeling "Van de Europese Akte naar de post-Maastrichtse periode : de middelen voor onze ambities" (1) herhaald dat zij de sociale partners nauwer bij het programmeringsproces wil betrekken.

Zo heeft de Commissie, ondanks het ontbreken van regels ter zake, de sociale partners geraadpleegd over het verslag "Europa 2000", waarin de nieuwe perspectieven voor de ontwikkeling van het communautaire grondgebied zijn behandeld.

Om dezelfde reden heeft de Commissie steun en medewerking verleend aan een aantal door de sociale partners georganiseerde bijeenkomsten en uitwisselingen van ervaringen op regionaal, multiregionaal en nationaal niveau, alsmede aan de uitvoering van drie studies met als gemeenschappelijk doel een grondige bestudering uit verschillende oogpunten van de rol van de sociale partners in het kader van het structuurbeleid en van hun bijdrage aan de maatregelen voor de ontwikkeling en omschakeling van de regio's.

Bij de eerste van deze studies met als onderwerp "Het regionale beleid van de Europese Gemeenschap : institutionele bevoegdheden, wettelijk kader en rol van de sociale partners" gaat het om een initiatief van het Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV). In deze studie wordt verwoord hoe de vakverenigingen in het kader van de economische en sociale samenhang en in het vooruitzicht van de start van de Europese Unie het structuurbeleid van de Gemeenschap zien, en wordt een referentiekader geschetst voor de deelname door de vakverenigingen, en meer in het algemeen door de sociale partners, aan de verschillende fasen van de uitvoering van dat structuurbeleid.

De verenigingen van industriëlen en werkgevers in de Lid-Staten die zijn betrokken bij doelstelling 1 (Spanje, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Portugal en het Verenigd Koninkrijk), hebben in onderlinge samenwerking een onderzoek verricht dat een evaluatie behelst van de bijstandsverlening van de Structuurfondsen in de sectoren die de ontwikkeling van de industrie kunnen beïnvloeden ("EC Structural Funding - A business assessment"). Aan de hand van een analyse van de communautaire bestekken en van de macro-economische situatie in de betrokken regio's stellen de auteurs een aantal maatregelen voor die de effectiviteit kunnen vergroten van de structurele bijstand ter bevordering van het concurrentievermogen van de ondernemingen en van de particuliere investeringen in de regio's met een ontwikkelingsachterstand. Hun conclusie luidt dat het noodzakelijk is dat de vertegenwoordigers van de industrie actief aan de programmering en uitvoering van de bijstandsverlening van de Structuurfondsen deelnemen.

De Universiteit van Bremen onderneemt een studie die betrekking heeft op het beleid inzake regionale ontwikkeling en de vakverenigingen in het kader van de eengemaakte markt. Het betreft een vergelijkend onderzoek naar de opvattingen en strategieën

---

(1) Doc. COM(92) 2000 def.

van de vakverenigingen ten aanzien van het regionale beleid. Het doel is te bepalen op welke wijze en in hoeverre het vakbondswezen een ontwikkeling en coördinatie op Europees niveau moet nastreven om beter te kunnen inspelen op de toenemende internationalisering van de economie en op de nieuwe omstandigheden die voortvloeien uit de eenmaking van de markt.

Deze studie, waarmee in 1991 is begonnen, wordt uitgevoerd in drie fasen. Over elke fase wordt een rapport opgesteld. In het eindrapport over de eerste fase van de werkzaamheden staat de uitvoering van de strategieën van de vakverenigingen centraal, waarbij het zowel om de ideeën als om de programma's gaat. Dit rapport bevat een classificatie van de processen die leiden tot regionalisering van het beleid van de vakverenigingen, waarbij het de processen betreft die reeds als tendens in de nationale politieke en sociaal-economische context zijn onderkend of waargenomen.

## Bijlagen

Bijlage	Tabel	Titel
I*	1	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 1 (1989-1992)
	2	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 2 (1989-1992)
	3	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 3 en 4 (1989-1992)
	4	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 5a (1991-1992)
	5	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 5b (1989-1992)
II*	1	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 1 (1992)
	2	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 2 (1992)
	3	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 3 en 4 (1992)
	4	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 5a (1992)
	5	CB's - Financiële uitvoering - doelstelling 5b (1992)
III		Communautaire initiatieven : verdeling van de betalingsverplichtingen over de Fondsen
IV	1	Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 1 (1989-1992)
	2	Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 2 (1989-1991)
	3	Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 2 (1992)
	4	Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 3 en 4 (1989-1992)
	5	Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 5b (1989-1992)
V	1	Doelstellingen 3 en 4 - Percentage van de CB's voor de bestrijding van langdurige werkloosheid en voor de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces
	2	Doelstellingen 3 en 4 - Uitsplitsing van de in de CB'S voor 1993 vastgestelde bedragen per Lid-Staat
VI		Doelstelling 5a - Toepassing van de horizontale structuurmaatregelen in de onderscheiden Lid-Staten (productiestructuur)
VII	1	Door de EIB verstrekte rechtstreekse leningen en kredieten in het kader van globale leningen
	2	Door de EIB gefinancierde rechtstreekse leningen en kredieten in de regio's van doelstelling 1
	3	In 1992 door de EIB gefinancierde rechtstreekse leningen en kredieten

---

Bijdragen : communautaire initiatieven niet inbegrepen

Betalingsverplichtingen : communautaire initiatieven, communautaire programma's en quotavrije maatregelen niet inbegrepen

**Tabel 1. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 1**

**1989 - 1992**

(in miljoen ECU, 1989)

Lid-Staat	Fonds	In de CB'S geplande bijstand (1989-1993)	Betalings- verplichtingen	Betalingen (1)	Betalingsverplichtingen / Ramingen	Betalingen / Betalings- verplichtingen
Ellas	EFRO	3662,00	2904,00	2185,14	79,3%	75,2%
	ESF	1728,00	1315,00	915,41	76,1%	69,6%
	EOGFL	1277,00	1062,00	876,02	83,2%	82,5%
<b>Totaal Ellas</b>		<b>6667,00</b>	<b>5281,00</b>	<b>3976,57</b>	<b>79,2%</b>	<b>75,3%</b>
España	EFRO	6199,00	4867,00	4238,61	78,5%	87,1%
	ESF	2348,00	1856,00	1374,60	79,0%	74,1%
	EOGFL	1232,00	1134,00	979,06	92,0%	86,3%
<b>Totaal España</b>		<b>9779,00</b>	<b>7857,00</b>	<b>6592,27</b>	<b>80,3%</b>	<b>83,9%</b>
France	EFRO	406,00	222,00	177,05	54,7%	79,8%
	ESF	322,00	274,00	184,77	85,1%	67,4%
	EOGFL	160,00	184,00	160,41	115,0%	87,2%
<b>Totaal France</b>		<b>888,00</b>	<b>680,00</b>	<b>522,23</b>	<b>76,6%</b>	<b>76,8%</b>
Ireland	EFRO	1646,00	1226,00	1101,24	74,5%	89,8%
	ESF	1372,00	1158,00	957,06	84,4%	82,6%
	EOGFL	654,00	565,00	510,44	86,4%	90,3%
<b>Totaal Ireland</b>		<b>3672,00</b>	<b>2949,00</b>	<b>2568,74</b>	<b>80,3%</b>	<b>87,1%</b>
Italia	EFRO	4942,00	3174,00	2108,64	64,2%	66,4%
	ESF	1700,00	1061,00	696,32	62,4%	65,6%
	EOGFL	801,00	572,00	346,82	71,4%	60,6%
<b>Totaal Italia</b>		<b>7443,00</b>	<b>4807,00</b>	<b>3151,78</b>	<b>64,6%</b>	<b>65,6%</b>
Portugal	EFRO	3757,00	3047,00	2497,77	81,1%	82,0%
	ESF	2028,00	1510,00	1091,21	74,5%	72,3%
	EOGFL	1173,00	954,00	833,71	81,3%	87,4%
<b>Totaal Portugal</b>		<b>6958,00</b>	<b>5511,00</b>	<b>4422,69</b>	<b>79,2%</b>	<b>80,3%</b>
United Kingdom	EFRO	348,00	271,00	214,92	77,9%	79,3%
	ESF	315,00	250,00	173,72	79,4%	69,5%
	EOGFL	130,00	103,00	70,89	79,2%	68,8%
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>793,00</b>	<b>624,00</b>	<b>459,53</b>	<b>78,7%</b>	<b>73,6%</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>20960,00</b>	<b>15711,00</b>	<b>12523,36</b>	<b>75,0%</b>	<b>79,7%</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>9813,00</b>	<b>7424,00</b>	<b>5393,09</b>	<b>75,7%</b>	<b>72,6%</b>
<b>Totaal EOGFL</b>		<b>5427,00</b>	<b>4574,00</b>	<b>3777,36</b>	<b>84,3%</b>	<b>82,6%</b>
<b>Totaal Doelstelling 1</b>		<b>36200,00</b>	<b>27709,00</b>	<b>21693,81</b>	<b>76,5%</b>	<b>78,3%</b>

(1) Betalingen m. b. t. betalingsverplichtingen vanaf 1989



Tabel 2. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 2

1989 - 1992

( in miljoen ECU, 1989 )

Lid-Staat	Fonds	In de CB'S geplande bijstand (1989-1993)	Betalings- verplichtingen	Betalingen (1)	Betalingsverplichtingen / Ramingen	Betalingen / Betalings- verplichtingen
België	EFRO	211,27	166,93	118,13	79,0%	70,8%
	ESF	67,35	58,89	38,78	87,4%	65,8%
<b>Totaal België</b>		<b>278,62</b>	<b>225,82</b>	<b>156,91</b>	<b>81,0%</b>	<b>69,5%</b>
Danmark	EFRO	30,19	27,82	18,34	92,2%	65,9%
	ESF	9,83	9,50	7,13	96,6%	75,1%
<b>Totaal Danmark</b>		<b>40,02</b>	<b>37,32</b>	<b>25,47</b>	<b>93,2%</b>	<b>68,3%</b>
Deutschland	EFRO	441,52	349,26	210,29	79,1%	60,2%
	ESF	173,75	132,83	83,59	76,4%	62,9%
<b>Totaal Deutschland</b>		<b>615,27</b>	<b>482,09</b>	<b>293,88</b>	<b>78,4%</b>	<b>61,0%</b>
España	EFRO	1057,90	804,96	575,03	76,1%	71,4%
	ESF	303,10	231,20	138,11	76,3%	59,7%
<b>Totaal España</b>		<b>1361,00</b>	<b>1036,16</b>	<b>713,14</b>	<b>76,1%</b>	<b>68,8%</b>
France	EFRO	947,99	695,09	479,18	73,3%	68,9%
	ESF	283,60	240,35	166,24	84,7%	69,2%
<b>Totaal France</b>		<b>1231,59</b>	<b>935,44</b>	<b>645,42</b>	<b>76,0%</b>	<b>69,0%</b>
Italia	EFRO	285,61	279,98	103,32	98,0%	36,9%
	ESF	133,70	84,03	67,79	62,8%	80,7%
<b>Totaal Italia</b>		<b>419,32</b>	<b>364,01</b>	<b>171,11</b>	<b>86,8%</b>	<b>47,0%</b>
Luxembourg	EFRO	23,98	13,98	6,69	58,3%	47,9%
	ESF	0,37	0,37	0,05	100,0%	12,9%
<b>Totaal Luxembourg</b>		<b>24,35</b>	<b>14,35</b>	<b>6,74</b>	<b>58,9%</b>	<b>47,0%</b>
Nederland	EFRO	117,97	72,35	35,17	61,3%	48,6%
	ESF	62,12	49,79	34,59	80,2%	69,5%
<b>Totaal Nederland</b>		<b>180,08</b>	<b>122,14</b>	<b>69,76</b>	<b>67,8%</b>	<b>57,1%</b>
United Kingdom	EFRO	1980,09	1425,81	994,08	72,0%	69,7%
	ESF	619,93	494,17	368,10	79,7%	74,5%
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>2600,01</b>	<b>1919,98</b>	<b>1362,18</b>	<b>73,8%</b>	<b>70,9%</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>5096,52</b>	<b>3836,18</b>	<b>2540,24</b>	<b>75,3%</b>	<b>66,2%</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>1653,75</b>	<b>1301,12</b>	<b>904,36</b>	<b>78,7%</b>	<b>69,5%</b>
<b>Totaal Doelstelling 2</b>		<b>6750,26</b>	<b>5137,29</b>	<b>3444,61</b>	<b>76,1%</b>	<b>67,1%</b>

(1) Betalingen m. b. t. betalingsverplichtingen vanaf 1989

103

Tabel 3. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLINGEN 3 &amp; 4

1989 - 1992

(in miljoen ECU, 1989)

Lid-Staat	Fonds	In de CB'S geplande bijstand (1989-1993) (1)	Betalingsverplichtingen	Betalingen (1)	Betalingsverplichtingen / Ramingen	Betalingen / Betalings- verplichtingen
België	ESF	273,00	196,60	144,98	72,0%	73,7%
Danmark	ESF	167,00	121,67	88,18	72,9%	72,5%
Deutschland	ESF	955,00	869,38	609,07	91,0%	70,1%
España	ESF	976,00	726,16	512,81	74,4%	70,6%
France	ESF	1485,00	1274,30	1010,53	85,8%	79,3%
Italia	ESF	1060,90	681,26	435,43	64,2%	63,9%
Luxembourg	ESF	12,00	8,10	6,21	67,5%	76,6%
Nederland	ESF	397,10	305,30	209,75	76,9%	68,7%
United Kingdom	ESF	1917,00	1767,31	1290,56	92,2%	73,0%
<b>Totaal Doelstellingen 3</b>	<b>ESF</b>	<b>7243,00</b>	<b>5950,08</b>	<b>4307,51</b>	<b>82,1%</b>	<b>72,4%</b>

(1) Voor de doelstellingen 3 en 4 in de CB'S gaat de periode in op 1.1.1990. In de in de tabel opgevoerde cijfers voor geplande bijstand, betalingsverplichtingen en betalingen zijn echter ook maatregelen van 1989 voor de bestrijding van langdurige werkloosheid en ter bevordering van de inschakeling van jongeren in het arbeidsproces meegerekend.

104

**Tabel 4. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 5a**  
**(A) Verwerking en afzet van landbouw- en bosbouwproducten**  
**(B) Verwerking en afzet van aquacultuur- en visserijproducten**

1991 - 1992

( in miljoen ECU, 1991)

Lid-Staat	Beschikbare middelen 1991-1993		Betalingsverplichtingen		Betalingsverplichtingen / Beschikbare middelen	
	(A)	(B)	(A)	(B)	(A)	(B)
België	19,00	2,39	16,94	1,58	89,2%	66,1%
Danmark	15,70	10,10	14,10	5,35	89,8%	53,0%
Deutschland oude deelstaten	67,90	10,82	49,46	7,33	72,8%	67,7%
Eellas *	115,50	12,09	74,75	3,60	64,7%	29,8%
Espana (doelst. 1)	97,60	31,92	59,76	19,14	61,2%	60,0%
Espana (overige)	50,40	5,42	34,92	5,47	69,3%	100,9%
France (doelst. 1)	11,40	1,74	9,95	0,30	87,3%	17,2%
France (overige)	104,10	21,29	62,64	12,54	60,2%	58,9%
Ierland *	60,40	11,24	51,77	7,87	85,7%	70,0%
Italia (doelst. 1)	80,00	14,05	41,09	12,15	51,4%	86,5%
Italia (overige)	128,30	8,12	39,81	7,88	31,0%	97,0%
Luxembourg	1,20	0,00	0,94	0,00	78,5%	0,0%
Nederland	19,00	5,41	12,74	2,44	67,1%	45,1%
Portugal *	113,20	35,84	67,52	27,64	59,6%	77,1%
U. Kingdom (Doelst. 1)	20,30	2,24	15,46	1,13	76,2%	50,4%
U. Kingdom (overige)	39,30	18,22	24,94	13,59	63,5%	74,6%
<b>Totaal Doelst. 5a</b>	<b>843,30</b>	<b>190,89</b>	<b>576,80</b>	<b>128,01</b>	<b>61,1%</b>	<b>67,1%</b>
Waaronder:						
Gebieden doelstelling 1	498,40	109,12	320,30	71,83	64,3%	65,8%
overige gebieden	444,90	81,77	256,50	56,18	57,7%	68,7%

105

Tabel 5. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 5b

1989 - 1992

( in miljoen ECU, 1989 )

Lid-Staat	Fonds	In de CB'S geplande bijstand (1989-1993)	Betalings- verplichtingen	Betalingen (1)	Betalingsverplichtingen / Ramingen	Betalingen / Betalings- verplichtingen
België	EFRO	11,29	5,18	2,94	45,9%	56,7%
	ESF	9,67	6,98	5,27	72,2%	75,5%
	EOGFL	11,54	5,09	2,78	44,1%	54,6%
<b>Totaal België</b>		<b>32,50</b>	<b>17,25</b>	<b>10,99</b>	<b>53,1%</b>	<b>63,7%</b>
Danmark	EFRO	12,20	8,79	6,82	72,1%	77,5%
	ESF	6,30	1,40	1,20	22,2%	85,7%
	EOGFL	4,50	1,00	0,00	22,2%	0,0%
<b>Totaal Danmark</b>		<b>23,00</b>	<b>11,19</b>	<b>8,02</b>	<b>48,7%</b>	<b>71,6%</b>
Deutschland	EFRO	248,13	165,25	113,87	66,6%	68,9%
	ESF	95,10	27,85	16,07	29,3%	57,7%
	EOGFL	181,77	104,64	72,59	57,6%	69,4%
<b>Totaal Deutschland</b>		<b>525,00</b>	<b>297,74</b>	<b>202,54</b>	<b>56,7%</b>	<b>68,0%</b>
España	EFRO	61,10	35,77	23,05	58,5%	64,4%
	ESF	39,00	22,57	17,43	57,9%	77,2%
	EOGFL	184,90	149,41	106,34	80,8%	71,2%
<b>Totaal España</b>		<b>285,00</b>	<b>207,75</b>	<b>146,82</b>	<b>72,9%</b>	<b>70,7%</b>
France	EFRO	334,96	255,18	190,88	76,2%	74,8%
	ESF	176,02	109,69	69,11	62,3%	63,0%
	EOGFL	449,02	291,93	192,38	65,0%	65,9%
<b>Totaal France</b>		<b>960,00</b>	<b>656,81</b>	<b>452,36</b>	<b>68,4%</b>	<b>68,9%</b>
Italia	EFRO	145,40	46,95	20,42	32,3%	43,5%
	ESF	54,70	21,17	11,10	38,7%	52,4%
	EOGFL	184,90	97,08	56,66	52,5%	58,4%
<b>Totaal Italia</b>		<b>385,00</b>	<b>165,19</b>	<b>88,18</b>	<b>42,9%</b>	<b>53,4%</b>
Luxembourg	EFRO	0,90	0,30	0,15	33,3%	50,0%
	ESF	0,18	0,05	0,02	25,0%	48,9%
	EOGFL	1,42	1,00	0,00	70,4%	0,0%
<b>Totaal Luxembourg</b>		<b>2,50</b>	<b>1,35</b>	<b>0,17</b>	<b>53,8%</b>	<b>12,8%</b>
Nederland	EFRO	24,90	18,73	13,74	75,2%	73,4%
	ESF	6,60	4,49	3,28	68,0%	73,1%
	EOGFL	12,50	8,30	5,16	66,4%	62,2%
<b>Totaal Nederland</b>		<b>44,00</b>	<b>31,52</b>	<b>22,18</b>	<b>71,6%</b>	<b>70,4%</b>
United Kingdom	EFRO	276,80	222,75	184,19	80,5%	82,7%
	ESF	48,30	39,05	27,49	80,8%	70,4%
	EOGFL	24,90	12,12	11,42	48,7%	94,3%
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>350,00</b>	<b>273,92</b>	<b>223,10</b>	<b>78,3%</b>	<b>81,4%</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>1115,68</b>	<b>758,89</b>	<b>556,05</b>	<b>68,0%</b>	<b>73,3%</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>435,87</b>	<b>233,24</b>	<b>150,98</b>	<b>53,5%</b>	<b>64,7%</b>
<b>Totaal EOGFL</b>		<b>1055,45</b>	<b>670,57</b>	<b>447,33</b>	<b>63,5%</b>	<b>66,7%</b>
<b>Totaal doelstelling 5B</b>		<b>2607,00</b>	<b>1662,70</b>	<b>1154,35</b>	<b>63,8%</b>	<b>69,4%</b>

(1) Betalingen betreffende betalingsverplichtingen vanaf 1989

**Tabel 1. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 1**

**1 9 9 2**

( in miljoen ECU, 1992 )

Lid-Staat	Fonds	Betalingsverplichtingen	Betalingen (1)
Ellas	EFRO	1115,98	991,28
	ESF	396,49	257,22
	EOGFL	362,61	346,97
<b>Totaal Ellas</b>		<b>1875,08</b>	<b>1595,47</b>
España	EFRO	1515,67	1721,58
	ESF	667,14	587,04
	EOGFL	434,22	432,60
<b>Totaal España</b>		<b>2617,03</b>	<b>2741,22</b>
France	EFRO	99,76	87,95
	ESF	69,58	46,00
	EOGFL	51,21	64,09
<b>Totaal France</b>		<b>220,55</b>	<b>198,03</b>
Ireland	EFRO	492,81	457,10
	ESF	178,11	297,29
	EOGFL	194,01	191,33
<b>Totaal Ireland</b>		<b>864,93</b>	<b>945,72</b>
Italia	EFRO	785,98	1105,19
	ESF	325,01	235,14
	EOGFL	183,66	111,97
<b>Totaal Italia</b>		<b>1294,66</b>	<b>1452,30</b>
Portugal	EFRO	1344,06	1249,91
	ESF	585,67	503,32
	EOGFL	295,68	344,31
<b>Totaal Portugal</b>		<b>2225,40</b>	<b>2097,53</b>
United Kingdom	EFRO	90,12	94,74
	ESF	67,54	39,00
	EOGFL	31,17	19,54
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>188,84</b>	<b>153,28</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>5456,64 (2a)</b>	<b>5714,85 (3a)</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>2289,94 (2b)</b>	<b>1965,34 (3b)</b>
<b>Totaal EOGFL</b>		<b>1552,59 (2c)</b>	<b>1511,27 (3c)</b>
<b>Totaal Doelstelling 1</b>		<b>9299,18</b>	<b>9191,46</b>
Deutschland (Nieuwe deelstaten)	EFRO	488,80	634,63
	ESF	313,78	364,71
	EOGFL	243,40	237,71
<b>Totaal Deutschland</b>		<b>1045,98</b>	<b>1237,05</b>

(1) Betalingen m. b. t. betalingsverplichtingen vanaf 1989

(2) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van in totaal 12,69 miljoen ECU (a: 12,254, b: 0,395 en c: 0,045) is niet uitgesplitst per Lid-Staat.

(3) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van in totaal 7,903 miljoen ECU (a: 7,101, b: 0,342 en c: 0,468) is niet uitgesplitst per Lid-Staat.

107

Tabel 2. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 2

1992

( in miljoen ECU, 1992 )

Lid-Staat	Fonds	In de CB'S geplande bijstand (1992-1993)	Betalingsverplichtingen	Betalingen (1)	Betalingsverplichtingen / Ramingen
België	EFRO	76,64	25,36	47,57	33,1%
	ESF	20,07	20,69	17,09	103,1%
<b>Totaal België</b>		<b>96,71</b>	<b>46,05</b>	<b>64,65</b>	<b>47,6%</b>
Danmark	EFRO	9,01	4,42	1,55	49,1%
	ESF	2,58	1,73	1,31	67,1%
<b>Totaal Danmark</b>		<b>11,59</b>	<b>6,15</b>	<b>2,86</b>	<b>53,1%</b>
Deutschland	EFRO	222,19	90,51	117,14	40,7%
	ESF	78,81	65,72	50,41	83,4%
<b>Totaal Deutschland</b>		<b>301</b>	<b>156,23</b>	<b>167,55</b>	<b>51,9%</b>
España	EFRO	557,32	282,14	233,65	50,6%
	ESF	166,65	83,49	45,23	50,1%
<b>Totaal España</b>		<b>723,97</b>	<b>365,63</b>	<b>278,88</b>	<b>50,5%</b>
France	EFRO	501,33	247,60	217,64	49,4%
	ESF	113,45	70,95	40,75	62,5%
<b>Totaal France</b>		<b>614,78</b>	<b>318,55</b>	<b>258,39</b>	<b>51,8%</b>
Italia	EFRO	123,3	126,04	37,38	102,2%
	ESF	55,17	23,16	12,48	42,0%
<b>Totaal Italia</b>		<b>178,47</b>	<b>149,20</b>	<b>49,86</b>	<b>83,6%</b>
Luxembourg	EFRO	10,38	10,38	3,11	100,0%
	ESF	0,43	0,43	0,06	100,0%
<b>Totaal Luxembourg</b>		<b>10,81</b>	<b>10,81</b>	<b>3,17</b>	<b>100,0%</b>
Nederland	EFRO	70,74	35,10	22,17	49,6%
	ESF	27,66	19,42	16,87	70,2%
<b>Totaal Nederland</b>		<b>98,4</b>	<b>54,52</b>	<b>39,05</b>	<b>55,4%</b>
United Kingdom	EFRO	950,05	344,41	334,32	36,3%
	ESF	310,55	169,05	142,36	54,4%
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>1260,6</b>	<b>513,46</b>	<b>476,68</b>	<b>40,7%</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>2520,96</b>	<b>1165,96</b>	<b>1014,53</b>	<b>46,3%</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>775,37</b>	<b>454,91</b> (2)	<b>326,92</b> (3)	<b>58,7%</b>
<b>Totaal Doelstelling 2</b>		<b>3296,33</b>	<b>1620,87</b>	<b>1341,46</b>	<b>49,2%</b>

(1) Betalingen m. b. t. betalingsverplichtingen vanaf 1989

(2) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van 0,276 miljoen ECU is niet uitgesplitst per Lid-Staat.

(3) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van 0,373 miljoen ECU is niet uitgesplitst per Lid-Staat.

108

**Tabel 3. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLINGEN 3 & 4**

**1 9 9 2**

( in miljoen ECU, 1992)

Lid-Staat	Fonds	Betalingsverplichtingen	Betalingen (1)
België	ESF	85,12	68,04
Danmark	ESF	33,16	21,30
Deutschland	ESF	350,85	268,43
España	ESF	219,92	166,71
France	ESF	533,49	424,83
Italia	ESF	174,93	123,19
Luxembourg	ESF	2,43	2,61
Nederland	ESF	104,43	52,32
United Kingdom	ESF	651,47	485,59
<b>Totaal Doelstellingen 3 &amp; 4</b>	<b>ESF</b>	<b>2155,98</b> (2)	<b>1613,20</b> (3)

(1) Betalingen m. b. t. betalingsverplichtingen vanaf 1989

(2) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van 0,176 miljoen ECU is niet uitgesplitst per Lid-Staat

(3) Een bedrag aan betalingsverplichtingen van 0,176 miljoen ECU is niet uitgesplitst per Lid-Staat

103

**Tabel 4. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 5a**  
**(A) Verwerking en afzet van landbouw- en bosbouwprodukten**  
**(B) Verwerking en afzet van aquacultuur- en visserijprodukten**  
**1992**

( in miljoen ECU, 1992)

Lid-Staat	Beschikbare middelen 1991-1993		Betalingsverplichtingen	
	(A)	(B)	(A)	(B)
België	20,28	2,55	10,42	0,35
Danmark	16,76	10,77	9,64	3,30
Deutschland oude deelstaten	72,46	11,55	30,62	3,93
Ellas *	123,26	12,90	63,62	0,00
España (doelst. 1)	104,16	34,06	44,08	12,84
España (overige)	53,79	5,78	27,77	3,76
France (doelst. 1)	12,17	1,85	8,78	0,24
France (overige)	111,10	22,72	42,04	7,70
Ierland *	64,46	11,99	30,90	4,18
Italia (doelst. 1)	85,38	14,99	31,38	7,77
Italia (overige)	136,92	8,66	27,61	4,93
Luxembourg	1,28	0,00	0,27	0,00
Nederland	20,28	5,78	6,62	1,79
Portugal *	120,81	38,25	40,77	21,53
U. Kingdom (Doelst. 1)	21,66	2,39	9,39	0,46
U. Kingdom (overige)	41,94	19,44	14,61	7,91
<b>Totaal Doelst. 5a</b>	<b>1006,69</b>	<b>203,71</b>	<b>398,51</b>	<b>80,69</b>
Waarvan:				
Regio's van doelstelling 1	531,89	116,43	228,91	47,02
overige gebieden	474,80	87,25	169,59	33,67

\* gebieden van doelstelling 1



Tabel 5. CB'S - FINANCIËLE UITVOERING - DOELSTELLING 5b

1992

(in miljoen ECU, 1992)

Lid-Staat	Fonds	Betalingsverplichtingen	Betalingen (1)
België	ERDF	2,52	1,09
	ESF	3,45	2,63
	EAGGF	1,26	0,90
<b>Totaal België</b>		<b>7,22</b>	<b>4,61</b>
Danmark	ERDF	3,23	3,26
	ESF	0,00	0,04
	EAGGF	0,00	0,00
<b>Totaal Danmark</b>		<b>3,23</b>	<b>3,29</b>
Deutschland	ERDF	91,65	81,96
	ESF	4,45	2,40
	EAGGF	73,60	57,36
<b>Totaal Deutschland</b>		<b>169,70</b>	<b>141,71</b>
España	ERDF	7,83	9,31
	ESF	7,60	7,44
	EAGGF	99,94	68,63
<b>Totaal España</b>		<b>115,36</b>	<b>85,38</b>
France	ERDF	115,86	92,38
	ESF	42,43	34,82
	EAGGF	183,81	135,75
<b>Totaal France</b>		<b>342,10</b>	<b>262,94</b>
Italia	ERDF	17,29	6,27
	ESF	9,44	4,74
	EAGGF	49,82	29,68
<b>Totaal Italia</b>		<b>76,55</b>	<b>40,68</b>
Luxembourg	ERDF	0,00	0,00
	ESF	0,05	0,03
	EAGGF	0,00	0,00
<b>Totaal Luxembourg</b>		<b>0,05</b>	<b>0,03</b>
Nederland	ERDF	7,78	6,64
	ESF	2,17	1,70
	EAGGF	4,97	3,66
<b>Totaal Nederland</b>		<b>14,92</b>	<b>12,00</b>
United Kingdom	ERDF	67,95	85,80
	ESF	2,37	8,66
	EAGGF	3,60	3,96
<b>Totaal United Kingdom</b>		<b>73,92</b>	<b>98,42</b>
<b>Totaal EFRO</b>		<b>314,10</b>	<b>286,69</b>
<b>Totaal ESF</b>		<b>71,96</b>	<b>62,46</b>
<b>Totaal EOGFL</b>		<b>417,00</b>	<b>299,92</b>
<b>Totaal doelstelling 5B</b>		<b>803,06</b>	<b>649,06</b>

(1) Betalingen betreffende betalingsverplichtingen vanaf 1989

111

**BIJLAGE III**

**Tabel 1 - Communautaire initiatieven : verdeling van de betalingsverplichtingen over de Fondsen**

in miljoen ECU in lopende prijzen

	EFRO		EOGFL-O		ESF	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992
<b>BELGIË</b>	9,74	2,47	2,23	0,86	5,99	13,86
<i>Rechar</i>	7,47	0,38	-	-	-	2,94
<i>Stride</i>	2,27	0,73	-	-	0,04	0,27
<i>Leader</i>	-	1,36	2,23	0,86	-	-
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	3,19	4,00
<i>Now</i>	-	-	-	-	1,60	2,97
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	1,16	3,68
<b>DANMARK</b>	1,84	0,91	-	0,68	3,58	3,97
<i>Stride</i>	1,84	-	-	-	-	0,36
<i>Leader</i>	-	0,91	-	0,68	-	0,61
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	1,58	0,90
<i>Now</i>	-	-	-	-	0,70	0,30
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	1,30	1,90
<b>DEUTSCHLAND</b>	35,60	1,95	-	8,17	35,71	40,06
<i>Rechar</i>	15,95	1,82	-	-	6,90	-
<i>Stride</i>	4,02	0,13	-	-	-	-
<i>Leader</i>	15,63	-	-	8,17	-	-
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	-	20,08
<i>Now</i>	-	-	-	-	7,94	2,95
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	20,87	17,03
<b>ELLAS</b>	73,71	141,36	0,18	21,12	-	62,82
<i>Envireg</i>	16,35	38,77	0,18	-	-	1,35
<i>Prisma</i>	-	1,10	-	-	-	-
<i>Regen</i>	48,00	26,35	-	-	-	-
<i>Stride</i>	9,36	22,29	-	-	-	0,52
<i>Telematique</i>	-	15,99	-	-	-	-
<i>Leader</i>	-	28,43	-	21,12	-	2,46
<i>Euroform</i>	-	0,55	-	-	-	11,23
<i>Now</i>	-	0,30	-	-	-	10,56
<i>Horizon</i>	-	7,58	-	-	-	36,70
<b>ESPAÑA (b)</b>	159,08	77,76	41,51	29,62	9,88	125,08
<i>Envireg</i>	38,02	-	4,43	5,09	0,74	-
<i>Rechar</i>	7,08	-	-	-	0,72	-
<i>Prisma</i>	4,56	14,49	-	-	-	-
<i>Regis</i>	19,42	-	2,71	3,66	1,02	-
<i>Stride</i>	43,43	-	-	-	2,02	-
<i>Telematique</i>	7,14	36,27	-	-	-	-
<i>Leader</i>	39,43	17,35	34,37	20,88	5,38	2,59
<i>Euroform</i>	-	5,43	-	-	-	55,60
<i>Now</i>	-	1,87	-	-	-	29,33
<i>Horizon</i>	-	2,35	-	-	-	37,56
<b>FRANCE (b) (c)</b>	30,23	66,10	1,07	42,28	33,05	44,32
<i>Rechar (d)</i>	11,40	14,69	-	-	0,20	0,29
<i>Prisma</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Telematique</i>	-	0,84	-	-	-	-
<i>Envireg (e)</i>	4,00	-	-	-	-	-
<i>Envireg-Stride</i>	-	10,21	-	-	-	1,72
<i>Regis-Envireg-Stride</i>	-	13,07	-	21,06*	-	-
<i>Prisma-Telematique</i>	-	2,65	-	-	-	-
<i>Leader</i>	14,83	24,28	1,07	21,22	-	3,63
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	3,47	19,85
<i>Now</i>	-	0,36	-	-	14,66	3,65
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	14,72	15,18

a) Voor 1992 moet hierbij een betalingsverplichting van 6,18 miljoen ecu worden opgeteld voor een globale subsidie "Euroqualification" van het ESF.

b) In 1992 moeten de betalingsverplichtingen van POSEIMA : EFRO 2 miljoen ECU voor Portugal ; EOGFL 0,9 miljoen ECU voor Spanje, 14 miljoen ECU voor Frankrijk en 9 miljoen ECU voor Portugal worden bijgeteld.

c) Een STRIDE - programma voor de Franse regio's van doelstelling 2 wordt uitgevoerd met een globale subsidie.

	EFRO		EOGFL-O		ESF**	
	1991	1992	1991	1992	1991	1992
<b>IRELAND</b>	48,93	132,25	3,63	4,68	-	35,85
<i>Envireg</i>	2,80	8,27	-	-	-	-
<i>Prisma</i>	9,38	-	-	-	-	-
<i>Regen</i>	3,98	114,37	-	-	-	-
<i>Stride</i>	13,07	-	-	-	-	-
<i>Telematique</i>	11,00	-	-	-	-	-
<i>Leader</i>	8,70	7,97	3,63	4,68	-	2,18
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	-	12,33
<i>Now</i>	-	0,33	-	-	-	4,81
<i>Horizon</i>	-	1,31	-	-	-	16,53
<b>ITALIA</b>	119,16	69,71	7,93	26,13	87,62	33,75
<i>Envireg</i>	62,51	10,44	0,98	-	-	-
<i>Prisma</i>	2,33	-	-	-	-	-
<i>Stride</i>	35,31	4,29	-	-	-	-
<i>Telematique</i>	4,18	25,47	-	-	-	-
<i>Leader</i>	14,83	23,03	6,95	26,13	4,77	5,16
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	50,20	5,03
<i>Now</i>	-	2,90	-	-	19,80	8,74
<i>Horizon</i>	-	0,65	-	-	12,85	14,82
<i>Interreg Regen</i>	-	2,00	-	-	-	-
<i>Interreg Bolzano</i>	-	0,93	-	-	-	-
<b>LUXEMBOURG</b>	0,18	2,05	0,29	-	-	1,17
<i>Stride</i>	-	2,05	-	-	-	-
<i>Leader</i>	0,18	-	0,29	-	-	0,37
<i>Now</i>	-	-	-	-	-	0,20
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	-	0,60
<b>NEDERLAND</b>	2,13	-	0,11	-	7,02	13,18
<i>Stride</i>	0,87	-	-	-	-	-
<i>Leader</i>	1,26	-	0,11	-	-	0,03
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	-	8,71
<i>Now</i>	-	-	-	-	3,15	1,19
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	3,87	3,25
<b>PORTUGAL (b)</b>	64,26	73,34	16,43	5,84	1,05	44,49
<i>Envireg</i>	21,58	29,57	0,07	-	-	-
<i>Prisma</i>	-	5,30	-	-	-	-
<i>Regen</i>	-	25,83	-	-	-	-
<i>Rechar</i>	2,71	-	-	-	-	0,26
<i>Regis</i>	4,51	-	-	-	-	-
<i>Stride</i>	4,43	-	-	-	-	-
<i>Telematique</i>	10,79	-	-	-	-	-
<i>Leader</i>	20,24	8,01	16,36	5,84	1,05	0,47
<i>Euroform</i>	-	0,99	-	-	-	12,85
<i>Now</i>	-	3,56	-	-	-	12,84
<i>Horizon</i>	-	0,08	-	-	-	18,07
<b>UNITED-KINGDOM</b>	11,17	146,75	0,96	3,68	36,91	56,57
<i>Envireg</i>	2,19	1,80	-	-	-	-
<i>Rechar</i>	-	104,13	-	-	-	18,13
<i>Prisma</i>	-	5,67	-	-	-	-
<i>Stride</i>	-	29,68	-	-	-	-
<i>Telematique</i>	-	5,40	-	-	-	-
<i>Leader</i>	8,98	-	0,96	3,68	-	2,17
<i>Euroform</i>	-	-	-	-	31,14	3,86
<i>Now</i>	-	0,07	-	-	5,77	3,87
<i>Horizon</i>	-	-	-	-	-	28,54
<b>Communautaire (f)</b>						
<i>Interreg</i>	244,07	429,12	6,44	14,86	-	4,56

d) Incl. 2,74 miljoen ECU in 1990 (in prijzen van 1991).

e) Hierbij komt nog een bedrag van 2,74 miljoen ECU dat is vastgesteld zonder onderverdeling over de initiatieven van de regio's van doelstelling 2.

f) Hierbij komt nog een bedrag van 66,45 miljoen ECU voor Interreg kredieten van art. 10.

\* Betalingsverplichting EOGFL-O alleen voor Regis.

\*\* Voor Euroform, Now, Horizon : 0,492 miljoen ECU voor technische bijstand uit ESF in het kader van samenvattende betalingsverplichtingen die niet over de initiatieven kunnen worden uitgesplitst.

Tabel 1 - Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 1 (1989 - 1992)

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>ELLAS</b>					
<b>1989</b>					
OP LUTTE PHYLLOXERA	05.07.89	-	-	X	6
OP ARRACHAGE ABRICOTIERS	05.07.89	-	-	X	6
GMP VORIA ELLADA	21.12.89	X	X	X	16
GMP DYTIKI ELLADA KAI PELOPONNISOS	21.12.89	X	X	X	16
GMP NISOI AGAIΟΥ	21.12.89	X	X	X	16
GMP STEREA KAI ANATOLIKI ELLADA	21.12.89	X	X	X	16
GMP KRHTH	21.12.89	X	X	X	16
<b>1990</b>					
OP BIOMHXANIA TOURISMOS 1990	05.07.91	-	X	-	5
OP ASSISTANCE TECHNIQUE	14.06.91	-	X	-	5
OP APASXOLISH SE SYLLOGHES ANAGKES	11.07.90	-	X	-	5
OP ACTION FORMATION PROFESSIONN. DE BASE	17.07.90	-	X	-	5
OP ATOMA ME EIDIKES ANAGKES	17.07.90	-	X	-	5
OP YGEIA	11.07.90	-	X	-	5
OP METAFORES	11.07.90	-	X	-	5
OP TRAPEZES - ASFALISTIKES ETAIRIES	11.07.90	-	X	-	5
OP PROOTHSHS THS APASXOLHSHS	11.07.90	-	X	-	5
OP EPAGGELMAT. KATARTISH PROSAN. GYNAIKON	17.07.90	-	X	-	5
OP ENERGIA	17.07.90	-	X	-	5
OP DEYTEROBATHMIA EKPAIDEYSH	17.07.90	-	X	-	5
OP METANASTES - PALINNOSTOYNTES	17.07.90	-	X	-	5
OP PANEPISTHMIA - DHMOSIOS TOMEAS - TEI	02.08.90	-	X	-	5
OP DIAKRATIKA	10.12.90	-	X	-	5
OP NOVATEURS	10.12.90	-	X	-	5
OP KAINOTOMIKA - STOXS 1	31.12.90	-	X	-	5
OP SIBLIROMATIKES KAINOTOMIKES ENERGEIS	19.12.90	-	X	-	5
OP ATTIKHS	19.07.90	-	X	-	5
OP BELTIOSHS KATARTISHS EKPAIDEYSHS	31.05.91	-	X	-	5
OP HLEKTRISMOS	20.12.90	X	-	-	16
OP MEGALOI ODIKOI AJONES	14.12.90	X	-	-	16
GMP TEXNOLOGIA	14.12.90	X	X	-	16
OMPF THLEPIKOINWNIES	12.10.90	X	X	-	16
OMPF EREUNAS KAI TEXNOLOGIAS	30.07.90	X	X	-	16
OP BIOMHXANIKES PERIOXES	30.07.90	X	-	-	16
OP SIDHRODROMOI	30.07.90	X	-	-	16
OMPF ANAPTYJH KAI ENDUNAMWSH GERWRGIKWV	12.12.90	X	-	X	6
OMPF DYTIKI ELLADA	27.11.90	X	X	X	16
OMPF PELOPONNISOS	27.11.90	X	X	X	16
OMPF DYTIKI MAKEDONIA	27.11.90	X	X	X	16
OMPF ATTIKI	16.11.90	X	X	X	16
OMPF IONIA NISIA	12.10.90	X	X	X	16
OMPF IPIROTIKI ELLADA	27.09.90	X	X	X	16
OMPF VORIO AIGAIO	20.08.90	X	X	X	16
OMPF IPIROS	20.08.90	X	X	X	16
OMPF NOTIO AIGAIO	30.07.90	X	X	X	16
OMPF THESSALIA	30.07.90	X	X	X	16
OMPF KENTRIKI MAKEDONIA	30.07.90	X	X	X	16
OMPF KPITI	30.07.90	X	X	X	16
OMPF ANATOLIKI MAKEDONIA KAI THRAKI	18.06.90 et 10.12.90	X	X	X	16
<b>1991</b>					
OP PERIBALLON	25.07.91	X	-	-	16
<b>1992</b>					
OP EKSIGHRONISMOS TIS DIMOSIAS DOIKISIS	26.06.92	-	X	-	5
OP PROGRAMMA TEXNIKH S VOITHEIAS	07.09.92	-	X	-	5
OMPF AUJHSH ANTAGWNISTIKOTHTAS EPIXEIRHSEWN	30.07.92	X	X	-	16
OMPF ISORROPH ANAPTYJH TOU TOURISMOU	30.07.92	X	X	-	16
OP THLEPIKOINWNIVN	10.11.92	X	-	-	16
OP MESURES FORESTIERES	05.11.92	-	-	X	6
OP RESTRUCTURATIONS OLIVERAIES	02.11.92	-	-	X	6

114

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>ESPAÑA</b>					
<b>1989</b>					
OP ALMERIA LEVANTE	26.10.89	X	-	-	16
OP CIUDAD REAL	26.10.89	X	-	-	16
<b>1990</b>					
OP INSTALACION DE JOVENES Y PLD	27.07.90	-	X	-	5
OP CONTRATACION INDEFINIDA E INST. DE JOVENES	27.07.90	-	X	-	5
OP CONTR. INDEF/INSTAL. PARADOS LD	19.03.90	-	X	-	5
OP PARADOS LD EN REGIONES OBJ1	19.03.90	-	X	-	5
OP JOVENES PARADOS REGIONES OBJ1	19.03.90	-	X	-	5
OP FORM. PROF. MIGRANTES/INDEPENDIENTES	19.12.90	-	X	-	5
OP FORM.PROF. SEGURIDAD MARITIMA JOVENES	26.10.90	-	X	-	5
OP FORM. PROF PARA MINUSVALIDOS	21.11.90	-	X	-	5
OP FORM.PROF. EN MEDIO RURAL	26.10.90	-	X	-	5
OP ASTURIAS FORM. AUTOEMPLO DE PARADOS LD	06.11.90	-	X	-	5
OP ASTURIAS FORM. MENORES DE 25 AÑOS	06.11.90	-	X	-	5
OP CANARIAS PARADOS LD FORM. AYUDA EMPLEO	06.11.90	-	X	-	5
OP CANARIAS JOVENES FORM. AYUDA AL EMPLEO	06.11.90	-	X	-	5
OP CASTILLA Y LEON PARADOS LD	06.11.90	-	X	-	5
OP CASTILLA Y LEON JOVENES FORM. PROF.	06.11.90	-	X	-	5
OP CASTILLA LA MANCHA PARADOS LD	10.08.90	-	X	-	5
OP CASTILLA LA MANCHA PARADOS JUVENILES	10.08.90	-	X	-	5
OP EXTREMADURA JOVENES FORM. PROF.	02.08.90	-	X	-	5
OP GALICIA FORM. PARADOS LD	17.12.90	-	X	-	5
OP GALICIA FORM. DE JOVENES	19.12.90	-	X	-	5
OP MURCIA PARADOS LD	12.11.90	-	X	-	5
OP MURCIA JOVENES	12.11.90	-	X	-	5
OP VALENCIA PARADOS LD	14.12.90	-	X	-	5
OP VALENCIA JOVENES	06.11.90	-	X	-	5
OP CANARIAS ESTUD. SEGUI/ EVALUACION MEDIDAS	14.06.91	-	X	-	5
OP AYUDAS FORM.PROF. MEDIO RURAL	19.07.91	-	X	-	5
OP OBSERVATORIO OCUPACIONAL	20.09.91	-	X	-	5
OP DESEMPLEADOS LD CLASIF. CALIF. ASESORAMI	20.09.91	-	X	-	5
OP INSERCIÓN PROFESIONAL	07.11.91	-	X	-	5
OP FORM. VICULADA DESARROLLO REGIONAL	19.03.90	-	X	-	5
OP FORM. PROF. ENS SECUNDA/MODULOS PROF.	19.03.90	-	X	-	5
OP CONTR. TEMPORAL/TRABAJOS SOCIALES	19.03.90	-	X	-	5
OP EXTREMADURA RECURSOS HUMANOS	02.08.90	-	X	-	5
OP CASTILLA Y LEON FORM.	30.11.90	-	X	-	5
OP CANARIAS VALOR. DE RECURSOS HUMANOS	30.11.90	-	X	-	5
OP ASTURIAS FORMACION	30.11.90	-	X	-	5
OP ANDALUCIA VALOR. RECURSOS HUMANOS	30.11.90	-	X	-	5
OP ANDALUCIA PARADOS LD	20.11.90	-	X	-	5
OP ANDALUCIA FORM. PROF/MENORES 25 AÑOS	20.11.90	-	X	-	5
OP ASTURIAS	11.12.90	-	X	-	5
OP CASTILLA LA MANCHA	11.12.90	-	X	-	5
OP FORMADORES DE EMPLEO	17.12.90	-	X	-	5
OP MURCIA RECURSOS HUMANOS	02.08.90	-	X	-	5
OP VALENCIA SISTEMA NAC/ NSEANZA FORM.PROF.	30.11.90	-	X	-	5
OP GALICIA FORM. Y CREACION DE EMPLEOS	30.11.90	-	X	-	5
OP MURCIA ESTUD. MERCADO DE TRABAJO REGION.	11.12.90	-	X	-	5
OP GALICIA	17.12.90	-	X	-	5
OP EXTREMADURA	17.12.90	-	X	-	5
OP CASTILLA LA MANCHA FORM. PROF.	27.07.90	-	X	-	5
OP EXTREMADURA PARADOS LD	02.08.90	-	X	-	5
OP CESSATION ACTIVITES AGRIC.	19.07.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD. AGRIC. CASTILLA-La-MANCHA	21.09.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD AGRIC. VALENCIA	21.09.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD AGRIC. CASTILLA-Y-LEON	21.09.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD AGRIC. EXTREMADURA	26.09.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD AGRIC. ASTURIAS	26.09.90	-	-	X	6
OP PROTECTION ENVIRONMENT EXTREMADURA	26.09.90	-	-	X	6
OP PROTECTION ENVIR. CASTILLA-LA-MANCHA	13.11.90	-	-	X	6
OP PROTECTION ENVIR. COM. VALENCIANA	13.11.90	-	-	X	6
OP PROTECTION ENVIRONMENT ASTURIAS	10.12.90	-	-	X	6
OP AMELIOR. PROD AGRIC. MURCIA	10.12.90	-	-	X	6
OP AMELIORATION COND. PROD AGRIC. GALICIA	10.12.90	-	-	X	6

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
OP PROTECTION ENVIRONMENT GALICIA	10.12.90	-	-	X	6
OP LUTTE EROSION SOLS MURCIA	10.12.90	-	-	X	6
OP PROTECTION ENVIR. CASTILLA-Y-LEON	10.12.90	-	-	X	6
OP IRRIGATION INFRASTRUCTURES CANARIAS	10.12.90	-	-	X	6
OP ELEVAGE ANDALUCIA	10.12.90	-	-	X	6
OP FRUITCULTURE HORTICULTURE VALENCIA	11.06.90	-	-	X	6
OP REORIENTATION PROD. EXTREMADURA	10.12.90	-	-	X	6
OP ELEVAGE ASTURIAS	10.12.90	-	-	X	6
OP INFRAESTRUCTURA CIENTIFICA	19.07.90	X	-	-	16
OP Castilla-la-Mancha	14.12.90	X	-	-	16
GOP Comarca de la Mancha	31.01.90	X	X	X	16
GOP CASTILLA Y LEON Salamanca	14.12.90	X	X	X	16
OP CANARIAS	14.12.90	X	-	-	16
GOP Isle de la Gomera CANARIAS	30.07.90	X	X	X	16
OP Actividades económicas GALICIA	27.09.90	X	-	-	16
GOP Producción agraria GALICIA	12.12.90	X	-	X	6
OP VALENCIA	14.12.90	X	-	-	16
OP ASTURIAS	14.12.90	X	-	-	16
OP CEUTA	14.12.90	X	-	-	16
OP MELILLA	14.12.90	X	-	-	16
OP MURCIA	14.12.90	X	-	-	16
OP EXTREMADURA	14.12.90	X	-	-	16
OP bosques ANDALUCIA	12.12.90	X	-	X	6
<b>1991</b>					
OP VALENCIANA	10.03.92	-	X	-	5
OP CASTILLA Y LEON FORM.	10.03.92	-	X	-	5
OP PROTECTION ENVIR. CANARIAS	12.08.91	-	-	X	6
OP REORIENTATION PROD AGRI. GALICIA	01.07.91	-	-	X	6
OP REOR. PRÓD AGRI. CASTILLA-Y-LEON	01.07.91	-	-	X	6
OP RAT. DEVELOP. PROD. AGRIC. MURCIA	01.07.91	-	-	X	6
OP REORIENTATION PROD AGRI. CANARIAS	12.07.91	-	-	X	6
OP REOR. PRÓD AGRI. CASTILLA-LA-MANCHA	09.07.91	-	-	X	6
OP CASTILLA Y LEON II	23.05.91	X	-	-	16
OP RECURSOS HIDRICOS	07.03.91	X	-	-	16
OP ENTIDADES LOCALES	23.05.91	X	-	-	16
OP INCENTIVOS REGIONALES	24.06.91	X	-	-	16
OP MALAGA	26.09.91	X	-	-	16
OP GRANADA	16.12.91	X	-	-	16
OP GALICIA	16.12.91	X	-	-	16
SUB GLOBALE MURCIA	14.06.91	X	-	-	16
SUB GLOBAL. ANDALUCIA	16.12.91	X	-	-	16
<b>1992</b>					
OP BAJO GUADALQUIVIR	30.01.92	X	-	-	16
OP AMELIOR. PROD. AGRIC. MELILLA	19.02.92	-	-	X	6
OP POSEICAN	18.06.92	-	-	X	6
<b>FRANCE</b>					
<b>1989</b>					
GMP CORSE	28.07.89	X	X	X	16
<b>1990</b>					
OP CORSE	10.10.90	-	X	-	5
OP MARTINIQUE	10.10.90	-	X	-	5
GMP CORSE	21.12.89	-	X	-	5
OP GUADELOUPE	10.10.90	-	X	-	5
OP REUNION	14.12.90	-	X	-	5
OMPF CORSE	20.12.90	X	X	X	16
OP GUADELOUPE	20.12.90	X	-	-	16
OP VAL. RESSOURCES AGRIC. GUADELOUPE	17.12.90	-	-	X	6
OMPF GUYANE	20.12.90	X	X	X	16
OP MARTINIQUE	20.12.90	X	-	-	16
OP AGRICULTURE & DEV. RURAL MARTINIQUE	17.12.90	-	-	X	6
OMPF REUNION	20.12.90	X	X	X	16
OP POSEIDON	10.12.92	-	-	X	6
<b>IRELAND</b>					
<b>1989</b>					
OMPF PROTECTION RURAL DEVELOP.	01.08.89	X	-	X	6
OMPF INDUSTRY	21.12.89	X	X	-	16
OMPF TOURISM	21.12.89	X	X	-	16

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>1990</b>					
OP DISABLED	08.01.90	-	X	-	5
OP IRLANDE OBJ 1	29.03.90	-	X	-	5
OP LT UNEMPLOYED	16.10.90	-	X	-	5
OP INTEGRATION OF YOUNG	12.12.90	-	X	-	5
OP HUMAN RESSOURCE FOLLOW UP	17.12.90	-	X	-	5
OP UNEMPLOYED FOR OVER A YEAR	17.12.90	-	X	-	5
OP EXEPTIONAL MEASURES	14.12.90	-	X	-	5
OP PERIPHERALITY	10.08.90	X	-	-	16
OP SANITARY SERVICE	30.07.90	X	-	-	16
OP FORESTRY	09.07.90	X	-	X	6
OMPF FORMATION	14.12.90	X	X	-	16
OMPF RURAL DEVELOPMENT	17.12.90	X	X	X	6
<b>1992</b>					
GLOBAL GRANT	24.09.92	X	X	-	16
<b>ITALIA</b>					
<b>1989</b>					
OP METANIZZAZIONE	21.12.89	X	-	-	16
OP AREE ATTREZZATE	21.12.89	X	-	-	16
OP RISORSE IDRICHE	21.12.89	X	-	-	16
OP TELEFONIA DI BASE	21.12.89	X	-	-	16
<b>1990</b>					
OP MEZZOGIORNO	14.06.91	-	X	-	5
OP ABRUZZO	03.10.90	-	X	-	5
OP MOLISE	17.12.90	-	X	-	5
OP CAMPANIA	30.12.90	-	X	-	5
OP PUGLIA	26.03.91	-	X	-	5
OP BASILICATA	26.10.90	-	X	-	5
OP CALABRIA	21.12.90	-	X	-	5
OP SICILIA	15.10.90	-	X	-	5
OP SARDEGNA	03.08.90	-	X	-	5
OP PROGETTO	02.08.90	-	X	-	5
OP MEZZOGIORNO ENTI PUBBLICI	12.12.90	-	X	-	5
OP CONOSCENZA LINGUA MATERNA FIGLI MIGRANTI	12.12.90	-	X	-	5
GMP SARDEGNA	19.07.88	-	X	-	5
GMP SICILIA (2eme phase)	16.12.91	-	X	-	5
OP ENTI PUBBLICI	17.12.90	-	X	-	5
GMP BASILICATA	12.07.88	-	X	-	5
OP VOLGARIZZAZIONE AGRICOLA	05.09.90	-	-	X	6
OP VALORIZZAZIONE PROD. AGRIC. MEZZOGIORNO	10.10.90	-	-	X	6
OP VALOR. RIS. AGRIC. & SVIPEV. RURAL CALABRIA	16.10.90	-	-	X	6
OP TURISMO	14.12.90	X	-	-	16
OMPF RICERCA	20.12.90	X	X	-	16
OMPF ABRUZZO	20.12.90	X	X	X	16
OMPF BASILICATA	20.12.90	X	X	X	16
OMPF CALABRIA	20.12.90	X	X	X	16
OMPF CAMPANIA	14.12.90	X	X	X	16
OMPF MOLISE	20.12.90	X	X	X	16
OP SARDEGNA	20.12.90	X	X	X	16
OMPF SICILIA	14.12.90	X	X	X	16
<b>1991</b>					
OP INDUSTRIA	25.07.91	X	-	-	16
OMPF PUGLIA	25.07.91	X	X	X	16
SOVV GLOBALE PUGLIA	25.07.91	X	-	-	16
OP MIGLIOR.PROD. AGRIC. & CULT. ALT.MEZZOGIORNO	29.11.91	-	-	X	6
<b>1992</b>					
SOVV GLOBALE TOURISME	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE EFIBANCA	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE GEPI	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE ANCE	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE COFININDUSTRIA	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE IASM	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE UNIONCAMERE	02.03.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE SARDAIGNE	15.07.92	X	-	-	16
SOVV GLOBALE FIME	09.12.92	X	-	-	16

117

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>PORTUGAL</b>					
1989					
PNIC ACORES	31.05.89	X	-	-	16
PNIC PEDIP	13.07.89	X	-	-	16
OID SETUBAL	08.08.89	X	-	-	16
OP PRODAC	01.12.89	X	-	-	16
1990					
OP FORM. PROF./DESEMPREGADOS	12.04.91	-	X	-	5
OP DESEMPREGADOS LD	08.01.90	-	X	-	5
OP ADULTOS DEFICIENTES DESEMPREGADOS	08.01.90	-	X	-	5
OP MULHERES ADULTAS	08.01.90	-	X	-	5
OP EMIGRANTES ADULTOS	08.01.90	-	X	-	5
OP FORM.PROF./JOVENS	12.04.90	-	X	-	5
OP JOVENS/PROCURA DE EMPREGO	08.01.90	-	X	-	5
OP FORM./EMPREGO PARA JOVENS DEFICIENTES	08.01.90	-	X	-	5
OP MULHERES JOVENS	08.01.90	-	X	-	5
OP EMIGRANTES JOVENS	08.01.90	-	X	-	5
OMPF PODAAEF	31.12.90	X	X	-	5
OP PEDIP	31.05.91	-	X	-	5
OP FORMACAO PROFISSIONAL	08.01.90	-	X	-	5
OP FANI	31.12.90	-	X	-	5
OP FPJRAA	31.12.90	-	X	-	5
OP INTEMPERIES	30.07.90	-	-	X	6
GLOBALE SUB	17.05.90	X	-	-	16
OMPF PRODEP	18.06.90	X	X	-	16
OP PROTEDE	20.12.90	X	-	-	16
PROTER	04.12.90	X	-	-	16
OMPF CIENCIA	20.03.90	X	X	-	16
OP SIMC	04.12.90	X	-	-	16
OMPF MADEIRA	27.07.90	X	X	-	16
OMPF PEDRAA	18.06.90	X	X	-	16
<b>NORTE</b>					
OMPF Alto Minho	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Tras-os-Montes	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Area Metrop. Porto	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Vale do Ave	27.07.90	X	X	-	16
OMPF Norte	27.07.90	X	X	X	16
<b>CENTRO</b>					
OMPF Centro	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Raia Central	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Pinhal Interior	27.07.90	X	X	X	16
<b>ALENTEJO</b>					
OP Litoral Alentejano	27.07.90	X	-	-	16
OP Centro & Baixo Alen.	27.07.90	X	-	-	16
OMPF Entre Mira e Guad.	27.07.90	X	X	X	16
OP Zona dos Mármoreos	27.07.90	X	-	-	16
<b>LISBOA E VALE DO TEJO</b>					
OMPF Oeste	27.07.90	X	X	X	16
OP Grande Lisboa	27.07.90	X	-	-	16
OMPF Vale do Tejo	27.07.90	X	X	X	16
<b>ALGARVE</b>					
OMPF Sotavento Algarvio	27.07.90	X	X	X	16
OMPF Barlavento Algarvio	27.07.90	X	X	X	16



LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>1991</b>					
OP AT	29.10.91	-	X	-	5
OP AT	18.07.91	-	X	-	5
OP AT MODERNIZAO DA ADMINISTRAO PUBLICA	05.08.92	-	X	-	5
OP AT INSTITUTO DO EMPREGO E FORM. PROF.	11.12.92	-	X	-	5
OP PRODIATEC	20.03.91	X	-	-	16
OP DEVELOPPEMENT DES PATURAGES ACORES	06.06.91	-	-	X	6
OP ACTIONS FORESTIERES	06.06.91	-	-	X	6
OP DEVELOPPEMENT RURAL MIRA	21.11.91	-	-	X	6
OP RESTRUCTURATION DU VIGNOLE (CONTINENT)	07.08.91	-	-	X	6
<b>1992</b>					
OP REMEMBR. CESSATION ACTIVITE AGRICOLE	17.02.92	-	-	X	6
OP PROTEC. ENVIR. BIEN-ETRE ANIMAL	28.07.92	-	-	X	6
OP RESTRUCT. DU VIGNOLE MADEIRE & ACORES	05.10.92	-	-	X	6
OP SECHERESSE 92	31.07.92	-	-	X	6
OP INVEST. EXPLOITATIONS AGRICOLES	30.07.92	-	-	X	6
OP POSEIMA - ACORES	31.07.92	-	-	X	6
OP POSEIMA - MADEIRA	31.07.92	-	-	X	6
<b>UNITED-KINGDOM (N.I.)</b>					
<b>1989</b>					
OP TRANSPORT	01.12.89	X	-	-	16
<b>1990</b>					
OP UNEMPLOYMENT	14.12.90	-	X	-	5
OP INTEGRATION OF YOUNG PEOPLE INTO EMPLOY	23.02.90	-	X	-	5
OP SEE REGIONS	02.08.90	-	X	-	5
OP HUMAN RESOURCES	11.07.90	-	X	-	5
OP AGRIC. DEVELOPMENT	14.12.90	-	-	X	6
OMPF TOURISM	30.07.90	X	X	-	16
OP PHYSICAL AND SOCIAL ENVIRONMENT	20.09.90	X	-	-	16
OMPF INDUSTRIAL DEVELOPMENT	14.12.90	X	X	-	16

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>DEUTSCHLAND</b>					
<b>NIEUWE DEELSTATEN EN BERLIN</b>					
BERLIN	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
BRANDENBURG	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
MECKLENBURG	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
FREISTAAT SACHSEN	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
SACHSEN ANHALT	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
THURINGEN	26.03.91	X	-	-	16
	21.06.91	-	-	X	6
	01.01.91	-	X	-	5
GLOBALE PROGRAMMAS	26.03.91	X	-	-	16
	01.01.91	-	X	-	5

Tabel 2 - Overzicht van de goedgekeurde programma's  
voor de regio's van doelstelling 2 (1989 - 1991)

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>BELGIË - BELGIQUE</b>					
1990					
WALLONIE					
OP Liège	19.07.90	X	-	-	16
OP Charleroi et Centre	19.07.90	X	-	-	16
OP Aubange	19.07.90	X	-	-	16
VLAANDEREN					
OP Limburg	17.05.91	-	X	-	5
OP Limburg	27.07.90	-	X	-	5
OP Turnhout	17.07.90	-	X	-	5
OP Limburg	27.09.90	X	-	-	16
OP Turnhout	27.09.90	X	-	-	16
WALLONIE					
OP Charleroi Form. prof.	22.10.91	-	X	-	5
OP Liège Form. prof.	22.10.91	-	X	-	5
OP Aubange Form. prof.	22.10.91	-	X	-	5
<b>DANMARK</b>					
1990					
OMPF NORTH JUTLAND	14.12.90	X	X	-	16
OMPF VESTLOLLAND	14.12.90	X	X	-	16
<b>DEUTSCHLAND</b>					
1989					
OP SAARLAND	15.12.89	X	-	-	16
OMPF NORDRHEIN-WESTFALLEN	21.12.89	X	X	-	16
OMPF BERLIN	21.12.89	X	X	-	16
1990					
OP EMDEN	11.07.90	-	X	-	5
OP PEINE SALZGITTER	11.07.90	-	X	-	5
OP RHEINLAND-PFALZ	02.08.90	-	X	-	5
OP BREMEN	02.08.90	-	X	-	5
OP BREMEN	18.06.90	X	-	-	16
OP SAARLAND	27.09.90	X	X	-	16
<b>ESPAÑA</b>					
1990					
OP OBSERVATORIO OCUACIONAL	03.08.91	-	X	-	5
OP CANTABRIA	25.07.90	-	X	-	5
OP FORM. VINCULADA RECONV. REGIONAL	10.08.90	-	X	-	5
OP MADRID	02.08.90	-	X	-	5
OP NAVARRA	02.08.90	-	X	-	5
OP ARAGON	06.11.90	-	X	-	5
OP RIOJA	12.12.90	-	X	-	5
OP PAIS VASCO	10.12.90	-	X	-	5
OP CATALUNYA	10.12.90	-	X	-	5
OP CATALUÑA	20.12.90	X	-	-	16
OP NAVARRA	20.12.90	X	-	-	16
OP LA RIOJA	20.12.90	X	-	-	16
OP MADRID	20.12.90	X	-	-	16
OP PAIS VASCO	29.05.90	X	-	-	16

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>FRANCE</b>					
<b>1989</b>					
OP NORD-PAS-DE-CALAIS	21.12.89	X	-	-	16
<b>1990</b>					
OP HAUTE-NORMANDIE	05.06.91	-	X	-	5
OP FRANCHE-COMTE	06.08.90	-	X	-	5
OP BOURGOGNE	07.08.90	-	X	-	5
OP PAYS DE LA LOIRE	06.08.90	-	X	-	5
OP NORD-PAS-DE-CALAIS	06.08.90	-	X	-	5
OP LORRAINE	23.08.90	-	X	-	5
OP BASSE-NORMANDIE	26.10.90	-	X	-	5
OP BRETAGNE	10.10.90	-	X	-	5
OP AUVERGNE	26.10.90	-	X	-	5
OP LANGUEDOC-ROUSSILLON	26.10.90	-	X	-	5
OP AUVERGNE Oïd	11.08.87	-	X	-	5
OP MIDI-PYRENEES	17.12.90	-	X	-	5
OP PROVENCE-COTE D'AZUR	21.11.90	-	X	-	5
OP RHÔNE-ALPES	17.12.90	-	X	-	5
OP CHAMPAGNE-ARDENNES	17.12.90	-	X	-	5
OP POITOU-CHARENTE	12.12.90	-	X	-	5
OP AQUITAINE	25.07.91	-	X	-	5
OP AQUITAINE	19.07.90	X	X	-	16
OP AUVERGNE	20.03.90	X	-	-	16
OP BASSE-NORMANDIE	18.06.90	X	-	-	16
OP BOURGOGNE	18.06.90	X	-	-	16
OP BRETAGNE	18.06.90	X	-	-	16
OP CHAMPAGNE-ARDENNE	18.06.90	X	-	-	16
OP FRANCHE-COMTE	20.03.90	X	-	-	16
OP HAUTE-NORMANDIE	20.03.90	X	-	-	16
OP LANGUEDOC-ROUSSILLON	18.06.90	X	-	-	16
OP LORRAINE	27.09.90	X	-	-	16
OP MIDI-PYRENEES Decazeville	18.06.90	X	-	-	16
OP MIDI-PYRENEES Figeac	19.07.90	X	-	-	16
OP MIDI-PYRENEES Albi-Carmaux	19.07.90	X	-	-	16
OP Développement des entreprises (NPDC)	18.06.90	X	-	-	16
OP Formation-recherche (NPDC)	18.06.90	X	-	-	16
OP PAYS DE LA LOIRE	18.06.90	X	-	-	16
OP PICARDIE	18.06.90	X	-	-	16
OP POITOU-CHARENTES	18.06.90	X	-	-	16
OP PROVENCE-ALPES-COTE D'AZUR	18.06.90	X	-	-	16
OP RHONE-ALPES	20.03.90	X	-	-	16
<b>ITALIA</b>					
<b>1990</b>					
OP LIGURIA	27.11.90	X	-	-	16
OP LIGURIA	03.10.90	-	X	-	5
OP LOMBARDIA	27.11.90	X	-	-	16
OP LOMBARDIA	17.12.90	-	X	-	5
OP MARCHE	14.12.90	X	-	-	16
OP MARCHE	12.11.90	-	X	-	5
OP PIEMONTE	27.11.90	X	-	-	16
OP PIEMONTE	03.08.90	-	X	-	5
OP TOSCANA	27.11.90	X	-	-	16
OP TOSCANA	12.11.90	-	X	-	5
OP UMBRIA	31.10.90	X	-	-	16
OP VALLE D'AOSTA	30.07.90	X	-	-	16
OP VENETO	27.11.90	X	-	-	16
OP LAZIO	20.12.90	X	-	-	16

127

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>NEDERLAND</b>					
1990					
OP TWENTE	27.07.90	-	X	-	5
OP ZUID LIMBURG	27.07.90	-	X	-	5
OP Gr./ZUID-OOST DRENTHE	27.07.90	-	X	-	5
OP TWENTE	19.07.90	X	-	-	16
OP ZUID LIMBURG	19.07.90	X	-	-	16
OP Gr./ZUID-OOST DRENTHE	30.07.90	X	-	-	16
<b>UNITED-KINGDOM</b>					
1989					
OP MERSEY BASIN II	21.12.89	X	-	-	16
OMPF MANCHESTER & SALFORD	21.12.89	X	X	-	16
OMPF MERSEYSIDE	21.12.89	X	X	-	16
OMPF Industrial SOUTH WALES	19.12.89	X	X	-	16
OMPF DURHAM & CLEVELAND	21.12.89	X	X	-	16
OP YORK Steel area	16.12.91	X	-	-	16
OMPF TAWSEN	21.12.89	X	X	-	16
1990					
OP UK OBJ2	21.12.88	-	X	-	5
OP UK OBJ2	02.08.90	-	X	-	5
OP UK OBJ2	02.08.90	-	X	-	5
OP UK OBJ2	02.08.90	-	X	-	5
OP UK OBJ2	02.08.90	-	X	-	5
OP BLACK COUNTRY	20.03.90	X	-	-	16
OP COVENTRY	20.03.90	X	-	-	16
OP SHROPSHIRE & STAFFORDSHIRE	20.03.90	X	-	-	16
OP EAST MIDLANDS	30.07.90	X	-	-	16
OP HUMBERSIDE	19.07.90	X	-	-	16
OP MID YORKSHIRE	19.07.90	X	-	-	16
OMPF WALES (CLWYD)	20.03.90	X	X	-	16
OP FIFE	19.07.90	X	-	-	16
OP CENTRAL REGION	19.07.90	X	-	-	16
OP TAYSIDE II	19.07.90	X	-	-	16
1991					
OP WEST CUMBRIA	05.12.91	X	-	-	16

122

Tabel 3 - Overzicht van de goedgekeurde programma's voor de regio's van doelstelling 2 (1992)

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>BELGIË - BELGIQUE</b>					
1992					
WALLONIE					
OP Charleroi	24.09.92	-	X	-	5
OP Liège	24.09.92	-	X	-	5
OP Aubange	24.09.92	-	X	-	5
OP Aubange	03.04.92	X	-	-	16
OP Liège	03.04.92	X	-	-	16
OP Charleroi	03.04.92	X	-	-	16
VLAANDEREN					
OMPF Limburg	21.05.92	X	X	-	16
OMPF Turnhout	21.05.92	X	X	-	16
<b>DANMARK</b>					
1992					
OMPF NORTH JUTLAND	03.04.92	X	X	-	16
OMPF VESTLOLLAND	21.05.92	X	X	-	16
<b>DEUTSCHLAND</b>					
1992					
OP RHEINLAND-PFALZ	10.06.92	-	X	-	5
OP EMDEN	30.09.92	-	X	-	5
OP PEINE SALZGITTER	30.09.92	-	X	-	5
OMPF BREMEN	05.05.92	X	X	-	16
OMPF BERLIN	05.05.92	X	X	-	16
OMPF NORDRHEIN-WESTFALLEN	05.05.92	X	X	-	16
OMPF SAARLAND	05.05.92	X	X	-	16
OP EMDEN	24.09.92	X	-	-	16
OP PEINE	24.09.92	X	-	-	16
<b>ESPANA</b>					
1992					
OP ARAGON	24.09.92	X	-	-	16
OP CATALUÑA	17.06.92	X	-	-	16
OMPF NAVARRA	06.07.92	X	X	-	16
OP LA RIOJA	17.06.92	X	-	-	16
OP MADRID	09.12.92	X	-	-	16
OP PAIS VASCO	18.12.92	X	-	-	16
<b>FRANCE</b>					
1992					
OMPF AUVERGNE	30.01.92	X	X	-	16
OMPF AQUITAINE	02.03.92	X	X	-	16
OMPF RHÔNE-ALPES	02.03.92	X	X	-	16
OMPF POITOU-CHARENTE	02.03.92	X	X	-	16
OMPF PAYS DE LA LOIRE	03.04.92	X	X	-	16
OMPF BOURGOGNE	03.04.92	X	X	-	16
OMPF FRANCHE-COMTE	03.04.92	X	X	-	16
OMPF PICARDIE	03.04.92	X	X	-	16

LAND/REGIO/TITEL	DATUM	BETROKKEN FONDSSEN			COÖRDINEREND DG
	BESCHIKKING COMMISSIE	EFRO	ESF	EOGFL	
OMPF BRETAGNE	03.04.92	X	X	-	16
OMPF NORD-PAS-DE-CALAIS	03.04.92	X	X	-	16
OMPF LORRAINE	03.04.92	X	X	-	16
OMPF CHAMPAGNE-ARDENNES	03.04.92	X	X	-	16
OMPF HAUTE-NORMANDIE	05.05.92	X	X	-	16
OMPF PACA	21.05.92	X	X	-	16
OMPF LANGUEDOC-ROUSSILLON	21.05.92	X	X	-	16
OMPF BASSE-NORMANDIE	21.05.92	X	X	-	16
OMPF MIDI-PYRENNES FIGEAC	21.05.92	X	X	-	16
OMPF MIDI-PYRENNES DECAZEVILLE	15.07.92	X	X	-	16
OMPF LORRAINE PED	21.05.92	X	X	-	16
OMPF MIDI-PYRENNES ALBI	21.05.92	X	X	-	16
<b>ITALIA</b>					
1992					
OMPF LIGURIA	09.12.92	X	X	-	16
OMPF LOMBARDIA	09.12.92	X	X	-	16
OMPF MARCHE	18.12.92	X	X	-	16
OMPF PIEMONTE	18.12.92	X	X	-	16
OMPF TOSCANA	09.12.92	X	X	-	16
OMPF UMBRIA	25.11.92	X	X	-	16
OMPF VALLE D'AOSTA	25.11.92	X	X	-	16
OMPF VENETO	25.11.92	X	X	-	16
OMPF LAZIO	18.12.92	X	X	-	16
<b>LUXEMBOURG</b>					
1992					
OMPF LUXEMBOURG	24.09.92	X	X	-	16
<b>NEDERLAND</b>					
1992					
OMPF TWENTE	21.05.92	X	X	-	16
OMPF ZUID-LIMBURG	21.05.92	X	X	-	16
OMPF GRONINGEN	21.05.92	X	X	-	16
<b>UNITED-KINGDOM</b>					
1992					
OP WEST MIDLANDS	-	-	X	-	5
OP EASTERN ENGLAND	-	-	X	-	5
OP EASTERN SCOTLAND	-	-	X	-	5
OMPF TAWSEN	05.05.92	X	X	-	16
OMPF DURHAM & CLEVELAND	05.05.92	X	X	-	16
OMPF BIRMINGHAM	05.05.92	X	X	-	16
OP BLACK COUNTRY	05.05.92	X	-	-	16
OP COVENTRY	05.05.92	X	-	-	16
OP SHROPSHIRE & STAFFORDSHIRE	05.05.92	X	-	-	16
OMPF Industrial SOUTH WALES	21.05.92	X	X	-	16
OMPF CLWYD	21.05.92	X	X	-	16
OP TAYSIDE	21.05.92	X	-	-	16
OP FIFE	06.07.92	X	-	-	16
OP CENTRAL REGION (SCOTLAND)	06.07.92	X	-	-	16
OP EAST MIDLANDS	06.07.92	X	-	-	16
OP HUMBERSIDE	06.07.92	X	-	-	16
OP MID YORKSHIRE	06.07.92	X	-	-	16
OMPF MERSEY BASIN	06.07.92	X	X	-	16
OMPF MERSEYSIDE	06.07.92	X	X	-	16
OMPF MANCHESTER	06.07.92	X	X	-	16
OP LOTHIAN	30.07.92	X	-	-	16
OMPF WEST CUMBRIA	20.10.92	X	X	-	16
OMPF YORKSHIRE & HUMBERSIDE	25.11.92	X	X	-	16

724

**Tabel 4 - Overzicht van de goedgekeurde programma's  
voor de regio's van doelstelling 3 en 4 (1989 - 1992)**

LAND/REGIO/TITEL	Datum beschikking Commissie	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>BELGIË - BELGIQUE</b>					
OP OBJ 3 VL. GEM. BIJWERKING BASISOPLEIDING BEROEPSOPLEIDING	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 VL. GEM. OPLEIDING IN TECHNOLOGISCHE BEROEPEN	10.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 VL. GEM. MAATREGELEN VOOR KANSARME GROEPEN	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 DE. GEM. LANGZEITARBEITSLÖSE	03.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 VL. GEM. BIJWERKING BASISOPLEIDING BEROEPSOPLEIDING	10.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 VL. GEM. OPLEIDING IN TECHNOLOGISCHE BEROEPEN	10.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 VL. GEM. KANSARME GROEPEN	10.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 DE. GEM. JUGENDARBEITSLÖSIGHEIT	01.10.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 PROGRAMME NATIONAL	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 VL. GEM. HULP BIJ INDIESTNEMING	10.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 PROGRAMME NATIONAL ART. 1.2	24.01.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 VL. GEM. ART. VERORD 4253-88	11.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 COMM. FR. FORM. PROF. INSERT. JEUNES ET CHOMEURS LD	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 COMM. FR. ACCOMP. ART. 1.2/4255/88	05.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 DE. GEM. TECHNISCHE HILFE	11.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BRUXELLES CAP AIDE/EMBAUCHE JEUNES & CHOMEURS LD	20.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 REG. WALL. AIDES/EMBAUCHE	03.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3 VL. GEM. 92-93	16.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4 VL. GEM.	16.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 PROGRAMME NATIONAL-MET-FORM AE & AT	16.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 VL. GEM. TECHNISCHE BIJSTAND	11.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 DE. GEM.	07.12.92	-	X	-	5
<b>DANMARK</b>					
OP OBJ 3/4 ERHVERVSUDDANNELSER OG VIDEREUDDANNELSER/OMSKOLING	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 ANSAETTELSE- OG IVAERKSAETTERSTOTTE.	13.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 PERSONGRUPPER DER HAR SAERLIGT VANSKELIGT VEDD AT KOMME	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORSOEGSANSOEGNINGER VEDR. ERHVERVSUDDANNELSE OG OMSKO	24.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 ERHVERVSUDDANNELSE, VIDEREUDDANNELSER/OMSKOLING OF LOENT	16.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORSOEGSANSOEGNINGER VEDR. ERHVERVSUDDANNELSE OG LEDSA-	16.12.92	-	X	-	5
<b>DEUTSCHLAND</b>					
OP OBJ 3 SCHLESWIG-HOLSTEIN LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	10.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 HAMBURG LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 NIEDERSACHSEN QUALIFIZIERUNGSPROJEKTEN FUER LANGZEITARBEITSLÖSE	03.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 NIEDERSACHSEN LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	03.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 BREMEN LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	24.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 NORDRHEIN-WESTFALEN	03.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 BADEN-WÜRTTEMBERG LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	24.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 BAYERN LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT VON SCHWERBEHINDERTEEN & FRAUEN	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 DEUTSCHLAND	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 LANGZEITARBEITSLÖSIGHEIT	10.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 JUGENDLICHER WANDERARBEITNEHMER/BINATIONAL	02.12.91	-	X	-	5
OP OBJ 4 SCHLESWIG-HOLSTEIN EINGLIEDERUNG VON JUGENLICHEN INS ERWERBSLEBE	17.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 HAMBURG EINGLIEDERUNG VON JUGENLICHEN INS ERWERBSLEBE	11.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 NIEDERSACHSEN	13.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 NIEDERSACHSEN QUALIFIZIERUNGSMASSNAHMEN ZUR EINGLIEDERUNG	03.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 BREMEN BERUFLICHE EINGLIEDERUNG JUNGER MENSCHEN	03.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 NORDRHEIN-WESTFALEN	22.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 HESSEN EINGLIEDERUNG VON JUGENLICHEN INS ERWERBSLEBE	10.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 BAYERN EINGLIEDERUNG BEHINDERTEER UND BENACHTEILIGTER JUGENLICHER	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 DEUTSCHLAND	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 EINGLIEDERUNG VON JUGENLICHER INS ERWERBSLEBE	10.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 HAMBURG SCHWERPUNKTUEBERGREIFENDE MASSNAHMEN	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 NORDRHEIN-WESTFALEN	24.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 HESSEN	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 RHEINLAND-PFALZ	27.07.90	-	X	-	5

125

LAND/REGIO/TITEL	Datum beschikking Commissie	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
OP OBJ 3/4 RHEINLAND-PFALZ	27.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BADEN -WUERTTEMBERG LANGZEITARBEITSLOSIGKEIT JUGENDEINGLIEDERUNG	10.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BERLIN LANGZEITARBEITSLOSIGKEIT & JUGENDEINGLIEDERUNG	11.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 DEUTSCH-FRANZOESISCHES JEGENSWERK	23.07.92	-	X	-	5
OP OBJ 4-GZ	30.10.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4-GZ BA	09.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 SCHLESWIG-HOSTEIN	09.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 HAMBURG	03.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 NIEDERSACHSEN	09.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BREMEN LANGZEITARBEITSLOSIGKEIT & JUGENDEINGLIEDERUNG	04.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 NORDRHEIN-WESTFALEN	07.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 HESSEN	09.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 RHEINLAND-PFALZ	04.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BADEN-WUERTTEMBERG LANGZEITARBEITSLOSIGKEIT & JUGENDEINGLIEDERUNG	09.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 SAARLAND	07.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BERLIN	07.12.92	-	X	-	5
<b>ESPANA</b>					
OP OBJ 3 PARADOS LT: CONTRACTACION INDEFINIDA E INSTALACION	25.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 CONTRATACION INDEFINIDA E INSTALACION DE JOVENES	25.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 INSTAL DE PLD Y DE JOVENES EN S.L.	25.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 DESEMPLEOS LD: CLASSIFICACION , CALIFICACION, ASEROREMIENTO	05.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 3 FORM PROF DE PARADOS	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 FORM PROF OCUPACIONAL A JOVENES PARADOS	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM E INSERC PROF EN EL PLAN NACIONAL	26.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 OBSERVATORIO OCUPACIONAL	03.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 MIGRANTES: FORM PROF/ACTIVIDADES INDEPENDIENTES	29.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 ART. 1/4255/88 ESTUDIO: MATERIALES DIDACTICOS	12.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM EN SEGURIDAD MARITIMA DE PARADOS LD Y JOVENES	25.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 PROGR TRANSNACIONAL Y DE FORM AGENTES SOCIALES EN REGIONES	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM PROF PARA MINUSVALIDOS	25.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM DE PERSONAL SANITARIO	22.03.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM Y EMPLEO EN MEDIO RURAL EN REGIONES EXCEPTUADAS DE OBJ 1	29.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 MUJERES: ACCIONES INNOVADORAS Y DE ORIENTACION	05.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 ANALISIS DE TRAYECTORIAS LABORALES ART 1.2B/4255/88	05.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 4 ARAGON FORMACION DE JOVENES	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 ARAGON FORMACION Y APOYO A LA CONTRACTACION PARADOS LT	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 BALEARES FORM PROF Y AYUDAS AL EMPLEO PARA PARADOS LT	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 BALEARES FORM PROF Y AYUDAS AL EMPLEO PARA JOVENES	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 CANTABRIA FORM PROF PARADOS LD Y AYUDAS A LA CONTRATACION	21.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 CANTABRIA FORM PROF PARADOS JOVENES	17.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 CATALUNYA FORM PROF PARADOS LT	14.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 CATALUNYA FORM PROF PARA JOVENES DESEMPLEADOS	12.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BARCELONA FORM DE TECNICOS EN TRANSFERENCIA DE TECNOLOGIA O	26.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BARCELONA FORM DE CARACTER INNOVADOR EN ZONAS FUERA DE OBJ 1	26.03.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 CATALUNYA FORM DE CARACTER INNOVADOR EN ZONAS FUERA DE OBJ 1	26.03.91	-	X	-	5
OP OBJ 3 MADRID FORM PROF Y AYUDAS AL EMPLEO PARA PARADOS LT	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 MADRID FORM PROF Y AYUDAS AL EMPLEO PARA JOVENES PARADOS	10.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 MADRID FORM DE CARACTER INNOVADOR EN ZONAS FUERA DE OBJ 1	26.06.91	-	X	-	5
OP OBJ 4 NAVARRA FORM PROF DE BASE Y DE CUALIFICACION	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 PAIS VASCO FORM PROF: AYUDAS AL EMPLEO Y MEDIDAS	21.11.91	-	X	-	5
OP OBJ 4 PAIS VASCO FORM DE BASE : AYUDAS AL EMPLEO Y MEDIDAS	21.11.91	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 AT ESTUDIOS Y DIAGNOSTICOS/4255/88	03.07.91	-	X	-	5
OP OBJ 3 RIOJA FORMACION PROF MEDIA Y BASE	17.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 RIOJA FORM PROF Y AYUDAS AL EMPLEO	17.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 SG	10.06.92	-	X	-	5



126

LAND/REGIO/TITEL	Datum beschikking Commissie	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>FRANCE</b>					
OP OBJ 3 CHOMEURS LD	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 JEUNES	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3	22.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4	22.12.92	-	X	-	5
<b>ITALIA</b>					
OP OBJ 3 VALLE D' AOSTA FORM PROF PER 1990-1992 ART. 1/2052/88	15.10.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM GIOVANI & DISOCCUPATI LD	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 LOMBARDIA	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 TRENTO DISOCCUPAZIONE LD E INSERIMENTO PROF DEI GIOVANI	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 BOLZANO	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 VENEZIA- GIULIA	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 VENETO ASSI: 1-2-5	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 LIGURIA	03.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 EMILIA ROMAGNA	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 TOSCANA	27.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 UMBRIA	05.09.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 MARCHE	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 LAZIO	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 ENTI PUBBLICI	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FIGLIDI MIGRANTI : ART 1,2/4255 PRESERVARE LINGUA MATERNA	11.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 FORM LAVORATORI MIGRANTI	14.12.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 CENTRO-NORD ART. 1,2	19.06.91	-	X	-	5
<b>LUXEMBOURG</b>					
OP OBJ 4 AIDES DIRECTES A L'EMPLOI	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 HANDICAPES	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 NOUVELLES TECHNOLOGIES	02.08.90	-	X	-	5
SG OBJ 3/4 ACTIONS TRANSFRONTALIERES	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 AT ART. 1,2	08.05.91	-	X	-	6
<b>NEDERLAND</b>					
OP OBJ 3 LANGDURIG WERKLOZEN	11.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 4 SCHOLING JONGEREN	11.07.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 LANGDURIG WERKLOZEN	11.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4 SCHOLING JONGEREN	11.12.92	-	X	-	5
<b>UNITED-KINGDOM</b>					
OP OBJ 3	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 PRIORITY AXIS 3	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 4	02.08.90	-	X	-	5
OP OBJ 3/4	05.11.90	-	X	-	5
OP OBJ 3 PRIORITY 1	17.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3 PRIORITY 1	17.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3 PRIORITY 2	18.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4 PRIORITY 1	18.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4 PRIORITY 1	18.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 4 PRIORITY 2	18.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 TA VOCATIONAL GUIDANCE AND COUNSELLING ART.1,2	17.12.92	-	X	-	5
OP OBJ 3/4 TECHNICAL ASSISTANCE ART. 1,2	17.12.92	-	X	-	5

127

Tabel 5 - Overzicht van de goedgekeurde programma's  
voor de regio's van doelstelling 5b (1989 - 1992)

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
<b>BELGIË - BELGIQUE</b>					
OP WALLONIE	24.07.91	-	-	X	6
OP WALLONIE	14.03.91	X	-	-	16
OP WALLONIE RESSOURCES HUMAINES	12.05.92	-	X	-	5
OMPF HAGELAND	19.07.91	X	X	X	6
<b>NEDERLAND</b>					
OMPF FRIESLAND	24.06.91	X	X	X	6
<b>DANMARK</b>					
OMPF Rural district of DK	10.12.90	X	X	X	6
<b>DEUTSCHLAND</b>					
OMPF NORDRHEIN-WESTFALEN	04.12.90	X	X	X	6
OMPF BAYERN	04.12.90	X	X	X	6
OMPF SCHLESWIG-HOLSTEIN	30.07.91	X	X	X	6
OMPF BADEN-WÜRTTEMBERG	02.08.91	X	X	X	6
OMPF HESSEN	02.08.91	X	X	X	6
OMPF RHEINLAND-PFALZ	19.07.91	X	X	X	6
OMPF NIEDERSACHSEN	05.08.91	X	X	X	6
OMPF SAARLAND	22.04.92	X	X	X	6
<b>ESPAÑA</b>					
OMPF PAIS VASCO	28.05.91	X	X	X	6
OMPF NAVARRA	27.06.91	X	X	X	6
OP ARAGON	25.07.91	-	-	X	6
OP ARAGON	26.09.91	X	-	-	16
OP ARAGON FOM. DES. ZONAS RURALES	16.09.91	-	X	-	5
OMPF SIERRA NORTE MADRID	28.05.91	X	-	X	6
OMPF BALEARES	19.07.91	X	X	X	6
OMPF LA RIOJA	04.06.91	X	-	X	6
OMPF CANTABRIA	28.05.91	X	X	X	6
OMPF CATALUÑA	15.07.91	X	X	X	6
OP Pluriregional Cooperativas	16.09.91	-	X	-	5
OP Pluriregional INEM	20.09.91	-	X	-	5
<b>FRANCE</b>					
OMPF ALSACE	24.06.91	X	X	X	6
OP AUVERGNE	06.12.90	-	-	X	6
OP AUVERGNE	05.02.91	X	-	-	16
OP AUVERGNE	04.06.91	-	X	-	5
OMPF CENTRE/SUD BERRY	30.07.91	X	X	X	6
OMPF CHAMPAGNE-ARDENNE	28.05.91	X	X	X	6
OMPF FRANCHE-COMTE Jussey	27.06.91	X	X	X	6
OMPF LIMOUSIN	19.03.91	X	X	X	6
OMPF LORRAINE	04.06.91	X	X	X	6
OMPF LANGUEDOC-ROUSSILLON	17.05.91	X	X	X	6
OMPF JURA (Bugey-Ain)(EOGFL-EFRO)	19.07.91	X	-	X	6
OP MASSIF JURA (Bugey-Ain)(ESF)	21.11.91	-	X	-	6
OMPF MASSIF JURA (Jura)	02.07.91	X	X	X	6

LAND/REGIO/TITEL	DATUM BESCHIKKING COMMISSIE	BETROKKEN FONDSEN			COÖRDINEREND DG
		EFRO	ESF	EOGFL	
OMPF DRÔME	27.06.91	X	-	X	6
OMPF ISERE	12.07.91	X	-	X	6
OMPF AIN	24.06.91	X	-	X	6
OMPF ARDECHE	04.06.91	X	-	X	6
OMPF POITOU-CHARENTES ARC-EST	15.07.91	X	X	X	6
OMPF POITOU-CHARENTE MARAIS	04.08.92	X	X	X	6
OMPF POITOU-CHARENTE MARAIS	24.09.92	-	X	-	5
OMPF BASSE-NORMANDIE	13.06.91	X	-	X	6
OMPF PAYS DE LA LOIRE	24.07.91	X	X	X	6
OMPF BRETAGNE	18.03.91	X	X	X	6
OMPF BOURGOGNE	27.03.91	X	X	X	6
OMPF NORD-AQUITAINE	02.07.91	X	-	X	6
OMPF AQUITAINE-PYRENEES	30.07.91	X	X	X	6
OMPF LOZERE	10.12.90	X	-	X	6
OMPF AUDE-HERAULT	17.05.91	X	-	X	6
OMPF PACA	24.07.91	X	X	X	6
Midi-Pyrénées					
OMPF MASSIF CENTRAL	18.02.91	X	-	X	6
OMPF MIDI-PYRENEES/PYRENEES	29.07.91	X	X	X	6
OP RHÔNE-ALPES	19.12.91	-	X	-	5
<b>ITALIA</b>					
OP BOLZANO	06.06.91	-	-	X	6
OP BOLZANO	11.07.91	X	-	-	16
OP BOLZANO	07.11.91	-	X	-	5
OMPF LAZIO	25.11.91	X	X	X	6
OMPF MARCHE	25.11.91	X	X	X	6
OMPF PIEMONTE	02.12.91	X	X	X	6
OMPF TOSCANA	06.06.91	X	X	X	6
OMPF TRENTO	12.04.91	X	X	X	6
OMPF UMBRIA	27.06.91	X	X	X	6
OMPF VENETO	29.07.91	X	X	X	6
<b>LUXEMBOURG</b>					
OMPF LUXEMBOURG	30.07.91	X	X	X	6
<b>UNITED-KINGDOM</b>					
OP DUMFRIES AND GALLOWAY	05.02.91	X	-	-	6
OP DUMFRIES AND GALLOWAY	23.04.91	-	X	-	6
OMPF HIGHLANDS AND ISLANDS	19.03.91	-	X	X	6
OP HIGHLANDS AND ISLANDS	07.07.92	X	-	-	16
OMPF DYFED, GWYNED & POWYS	27.05.92	X	X	-	6
OP DYFED, GWYNED & POWYS	14.05.91	-	X	-	5
OP DEVON & CORNWALL	08.05.91	-	X	-	5
OMPF DEVON & CORNWALL	07.07.92	X	X	-	16

**Tabel 1 - DOELSTELLINGEN 3 EN 4 - PERCENTAGE  
VAN DE CB'S VOOR DE BESTRIJDING VAN DE LANGDURIGE WERKLOOSHEID  
EN VOOR DE INSCHAKELING VAN JONGEREN IN HET ARBEIDSPROCES**

LID-STAAT	DOELSTELLING 3		DOELSTELLING 4	
	1990-1992	1993	1990-1992	1993
België	53%	54%	47%	46%
Deutschland	48%	62%	52%	38%
Danmark	49%	51%	51%	49%
España	39%	53%	61%	47%
France	48%	52%	52%	48%
Italia	17%	22%	83%	78%
Luxembourg	26%	55%	74%	45%
Nederland	55%	64%	45%	36%
United Kingdom	55%	55%	45%	45%
<b>TOTAAL</b>	<b>45%</b>	<b>51%</b>	<b>55%</b>	<b>49%</b>

**Tabel 2 - DOELSTELLINGEN 3 ET 4 - UITSPLITSING  
VAN DE IN DE CB'S VOOR 1993  
VASTGESTELDE BEDRAGEN PER LID-STAAT**

(in miljoen ECU, 1993)

LID-STAAT	VERDELING PER LID-STAAT	%
België	89,4	4,2%
Deutschland	293,9	13,9%
Danmark	50,8	2,4%
España	288,7	13,6%
France	447,1	21,1%
Italia	300	14,2%
Luxembourg	3,6	0,2%
Nederland	117,9	5,6%
United Kingdom	525,7	24,8%
<b>TOTAAL</b>	<b>2117,1</b>	<b>100,0%</b>

**BIJLAGE VI**

Doelstelling 5a - Toepassing van de horizontale structuurmaatregelen in de onderscheiden Lid-Staten (productiestructuur)

Horizontale maatregelen Verordening (CEE) n° 2328/91	Lid-Staat											
	B	DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	P	UK
(1a) Vestigingspremie jonge landbouwers (art.10)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	-
(1b) Aanvullende investeringssteun jonge landbouwers (art.11)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
(2) Investeringssteun landbouwbedrijven (art.7)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
(3) Steun collectieve investeringen in probleemgebieden (art.20)	X	-	X	X	X	X	(X)	X	-	-	X	X
(4) Steun beroepsopleiding (art.28)	X	X	X	(X)	X	X	(X)	X	(X)	X	X	-
(5) Steun boekhouding (art. 13)	X	X	-	X	X	X	-	X	-	-	X	-
(6) Steun samenwerkingsverbanden (art.14)	X	X	X	X	X	X	-	X	X	(X)	X	-
(7) Steun bedrijfverzorgingsdiensten (art.14)	-	(X)	-	(X)	(X)	-	-	-	(X)	-	-	-
(8) Steun diensten voor bedrijfsbeheer (art.16)	(X)	-	-	(X)	(X)	-	-	X	(X)	-	X	-
(9) Compenserende vergoeding (art.19)	X	-	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X
(10) Premie kwetsbare gebieden (Titel VII - art.24)	-	X	X	-	-	(X)	(X)	X	X	X	-	X
(11) Steun vijfjarige braaklegging (art.2)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	- (*)	X
(12) Extensiveringssteun	X	-	X	-	-	X	-	X	-	(X)	- (*)	X
(13) Bosbouwmaatregelen (titel VIII - art.25 et 26)	(X)	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X
(14a) Uitkering bedrijfsbeëindiging - Vo 1096/8 - art. 4	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(14b) Premie aan landbouw onttrokken - Vo 1096/88 - art.6	-	-	X	X	(X)	-	-	-	-	-	-	-
(15a) Steun telersverenigingen - groenten en fruit - Vo 1035/72	(X)	(X)	(X)	X	X	X	X	X	(X)	(X)	X	X
(15b) Steun producentengroeperingen - Vo 1360/78	(X)	-	-	X	X	X	X	X	-	-	X	-

Bijgewerkt tot 25/02/1993.

**Opmerkingen**

(2), (11) e (12) : Maatregelen die de Lid-Staten moeten toepassen;

X : Maatregel die in het beschouwde jaar van toepassing was op basis van een door de Commissie goedgekeurde nationale regeling;

(X) idem, waarbij de maatregel echter geen aanleiding gaf tot een vergoeding uit het EOGFL - O in 1992;

- : geen uitvoeringsregeling in de Lid-Staat;

(\*) : Toepassing van deze maatregel is voor Portugal niet verplicht.

130

**Tabel 1**

Door de EIB verstrekte rechtstreekse leningen en kredieten in het kader van globale leningen  
(in miljoen ECU)

	1989	1990	1991	1992	TOTAAL	%
Regionale ontwikkeling	7 071,1	7 439,6	8 491,6	11 792,9	34 795,2	100,00
Regio's doelstelling 1 (inclusief Oost-duitse deelstaten)	3 392,5	3 478,8	4 637,2	6 371,6	17 880,1	51,40
Regio's doelstelling 2 en 5b	2 659,8	2 800,1	2 769,4	4 553,3	12 782,6	36,70
Andere regio's waar de Gemeenschap steun verleent (cf GMP)	317,7	295,7	391,5	245,8	1 250,7	3,60
Andere regio's waar nationale steun wordt verleent	222,9	256,4	248,2	339,5	1 067,0	3,10
Projecten voor meerdere regio's	478,2	608,6	445,2	282,9	1 814,9	5,20

132

**Tabel 2**

Door de IEB gefinancierde rechtstreekse leningen en kredieten in de regio's van Doelstelling 1

(in miljoen ECU)

Lid-Staat	EIB-financieringen in de regio's voor doelstelling 1, 1992		EIB-financieringen in de regio's voor doelstelling 1, 1989-1992	
	Mln ecus	%	Mln ecus	%
<i>Deutschland</i>	707,4	11,10	1 087,8	6,08
<i>Ellas</i>	391,9	6,15	977,3	5,47
<i>España</i>	2 023,4	31,76	4 277,5	23,92
<i>France</i>	67,0	1,05	95,5	0,53
<i>Ireland</i>	291,1	4,57	929,8	5,20
<i>Italia</i>	1 559,4	24,47	6 540,6	36,58
<i>Portugal</i>	1 303,5	20,46	3 815,1	21,35
<i>United Kingdom</i>	27,9	0,44	156,4	0,87
<b>TOTAAL</b>	<b>6 371,6</b>	<b>100,00</b>	<b>17 880,0</b>	<b>100,00</b>

**Tabel 3**

In 1992 door de EIB gefinancierde rechtstreekse leningen en kredieten

(in miljoen ECU)

Lid-Staat	Financieringsbedrag in de regio's doelstelling 1, 2 en 5b	Waarvan voor maatregelen van het CB	Waarvan in combinatie met bijstand uit Structuurfondsen
<i>België</i>	57,0	40,9	
<i>Danmark</i>	224,5	24,5	
<i>Deutschland</i>	990,4	334,0	
<i>Ellas</i>	392,0	330,3	255,4
<i>España</i>	2929,1	2336,7	995,2
<i>France</i>	1094,8	299,1	59,5
<i>Ireland</i>	291,0	278,5	49,0
<i>Italia</i>	2183,8	1469,8	345,9
<i>Luxembourg</i>	11,9		
<i>Nederland</i>	15,6	15,6	
<i>Portugal</i>	1303,6	977,8	294,5
<i>United Kingdom</i>	1431,2	781,6	326,6
<b>TOTAAL</b>	<b>10924,9</b>	<b>6888,8</b>	<b>2874,7</b>

## TEKENS EN AFKORTINGEN

AUEF	Samenwerkingsverband op opleidingsgebied tussen universiteit en onderneming
BBP	Bruto binnenlands produkt
BC-NET	Netwerk voor samenwerking en toenadering tussen bedrijven (Business Cooperation Network)
BIVA	Bruto investeringen in vaste activa
BNP	Bruto nationaal produkt
BSO	Bureau voor samenwerking tussen bedrijven
CB	Communautair bestek
CEMR	Raad der Europese Gemeenten en Regio's (Council of European Municipalities and Regions)
CI	Communautair initiatief
COMECON	Raad voor Wederzijdse Economische Bijstand
COMETT	Communautair actieprogramma betreffende samenwerking tussen universiteit en onderneming inzake opleiding op het gebied van de technologie
CP	Communautair programma
DOM	Franse overzeese departementen
ECOS	Netwerk voor samenwerking met de steden van Oost-Europa
ECU	Europese valuta-eenheid (European Currency Unit)
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGKS	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal
EIB	Europese Investeringsbank
ENVIREG	Milieu en regio's (CI)
EOGFL-G	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw - Afdeling Garantie
EOGFL-O	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw - Afdeling Oriëntatie
ERASMUS	Communautair actieprogramma inzake de mobiliteit van studenten
ERGO	Communautair programma voor langdurig werklozen



ESF	Europees Sociaal Fonds
EUROFORM	Communautair initiatief inzake nieuwe kwalificaties, bekwaamheden en arbeidskansen
EUROPARTENARIAT	Bevordering van contacten tussen ondernemingen van regio's waaraan steun wordt verleend, en ondernemingen van de Gemeenschap of van derde landen
EUROTECNET	Communautair programma voor demonstratieprojecten op het gebied van nieuwe informatietechnologie en beroepsopleiding
FORCE	Communautair actieprogramma voor de ontwikkeling van de permanente scholing
GLB	Gemeenschappelijk landbouwbeleid
GMP	Geïntegreerd mediterraan programma
GOP	Geïntegreerd ontwikkelingsprogramma
GVE	Groot vee eenheden
HELIOS	Communautair actieprogramma voor gehandicapten
HORIZON	Communautair initiatief voor gehandicapten en bepaalde kansarme groepen
IMPACT	Actieplan voor de oprichting van een markt voor informatiediensten (Information Market Policy Actions)
INEM	Nationaal Instituut voor de werkgelegenheid (Spanje)
INTERREG	Communautair initiatief voor grensregio's
IULA	Internationale vereniging van plaatselijke overheden (International Union of Local Authorities)
LACE	Observatiepost grensoverschrijdende samenwerking
LEADER	Netwerk van groepen voor plattelandsontwikkeling (CI)
LEDA	Programma ter bevordering van de plaatselijke werkgelegenheid
LINGUA	Programma ter bevordering van het vreemde-talenonderwijs en van de kennis van vreemde talen in de Europese Gemeenschap
LW	Langdurig werklozen
MKB	Midden- en kleinbedrijf
NCI	Nieuw communautair instrument
NOW	Communautair initiatief ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen op het gebied van de werkgelegenheid en de beroepsopleiding

135

NPCB	Nationaal programma van communautair belang
OMFP	Operationeel meerfondsenprogramma
OP	Operationeel programma
OOUVERTURE	Netwerk voor samenwerking met de regio's van Oost-Europa
PCI	Programma in het kader van het communautaire initiatief
PEDAP	Specifiek programma voor de ontwikkeling van de Portugese landbouw
PEDIP	Speciaal programma voor de ontwikkeling van de Portugese industrie
POSEIDOM	Programma van speciaal op het afgelegen en insulaire karakter van de Franse overzeese departementen afgestemde maatregelen
PRISMA	Communautair initiatief om het bedrijfsleven voor te bereiden op de Interne Markt
RACE	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van geavanceerde communicatietechnologieën in Europa
RECHAR	Omschakeling van steenkoolbekkens (CI)
RECITE	Regio's en steden voor Europa
R & D	Onderzoek en ontwikkeling
REGEN	Gasdistributienet (CI)
REGIS	Geïsoleerde gebieden (CI)
RENAVAL	Communautair programma voor de omschakeling van scheepsbouwzones
RESIDER	Communautair programma voor de omschakeling van de ijzer- en staalzones
SAVE	Specifiek actieprogramma voor een efficiënter energieverbruik (Special Action for Vigorous Energy efficiency)
STAR	Ontwikkeling van bepaalde probleemgebieden van de Gemeenschap door een betere toegang tot geavanceerde telecommunicatiediensten
STRIDE	Wetenschap en technologie voor regionale innovatie en ontwikkeling in Europa (CI)
TELEMATIQUE	Bevordering van het gebruik van geavanceerde telecommunicatiediensten in de minder ontwikkelde regio's
VALOREN	Exploitatie van het eigen energiepotentieel

ISSN 0254-1513

COM(93) 530 def.

# DOCUMENTEN

NL

01

---

Catalogusnummer : CB-CO-93-564-NL-C

ISBN 92-77-60209-0

---

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen  
L-2985 Luxemburg